

Homerus ille frugem edentium vocat hominum ἀλφηστάς
interdum appellat quasi fru[illegible]
et inventores [illegible] precantes [illegible]
vocabulum pro hominibus usurpavit quasi
[illegible] super magna hora [illegible]
[illegible] indagari [illegible]
Bud. in prefat. [illegible]

Iulianus Bernardus

Ad indagationem pertinet que est hominis
φυσικὴ δύναμις. homines dicuntur
ἀλφησταί. ἀπὸ τοῦ ἀλφαίνειν ἢ
ἀλφεῖν quod est invenire. Item
μέροψ ab articulata voce quod hi soli
hominum [illegible]. Ut ait Virgilius

Homerus Ulyssem vocat πολύτροπον, quod cum omnibus
personis apte gereret ut [illegible] [illegible]
[illegible] ut ait ~~[illegible]~~ Eras. in
proverbio. Chiliade [illegible]

Homerus duas poesis reliquit Iliadem et Odysseam
ab Aristarcho grammatico in numerum librorum divisas
utramque secundum alphabeti greci numerum et ordinem.
In Iliade bellum [illegible] propter [illegible] ad Troiam gestum
a Grecis barbarisque propter Helenam raptam: exprimens
tamen corporis [illegible] in eo bello dicta ab Achille
strenuitatis et fortitudinis exempla. Odyssea
Ulixis reditum in patriam complexus est varijs
[illegible] erroribus simpliciter, [illegible] etiam multos
[illegible] viri praestantissimi sapientiam quibus
Ulixes [illegible] difficultates superavit [illegible]
hominesque [illegible] [illegible] et similia
[illegible] ad [illegible] [illegible] est [illegible] unde
Homerus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] complexus est [illegible] Iliade
virum fortitudinemque corporis [illegible]
animi praestantissimi sapientiam in Odyssea.
[illegible] Plutarchi [illegible] ab quo [illegible]
[illegible] scripsit

[illegible] scriptum est [illegible] quod a quodam
dictum est [pictura] poesim esse loquentem
picturam [illegible] poesim tacentem.

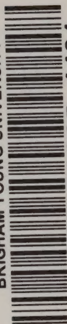
+ unicus Ate facit deam quae mentes et
turbas soleat ~~sola~~ immittere rebus
mortalium. Atque ipsam quemadmodum ipse
verbis ac coloribus addidit. Ceterum est
enim multis [illegible] Ex [illegible] celas deas quae
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Has et claudas rugosas et pedibus claudis
fingere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse celas [illegible] [illegible]. Homerus
lib. 9. Iliad. et 19. T. notatur.
Iupiter hinc Ate imputat quod sermone ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] a pellibus [illegible]
in terras [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

Hecatombas vocavere grecis Romanisque
antiquum moris fuit olim cum pestilentia
urgerentur et gravi morbo laborarent
Quod ab hecatombe primum inventum fuisse
dicunt. Cum devoti obstinato talis ...
c(entum) arae uno in loco aggesto cespite fierent
In eisque centum boves (c) oves. c(entum)que sues
uno tempore immolarent. Si vero imperatores
victimam essent (r) leones c(entum)que aquilas
una mactaverunt. fuitque consuetudo ut
cum hecatombe vel publica victa [illegible]ebatur
populi luctu et merore desineret. Namque
In luctu vovere est male successum
et destabilis desumpta ex alio ad aliud.
2

Veteres poetae artem alchemiae non solum vetustam sed [illegible]
quomodo conficienda sit fabulis expressimus absolutissime sed hi-
eroglyphicis [illegible] insinuarunt. Quid enim aliud est vellus
aureum ab argonautis e Colchide petitum quod [illegible]
indagatum et adductum [illegible] Suidas, τὸ δὲ οὐχ ὡς ποιη-
τικῶς φέρεται, ἀλλὰ βιβλίον ἦν ἐν δέρμασι γεγραμμένον
περιέχον ὅπως δεῖ γίνεσθαι διὰ χημείας χρυσόν. εἰκότως
οὖν οἱ τότε χρυσοῦν ὀνομάζουσιν αὐτὸ δέρας, διὰ τὴν ἐνέρ-
γειαν τὴν ἐξ αὐτοῦ. [illegible] contraria [illegible] ex eo [illegible] praeter
ea quae ex eo conficerentur. Non datur vellus aureum Jasoni nisi
prius certos et periculosos labores obiverit, nisi prius [illegible]
suas manus [illegible] dederit frustra cum [illegible]
[illegible] Caeterum periculosa
navigatio difficultatem indagandae materiae lapidis philosophorum (ut
vocant) indicat. Ea quia telluris [illegible] obtinet [illegible] metallica est
a marte bellorum deo agrum martium appellatum. Et quia [illegible]
[illegible] praeparanda ac conficienda est ut sit [illegible]
[illegible] a tauris ignis [illegible]
[illegible] hi tauri fornaces sunt quae nisi [illegible]
[illegible]
materia [illegible] aut vase [illegible]
[illegible] etiam perit. Deinde dracone [illegible]
[illegible] dentes draconis [illegible]
[illegible]
[illegible] sublimatur in vase
vitreo [illegible]
Itaque dentes draconis Jasoni in galea [illegible]
eo loco in agrum martium spargit. Nam [illegible] ex ea
terra totus sublimari debet, donec in ea figatur. Quod dum fit
hastatorum modo e terra surgit, quam [illegible] sublimat
[illegible]
longum [illegible]
Jasonem [illegible]
[illegible] in ea terra [illegible]
figant [illegible] utramque [illegible] sunt [illegible]

[illegible] odore afflatus ad [illegible] facto Iason apud
[illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible] [illegible] [illegible]
Hartanus lapis phorum perfectus est [illegible] [illegible] [illegible]
drachmas i. argentum vivum [illegible] extracta converti in
aurum vel argentum [illegible] [illegible] vellus aureum Iason
[illegible] [illegible] hanc artem [illegible] [illegible] est [illegible]
est [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] apud [illegible] orphei
[illegible] [illegible] [illegible] magnus labor cum [illegible]
Horus [illegible] sub lapis [illegible] [illegible] [illegible] medea
[illegible] [illegible] usque ad [illegible] [illegible] de [illegible]
Iason medea per Iasonem in [illegible] [illegible] [illegible]
hanc artem et horti Hesperidum et Cadmi fabula
[illegible] praesumunt et Cadmus [illegible] [illegible] [illegible]
Thebas Egyptias condidit.
Dr. χημεια i. historia de qua metalla et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Calamina et atramenta quae in [illegible]
et in margarite tractatur plurimus [illegible] [illegible]
χέω χῶ χημεια i. fistula. Arabes ante hoc
nomen apposuerunt articulum suum more ac [illegible] [illegible]
[illegible] alchimiam de Hebraeo [illegible] [illegible] ptolemaei
compositionem μεγίστην almagestum

homerus libro ulyssem versutum ut maximum
simulatorem et dissimulatorem [illegible]
[illegible]tropon vocat [illegible] [illegible] [illegible]
ob malignum calliditatis et astutiam [illegible]
quod optime conveniat [illegible] moribus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pro [illegible] aliorum moribus [illegible] quare
Horat ait [illegible] mores multorum hominum vidit
Unde est [illegible] [illegible] ulyssem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de quo [illegible]. Et [illegible] [illegible]
ut [illegible] plaga [illegible] [illegible]
hominum astutus et [illegible]ratorem [illegible]
[illegible] simulare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] apud [illegible] [illegible]

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 23865 4401

ὉΜΗΡΟΥ ὈΔΥΣ-
ΣΕΙΑ.

1541.

Εγίδιος [illegible]

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤῆΣ Α· ὉΜΗΡΟΥ ὈΔΥΣΣΕΙΑΣ·

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τοῦ τὸν ὀδυσσέα εἰς ἰθάκην πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς καλυψοῦς νήσου, μεθ' ἣν ἡ ἀθηνᾶ εἰς ἰθάκην παραγίνεται πρὸς τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα μέντῃ βασιλεῖ ταφίων· γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινέσασα ἡ ἀθηνᾶ τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ζήτησιν, ἐς πύλον μὲν πρὸς νέστορα· εἰς σπάρτην δὲ πρὸς μενέλαον, ἀπαίρει ἔμφασιν δοῦσα ὡς θεὸς εἴη, καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται εὐωχία·

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
Α΄ ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἄλφα θεῶν ἀγορή, ὀδυσηΐδες παλλάδος θάρσος.

νδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον,
ὃς μάλα πολλὰ
ἄ πλάγχθη, ἐπεὶ τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα,
καὶ νόον ἔγνω·
πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχήν, καὶ νόστον ἑταίρων.
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
ἤσθιον, αὐτὰρ ὃ, τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ·
τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ διὸς, εἰπὲ καὶ ἡμῖν·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν πόλεμόν τε πεφευγότες, ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικός,
νύμφη πότνι' ἔρυκε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοί, οἶκόνδε νέεσθαι

ἣν ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων·
καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι· θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες
νόσφι ποσειδάωνος. ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
ἀντιθέῳ ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας·
(αἰθίοπας· τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν·
οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος.)
ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης·
ἔνθ' ὅ γε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι,
ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὀλυμπίου ἁθρόοι ἦσαν.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος αἰγίσθοιο,
τόν ῥ' ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' ὀρέστης·
τοῦ ὅ γ' ἐπιμνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα.
Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται·
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν, ὑπὲρ μόρον, ἄλγε' ἔχουσιν·
ὡς καὶ νῦν αἴγισθος ὑπὲρ μόρον ἀτρεΐδαο
γῆμ' ἄλοχον μνηστὴν· τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
ἑρμείαν πέμψαντες ἐΰσκοπον, ἀργειφόντην,
μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν·
ἐκ γὰρ ὀρέσαο τίσις ἔσσεται ἀτρεΐδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε, καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
ὣς ἔφαθ' ἑρμείας. ἀλλ' οὐ φρένας αἰγίσθοιο

πεῖθ'

πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἁθρόα πάντ' ἀπέτισε.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα, θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη ὕπατε κρειόντων·
καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ·
ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ἀμφ' ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης·
νῆσος δενδρήεσσα, θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει,
ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος· ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακράς. αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει·
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται, οὐδέ νυ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ ὀλύμπιε· οὔ νύ τ' ὀδυσσεὺς
ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο ζεῦ;
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη νεφεληγερέτα ζεύς·
τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς ἂν ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.

ἀλλὰ ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν
ἀντίθεον πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον
πᾶσιν κυκλώπεσσι, θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι ποσειδάωνι μιγεῖσα·
ἐκ τοῦ δὴ ὀδυσῆα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης,
ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον ὅπως ἔλθῃσι, ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὃν χόλον, οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα, θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη ὕπατε κρειόντων.
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι ὀδυσῆα δαΐφρονα ὅνδε δόμονδε·
ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργειφόντην
νῆσον ἐς ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα,
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλὴν,
νόστον ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται·
αὐτὰρ ἐγὼν ἰθάκην δ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω.
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας ἀχαιοὺς·
πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἵ τέ οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς·

πέμψω

πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα·
νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου ἤν που ἀκούσῃ,
ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
ἀμβρόσια χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί·
κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον καὶ προτίθεντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής·
Η ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ·
ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν εἴ ποθεν ἐλθὼν,
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.

τὰ φρονέων μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' ἀθήνην·
βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο· νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ,
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς,
χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

χαῖρε ξεῖνε, παρ' ἄμμι φιλήσεαι· αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττεό σε χρή.

Ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ'. ἡ δ' ἕσπετο παλλὰς ἀθήνη·
οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
δουροδόκης ἔντοσθεν ἐϋξόου, ἔνθα περ ἄλλα
ἔγχε' ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσας
καλὸν, δαιδάλεον. ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
δείπνῳ ἁδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο·
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα.
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα·

κῆρυξ δ' αὐτοῖσι, θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων·
ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο, κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·
σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο
μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει·
μολπή τ' ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός·
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν περικαλλέα θῆκε
φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
ἤτοι ὁ, φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν·
αὐτὰρ τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν ἀθήνην,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
ξεῖνε φίλ', εἰ καί μοι νεμεσήσεαι ὅ, ττι κεν εἴπω,
τούτοισι μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδὴ
ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρος, οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ
κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει·
εἰ κεῖνόν γ' ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι,
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
θαλπωρή· εἴ πέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

φη-

φησὶν ἐλεύσεσθαι, τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς, πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι·
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
ἠὲ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι
ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι· ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
μέντης ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱός· ἀτὰρ ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς τεμέσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον·
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἐν λιμένι ῥείθρῳ, ὑπὸ νηΐῳ ὑλήεντι·
ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθὼν
λαέρτην ἥρωα· τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν,
γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε, πόσιν τε
παρτιθεῖ, εὖτ' ἂν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσι,

ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
νῦν δ' ἦλθον, δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι
σὸν πατέρ', ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου·
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
ἄγριοι. οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα·
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω·
οὔτέ τι μάντις ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
οὔ τοι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
ἔσσεται, οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι.
φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς ὀδυσῆος·
αἰνῶς μὲν κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ· ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,
πρίν γε τὸν ἐς τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι
ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν, κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν·
ἐκ τοῦ δ' οὔτ' ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδα, οὐ γάρ πω τὶς ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω·
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος.

ἀνέρος· ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε·
νῦν δ' ὃς, ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τοῦ μ' ἔκφασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω
θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς δαίς· τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο· τίπτε δέ σε χρεώ,
εἰλαπίν', ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·
ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅς τις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ξεῖν'· ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
νῦν δ' ἑτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,
οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
ἀνθρώπων. ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετ' οἷς ἑτάροισι δάμη τρώων ἐνὶ δήμῳ,
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν παναχαιοί,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς, ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο.
οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε

κάλλι-

κάλλιπεν, οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
οἶον. ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι
δουλιχίῳ τε, σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν ἰθάκην κατακοιρανέουσι,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται. τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν. τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα παλλὰς ἀθήνη.
ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου ὀδυσῆος
δεύῃ. ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων πήληκα, καὶ ἀσπίδα, καὶ δύο δοῦρε,
τοῖος ἐών, οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε, τερπόμενόν τε,
ἐξ ἐφύρης ἀνιόντα παρ' ἴλου μερμερίδαο,
ᾤχετο γὰρ κἀκεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς ὀδυσσεὺς,
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας, ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας.
ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμὸς, φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς.
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν ὀδυσσεύς.
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο, πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,

ἤκεν

ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἠὲ καὶ οὐκὶ,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
ὅππως κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο·
εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας ἀχαιοὺς,
μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἔστων·
μνηστῆρας μὲν, ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι.
μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς, μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ, γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι·
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι αἴ κε πίθηαι,
νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν, ἥτις ἀρίστη,
ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐκ διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι·
πρῶτα μὲν ἐς πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο νέστορα δῖον·
κεῖθεν δὲ σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν μενέλαον·
ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδ' ἔτ' ἐόντος,
νοστήσας δ' ἤπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεῦαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι
πολλὰ μάλ' ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι·

αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὅππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν, οὐδέ τι σε χρὴ
νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί.
ἢ οὐκ ἀίεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα
αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σὺ φίλος, μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε, μέγαν τε,
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες,
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν', ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥς τε πατὴρ ᾧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι, ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο.
δῶρον δ' ὅ, ττί κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι.

καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ', ἀπέβη γλαυκῶπις ἀθήνη.
ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια διέπτατο, τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τε ἑ πατρὸς,
μᾶλλον ἔτ', ἢ τὸ πάροιθεν· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπώχετο ἰσόθεος φὼς,
τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· οἱ δὲ σιωπῇ
εἵατ' ἀκούοντες· ὁ δ' ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρὸν, ὃν ἐκ τροίης ἐπετείλατο παλλὰς ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν,
κούρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο τοῖο δόμοιο
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδόν.
φήμιε. πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί.
τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ
οἶνον πινόντων. ταύτης δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς· ἥ τέ μοι αἰὲν ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
τείρει· ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.

τοίην

τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρός. τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμή. τί τ' ἄρ αὖ φθονέεις, ἐρίηρον ἀοιδὸν
τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται· οὔ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι· ἀλλά ποθι ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ·
τούτῳ δ' οὐ νέμεσις, δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·
τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται·
σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν·
οὐ γὰρ ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἐν τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι, μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει.
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον, ἔνθετο θυμῷ.
ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι·
τοῖσι δὲ τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·

μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω, ἐπεὶ τόδε καλὸν, ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν·
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
πάντες, ἵν' ὔμιν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω
ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε·
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
τὸν δ' αὖ ἀντίνοος προσέφη εὐπείθεος υἱός,
τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν.
μὴ σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ βασιλῆα κρονίων
ποιήσειεν, ὅ, τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν·

τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ἀντίνο', εἴπερ μοι καὶ ἀγάσσεαι ὅ, ττι κεν εἴπω·
καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι διός γε διδόντος ἀρέσθαι·
ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι·
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ

ἀφνειὸν

ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ, ἐν ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ νέοι ἠδὲ παλαιοί.
τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼ οἴκοιο ἄναξ ἔσομαι ἡμετέροιο,
καὶ δμώων, οὕς μοι ληΐσσατο δῖος ὀδυσσεύς.
τὸν δ' αὖτ' εὐρύμαχος πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα·
τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅς τις ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ βασιλεύσει ἀχαιῶν.
κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
μὴ γὰρ ὅγ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅς τις ἀέκοντα βίηφι
κτήματ' ἀποῤῥαίσει, ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης,
ἀλλ' ἐθέλω σε φέριστε περὶ ξείνοιο ἔρεσθαι,
ὁππόθεν οὗτος ἀνήρ. ποίης δ' ἐξεύχεται εἶναι
γαίης. ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
ἠέ τι ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
ἦ ἑὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει·
οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε
γνώμεναι· οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
εὐρύμαχ' ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
οὔτ' οὖν ἀγγελίης ἔτι πείθομαι εἴποθεν ἔλθοι·
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα μήτηρ
ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται·
ξεῖνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ τάφου ἐστὶ,

μὲν τῆς ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχεται εἶναι
υἱός. ἀτὰρ ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
ὣς φάτο τηλέμαχος, φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.
οἱ δ' ἐς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε,
δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς
ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἔνθ' ἔβη ἐς εὐνὴν πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κέδν' εἰδυῖα
εὐρύκλει' ὦπος θυγάτηρ πεισηνορίδαο.
τήν ποτε λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἐεικοσάβοια δ' ἔδωκεν.
ἶσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο. χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός.
ἥ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
δμῳάων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
ὤϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο.
ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα,
καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.
ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα.
πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θύρην δ' ἐπέρυσσε κορώνῃ
ἀργυρέῃ, ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.

ἔνθ᾽ ὅγε παννύχιος κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ
βούλευε φρεσὶν ᾗσιν ὁδὸν, τὴν πέφραδ᾽ ἀθήνη·

ὙΠΟΘΕ´ΣΙΣ ΤΗ͂Σ Β· ὉΜΗ´ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ´ΑΣ·

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξιέναι τῆς οἰκίας τοῦ ὀδυσσέως· λαβὼν δὲ παρὰ μὲν εὐρυκλείας, τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τῆς ἀθηνᾶς ἑταίρους τε καὶ ναῦν, ἧς πλεῦν ἀνάγεται ἡλίου δύναντος·

ὈΔΥΣΣΕΊΑΣ ὉΜΉΡΟΥ Β. ῬΑΨΩΔΊΑ.

βῆτ᾽ ἀγορὴν ἔχει, ἤιχε χρηός, πλοῦν μετ᾽ ἀθήνας.

Ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ᾽ ἄρ᾽ ἐξ εὐνῆφιν ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ᾽ ὤμῳ·
ποσσὶ δ᾽ ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
βῆ δ᾽ ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην·
αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε,

κηρύσσειν ἀγορὴν δὲ καρηκομόωντας ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος.
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν.
ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην, καὶ μυρία ᾔδη.
καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ ὀδυσῆι
ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν,
ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε κύκλωψ
ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσατο δόρπον.
τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν· καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα.
ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
τοῦ ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Κέκλυτε δὴ νῦν μευ ἰθακήσιοι ὅ,ττι κεν εἴπω.
οὐδέ ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ', οὔτε θόωκος,
ἐξ οὗ ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσί.
νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε, τίνα χρειὼ τόσον ἵκει;
ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι ὅτε πρότερός γε πύθοιτο,

ἤ τι

ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται, ἠδ᾽ ἀγορεύει,
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι ὀνήμενος, εἴθε οἱ αὐτῷ,
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ, τι φρεσὶν οἷσιν μενοινᾷ.
Ὣς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ᾽ ἀγορεύειν,
στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
κήρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδὼς,
πρῶτον, ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπε.
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνὴρ, τάχα δ᾽ εἴσεαι αὐτὸς
ὃς λαὸν ἤγειρα, μάλιστα δέ μ᾽ ἄλγος ἱκάνει,
οὔτε τιν᾽ ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
ἥν χ᾽ ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην·
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι, οὐδ᾽ ἀγορεύω·
ἀλλ᾽ ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ
δοιά, τὸ μὲν πατέρ᾽ ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ᾽ ἐν ὑμῖν
τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ᾽ ὣς ἤπιος ἦεν.
νῦν δ᾽ αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ᾽ ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.
μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον, οὐκ ἐθελούσῃ,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες, οἳ ἐνθάδε γ᾽ εἰσὶν ἄριστοι·
οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ᾽ αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα·
δοίη δ᾽ ᾧ κ᾽ ἐθέλοι, καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι.
οἳ δ᾽ εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς, καὶ πίονας αἶγας

εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται, οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
οἷος ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν, ἢ καὶ ἔπειτα
λευγαλέοι τ' ἐσόμεθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
οἳ περιναιετάουσι, θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μήτι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι, ἠμὲν ζηνὸς ὀλυμπίου ἠδὲ θέμιστος,
ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει, ἠδὲ καθίζει,
σχέσθε φίλοι καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
τείρεσθαι, εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς ὀδυσσεὺς
δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας ἀχαιούς.
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τούτους ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε, πρόβασίν τε,
εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη.
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα, μύθῳ
χρήματ' ἀπαιτίζοντες ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ·
ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ ἀναπρήσας. οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.

ἔνθ'

ἔνθ᾽ ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν.
ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν.
τηλέμαχ᾽ ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες
ἡμέας αἰσχύνων. ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ᾽ οὔτι μνηστῆρες ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν.
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι περικέρδεα οἶδεν.
ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ᾽ εἶσι τέταρτον,
ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἀχαιῶν.
πάντας μέν ῥ᾽ ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ,
ἡ δὲ δόλον τόνδ᾽ ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριζεν
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
λεπτὸν, καὶ περίμετρον. ἄφαρ δ᾽ ἡμῖν μετέειπεν.
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεὺς,
μίμνετ᾽ ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώλια νήματ᾽ ὄληται
λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ᾽ ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
μή τίς μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ.
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσας,
ὣς ἔφαθ᾽. ἡμῖν δ᾽ αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ᾽ ἀλλύεσκεν ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν ἀχαιούς.

ἀλλ᾽

ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπ' ἤλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη·
καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν·
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες ἀχαιοί.
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
τῷ, ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεται, καὶ ἁνδάνει αὐτῇ·
εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ οἱ περὶ δῶκεν ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
κέρδεά θ', οἷ' οὔπω τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν
τάων, αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες ἀχαιαὶ,
τυρώ τ' ἀλκμήνη τε, ἐϋπλόκαμός τε μυκήνη.
τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα πηνελοπείῃ
ᾔδη, ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησεν·
τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν, καὶ κτήματ' ἔδονται,
ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅν τινά οἱ νῦν
ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοὶ, μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε, ποθὴν πολέος βιότοιο.
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτέ πῃ ἄλλῃ,
πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἀντίνο', οὔπως ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι,
ἥ μ' ἔτεχ', ἥ μ' ἔθρεψε, πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
ζώει,

ζώει, ὅγ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν,
ἰκαρίῳ, αἴκ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγερὰς ἀρήσετ' ἐριννῦς,
οἴκου ἀπερχομένη, νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
ἔσσεται, ὡς οὐ τοῦτον ἐγὼ ποτὲ μῦθον ἐνίψω.
ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας.
αἴκε ποτὶ ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι.
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
ὣς φάτο τηλέμαχος, τῷ δ' αἰετὼ εὐρύοπα ζεὺς
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
τὼ δ' ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην,
ἔνθ' ἐπιδινηθέντε, τιναξάσθην πτερὰ πολλὰ,
ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ὄσσοντο δ' ὄλεθρον.
δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειρὰς
δεξιὼ ἤϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν,
θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν, ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.

τοῖσι

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης
μαστορίδης. ὁ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέκαστο,
ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
κέκλυτε δὴ νῦν μεῦ ἰθακήσιοι ὅ,ττι κεν εἴπω·
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω·
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται. οὐ γὰρ ὀδυσσεὺς
δὴν ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται ἀλλά που ἤδη
ἐγγὺς ἐὼν, τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πάντεσσιν, πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισι κακὸν ἔσται,
οἳ νεμόμεσθ' ἰθάκην εὐδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεσθ' ὥς κεν καταπαύσομεν, οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.
οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς·
καὶ γὰρ κείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα
ὥς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε ἴλιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι. μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις ὀδυσσεύς.
φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας ἑ-
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ (ταίρους
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
τὸν δ' αὖτ' εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα.
ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν
οἴκαδ' ἰὼν, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι·
ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο

φοι-

φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ὤλετο τῆλ', ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες, οὐκ ἂν τόσα θεοπροπέων ἀγόρευες·
οὐδέ κε τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης·
σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος αἴ κε πόρῃσιν·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
αἴ κε νεώτερον ἄνδρα παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν·
αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται,
πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε·
σοὶ δὲ γέρον θωὴν ἐπιθήσομεν ἥν κ' ἐνὶ θυμῷ
τίνων ἀσχάλλῃς, χαλεπὸν δέ τι ἔσσεται ἄλγος.
τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς,
μητέρα, ἣν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι.
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι·
οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι ὀΐομαι υἷας ἀχαιῶν
μνηστύος ἀργαλέης, ἐπεὶ οὔ τινα δείδιμεν ἔμπης,
οὔτ' οὖν τηλέμαχον μάλα περ πολύμυθον ἐόντα.
οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἣν σὺ γεραιὲ
μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον·
χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἶσα
ἔσσεται, ὄφρα κεν ἥ γε διατρίβῃσιν ἀχαιοὺς
ὃν γάμον. ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα
εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας

ἐρχόμεθ'

ἐρχόμεθ' ἃς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἐστὶν ἑκάστω·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
εὐρύμαχ' ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω·
ἤδη γὰρ τά γ' ἴσασι θεοὶ, καὶ πάντες ἀχαιοί·
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον·
εἶμι γὰρ ἐς σπάρτην τε καὶ ἐς πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο·
ἤν τις μοι εἴπησι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
ἐκ διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι·
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον, καὶ νόστον ἀκούσω,
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος·
νοστήσας δ' ἤπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμα τέ οἱ χεύσω, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξω,
πολλὰ μάλ' ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνδρὶ μητέρα δώσω·
ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
μέντωρ ὅς ῥ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πείθεσθαί .. γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν·
ὅ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
κέκλυτε δὴ νῦν μευ ἰθακήσιοι, ὅ, ττι κεν εἴπω·
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς·

ἀλλ'

ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
ὡς οὔτις μέμνηται ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὔτι μεγαίρω
ἔρδειν ἔργα βίαια κακοῤῥαφίῃσι νόοιο.
σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως
οἶκον ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
ἧσθ' ἄνεῳ, ἀτὰρ οὔτι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν,
παύρους μνηστῆρας καταπαύετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ' εὐηνορίδης λειώκριτος ἀντίον ηὔδα.
μέντορ ἀταρτηρὲ, φρένας ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες;
ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν· ἀργαλέον δὲ
ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.
εἴπερ γάρ κ' ὀδυσεὺς ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσῃ ἐνὶ θυμῷ,
οὔ κεν οἱ κεχάροιτο γυνὴ μάλα περ χατέουσα
ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο, σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος.
τούτῳ δ' ὀτρυνέει μέντωρ ὁδὸν ἠδ' ἁλιθέρσης,
οἵτε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοί εἰσιν ἑταῖροι.
ἀλλ', ὀίω, καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται ἐν ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.

ὡς

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, λύσατο δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος.
μνηστῆρες δ' ἀνὰ δώματ' ἴσαν θείου ὀδυσῆος.
τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς εὔχετ' ἀθήνῃ.
κλῦθί μοι ὁ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,
καί μ' ἐν νηῒ κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο
ἔρχεσθαι. τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν ἀχαιοὶ,
μνηστῆρες δὲ μάλιστα κακῶς ὑπερηνορέοντες.
ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν ἀθήνη
μέντορι εἰδομένη, ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ' ἀνοήμων.
εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠΰ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην, τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
οὔ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδ' ἀτέλεστος.
εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσὶ γόνος καὶ πηνελοπείης,
οὔ σέ γ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾷς.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,
οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ' ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε

ἀφρα-

ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν·
ὃς δή σφιν σχεδόν ἐστιν ἐπ' ἤματι πάντας ὀλέσθαι·
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσεται ἣν σὺ μενοινᾷς·
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι·
ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός·
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν, μνηστῆρσιν ὁμίλει·
ὅπλισσόν τ' ἤϊα καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
οἶνον ἐν ἀμφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν, ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
αἶψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι, εἰσὶ δὲ νῆες
πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ νέαι, ἠδὲ παλαιαί.
τάων μέν τοι ἐγὼ, ἐπιόψομαι ἥτις ἀρίστη.
ὦκα δ' ἐφοπλίσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ·
Ὣς φάτ' ἀθηναίη κούρη διὸς, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν·
βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ·
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν
αἶγας ἀνιεμένους, σιάλους θ' εὕοντας ἐν αὐλῇ.
ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε τηλεμάχοιο,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
τηλέμαχ' ὑψαγόρη μένος ἄσχετε, μή τι τοι ἄλλο
ἐν στήθεσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
ἀλλὰ μάλ' ἐσθιέμεν, καὶ πινέμεν ὡς τὸ πάρος περ·
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν ἀχαιοί,

νῆα, καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ἐς πύλον ἠγαθέην, μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν,
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἀντίνο', οὔπως ἐστὶν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν,
δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, καὶ εὐφραίνεσθαι ἕκηλον,
ἦ οὐχ' ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες· ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐμὶ, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων,
πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμὸς,
πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
ἠὲ πύλονδ' ἐλθὼν, ἢ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ·
εἶμι μὲν, οὐδ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω,
ἔμπορος. οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
γίνομαι, ὥς νύ περ ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι·
ἦ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν ἀντινόοιο
ῥεῖα, μνηστῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο,
οἱ δ' ἐπελώβευον, καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
ἦ μάλα τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος·
ἢ ὅγε καὶ σπάρτηθεν, ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς,
ἠὲ, καὶ εἰς ἐφύρην ἐθέλει πίειραν ἄρουραν
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ·
ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·

τίς

τίς δ' οἶδ', εἴκε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς
τῆλε φίλων ἀπόληται ἀλώμενος, ὥς περ ὀδυσσεύς.
οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι,
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα. οἰκία δ' αὖτε
τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι.
Ὣς φάν. ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς
εὐρὺν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο.
ἐσθής τ' ἐν χηλοῖσιν, ἅλις τ' εὐῶδες ἔλαιον.
ἐν δὲ πίθοι, οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες
ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴ ποτ' ὀδυσσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κληϊσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι
δικλίδες, ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
ἔσκεν, ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόου πολυϊδρίῃσιν,
εὐρύκλει' ὦπος θυγάτηρ πεισηνορίδαο,
τὴν τότε τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσσας·
Μαῖ' ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδὺν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτερος, ὃν σὺ φυλάσσεις,
κεῖνον ὀιομένη τὸν κάμμορον, εἴ ποθεν ἔλθοι
διογενὴς ὀδυσεὺς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἔμπλησον, καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας·
ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν,
εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς·
αὐτὴ δ' οἴη ἴσθι, τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω.

ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτου τε μέδηται·
εἶμι γὰρ ἐς σπάρτην τε καὶ ἐς πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου ἤν που ἀκούσω·
ὣς φάτο, κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς εὐρύκλεια·
καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τίπτε δέ τοι φίλε τέκνον ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο, πῇ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητὸς, ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
διογενὴς ὀδυσεὺς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίῃς, τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσονται·
ἀλλὰ μέν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος. οὐδέ τί σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
θάρσει μαῖ', ἐπεὶ οὔτι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή·
ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
πρίν γ' ὅτ' ἂν ἐνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ·
ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
ἐν δέ οἱ δ' ἄλφιτα χεῦεν ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν·
τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν, μνηστῆρσιν ὁμίλει.

ἔνθ'

ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
τηλεμάχῳ δ' ἐϊκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον·
ἑσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει·
ἡ δ' αὖτε φρονίοιο νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
ἤτεε νῆα θοὴν. ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαὶ,
καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἴρυσε. πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει. τά τε νῆες ἐΰσελμοι φορέουσιν·
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῆς λιμένος. περὶ δ' ἐσθλοὶ ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο, θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον·
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
βῆ δ' ἰέναι πρὸς δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο·
ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν·
πλάζε δὲ πίνοντας. χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα·
οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
εἵατ', ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν·
αὐτὰρ τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη·
ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὖ ναιεταόντων,
μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν·
τηλέμαχ', ἤδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
εἵατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν·
ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο·
ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς ἀθήνη
καρπαλίμως, ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο·

αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ καρηκομόωντας ἑταίρους·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
δεῦτε φίλοι ἤϊα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
ἀθρό' ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ οὔτι πέπυσται,
οὐδ' ἄλλαι δμωαί, μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν·
ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
οἳ δ' ἅμα πάντα φέροντες ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηῒ
κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν ὀδυσσῆος φίλος υἱός·
ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἦρχε δ' ἀθήνη·
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατά ῥ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν·
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις ἀθήνη,
ἀκραῆ ζέφυρον κελάδοντ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν·
ἱστὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν,
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν·
ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·
ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον·
δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο·

λεῖ-

λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ.
παννυχίη μέν ῥ' ἥγε καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ Γ. ὉΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν ἀθηνᾷ ξενίζει νέστωρ, ὃς διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἕλλησι, καὶ τὸν ἐκ τροίας ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς μνηστῆρας, καὶ γνωρίσας ἀθηνᾶν ἀπιοῦσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαβὼν δὲ ὁ τηλέμαχος ἅρμα σὺν πεισιστράτῳ νέστορος ὑεῖ, εἰς σπάρτην ἀπαίρει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης, ξενίζονται παρὰ διοκλεῖ ἐν φηραῖς.

ὈΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ ὉΜΗ'ΡΟΥ Γ· ΡΑΨΩΔΙ'Α·

γάμμ' ἀπὸ νέστωρ δίκτο, συνῶρτο δ' ὅς γι, θεὰ δ' ἔπη·

ἠ ἠέλιος δ' ἀνόρουσε λιπὼν περικαλ-
λέα λίμνην,
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανά-
τοισι φαείνῃ,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδω-
ρον ἄρουραν·
οἱ δὲ πύλον νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον
ἷξον. τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
ἕατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους·
εὖθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο· θεῷ δ' ἐπὶ μηρία καῖον·
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐΐσης
στεῖλαν ἀείραντες· τὴν δ' ὅρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί·
ἐκ δ' ἄρα τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' ἀθήνη·
τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς οὐδ' ἠβαιόν·
τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι
πατρὸς, ὅπου κύθε γαῖα, καὶ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε νέστορος ἱπποδάμοιο,
εἴδομεν ἥντινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθε,

λίσσεσθαι

λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ·
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν·
οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν.
αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι, τετραφέμεν τε·
ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἷξον δ' ἐς πυλίων ἀνδρῶν ἄγυρίν τε καὶ ἕδρας·
ἔνθ' ἄρα νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν. ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐντυνόμενοι κρέατ' ὤπτων, ἄλλά τ' ἔπειρον·
οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
πρῶτος νεστορίδης πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
πάρ τε κασιγνήτῳ θρασυμήδεϊ, καὶ πατέρι ᾧ·
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευε
χρυσείῳ δέπαϊ, δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
παλλάδ' ἀθηναίην κούρην διὸς αἰγιόχοιο·
εὔχεο νῦν ὦ ξεῖνε ποσειδάωνι ἄνακτι·

τοι γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες·
αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι ἣ θέμις ἐστί,
δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου,
σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τοῦτον ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι·
ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τοὔνεκά τοι προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον·
ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου·
χαῖρε δ' ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
οὕνεκά οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειομ ἄλεισομ·
αὐτίκα δ' εὔχετο πολλὰ ποσειδάωνι ἄνακτι·
κλῦθι ποσείδαομ γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
ἡμῖμ εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα·
νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴμ,
σύμπασι πυλίοισιμ ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης·
δὸς δ' ἔτι τηλέμαχομ καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηὶ μελαίνῃ·
ὣς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα·
δῶκε δὲ τηλεμάχῳ καλὸμ δέπας ἀμφικύπελλομ·
ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρομ ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθωμ ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ·

νῦν

νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
ξείνους οἵ τινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς·
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ, πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα,
ἤ τι κατὰ πρῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται,
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες·
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα
θαρσήσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω·
ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν·
πρῆξις δ' ἥδ' ἰδίη, οὐ δήμιος, ἣν ἀγορεύω·
πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἤν που ἀκούσω,
δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος. ὅν ποτέ φασιν
σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι·
ἄλλους μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ', ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κείνου δ' αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων·
οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὁππόθ' ὄλωλεν,
εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
εἴτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης·
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γοῦναθ' ἱκάνομαι, αἴκε θέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας

πλα-

πλαζόμενον. πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων.
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς,
λίσσομαι, εἴποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς ὀδυσσεὺς,
ἢ ἔπος, ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί.
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε.
  τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ὦ φίλ', ἐπεί μ' ἔμνησας ὀϊζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες ἀχαιῶν,
ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ' ὅπῃ ἄρξειεν ἀχιλλεὺς,
ἠδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι.
ἔνθα μὲν αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' ἀχιλλεὺς,
ἔνθα δὲ πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων
ἀντίλοχος, πέρι μὲν θείειν ταχὺς, ἠδὲ μαχητής.
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά. τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐδ' εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων,
ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι ἀχαιοί.
πρίν κεν ἀνιηθεὶς, σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι, μόγις δ' ἐτέλεσσε κρονίων.

ἔνθ'

ἔνθ' οὔτίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος ὀδυσσεὺς
παντοίοισι δόλοισι πατὴρ τεός, εἰ ἐτεόν γε
κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
ἦτοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον, ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι·
ἔνθ' ἦτοι εἷος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος ὀδυσσεὺς,
οὐδέ ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ·
ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
φραζόμεθ', ἀργείοισιν, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπύν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν ἀχαιούς·
καὶ τότε δὴ ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
ἀργείοις, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι
πάντες ἔσαν· τῷ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπίσπον,
μήνιος ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
ἥτ' ἔριν ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν·
τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας ἀχαιοὺς
μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐς ἠέλιον καταδύντα,
(οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες ἀχαιῶν,)
μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν·
ἔνθ' ἦτοι μενέλαος ἀνώγει πάντας ἀχαιοὺς,
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
οὐδ' ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,

ὥς τὴν ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο,
νήπιος· οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν·
οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων·
ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες ἀχαιοὶ,
ἠχῇ θεσπεσίῃ. δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή.
νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· ἐπὶ γὰρ ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο·
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
αὖθι παρ' ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἔπλεον, ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον·
ἐς τένεδον δ' ἐλθόντες, ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
οἴκαδε ἱέμενοι· ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον,
σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἔπι δεύτερον αὖτις.
οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
ἀμφ' ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν αἵ μοι ἕποντο,
φεῦγον· ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων·
φεῦγε δὲ τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς μενέλαος,
ἐν λέσβῳ δ' ἔκιχε δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,

ἢ κα-

ἢ καθύπερθε χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
νήσου ἔπι ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστερ' ἔχοντες,
ἢ ὑπένερθε χίοιο παρ' ἠνεμόεντα μίμαντα.
ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας. αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν
δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι. αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον· ἐς δὲ γεραιστὸν
ἐννύχιαι κατάγοντο· ποσειδάωνι δὲ ταύρων
πόλλ' ἐπὶ μηρί' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐν ἄργεϊ νῆας ἐΐσας
τυδείδεω ἕταροι διομήδεος ἱπποδάμοιο
ἵστασαν. αὐτὰρ ἔγωγε πύλονδ' ἔχον, οὐδέ ποτ' ἔσβη
οὖρος, ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.
ὣς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπευθὴς, οὐδέ τι οἶδα,
κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν ἀχαιῶν, οἵ τ' ἀπόλοντο.
ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
πεύθομαι, ἣ θέμις ἐστὶ, δαήσεαι· οὐδέ σε κεύσω,
εὖ μὲν μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
οὓς ἄγ' ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
εὖ δὲ φιλοκτήτην ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν.
πάντας δ' ἰδομενεὺς κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔ τιν' ἀπηύρα.
ἀτρείδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·

ἀλλ'

ἀλλ' ἤτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτισεν,
ὡς ἀγαθὸν, καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
ἀνδρὸς, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα
αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
καὶ σὺ φίλος, μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε,
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
ὦ νέστορ νηληϊάδη, μέγα κῦδος ἀχαιῶν.
καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο· καί οἱ ἀχαιοὶ
οἴσουσι κλέος εὐρὺ, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν·
αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσήνδε θεοὶ δύναμιν παραθεῖεν
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἀλλ' οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί. νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ὦ φίλ', ἐπειδὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ.
τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν,
ἢ ὅγε μοῦνος ἐὼν, ἢ καὶ σύμπαντες ἀχαιοί.
εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις ἀθήνη,
ὡς τότ' ὀδυσσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο

δήμῳ

δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί.
(οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο παλλὰς ἀθήνη·)
εἴσ' οὕτω γ' ἐθέλοι φιλέειν κήδοιτό τε θυμῷ,
τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ γέρον οὔπω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι ὀΐω·
λίην γὰρ μέγα εἶπες. ἄγη μ' ἔχει, οὐδ' ἂν ἔμοιγε
ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ῥεῖα θεός κ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι·
βουλοίμην δ' ἂν ἔγωγε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς ἀγαμέμνων
ὤλεθ' ὑπ' αἰγίσθοιο δόλῳ, καὶ ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοί περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁπότε κεν δὴ
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλησι τανηλεγέος θανάτοιο.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα κηδόμενοί περ·
κείνῳ δ' οὐκ ἔτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν·
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι, καὶ ἔρεσθαι
νέστορ', ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων·

δ

τρὶς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν,
ὥστε μοι ἀθανάτοις ἰνδάλλεται εἰσοράασθαι.
ὦ νέστορ νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε·
πῶς ἔθαν' ἀτρείδης εὐρυκρείων ἀγαμέμνων.
ποῦ μενέλαος ἔην, τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
αἴγισθος δολόμητις, ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω·
ἢ οὐκ ἄργεος ἦεν ἀχαιϊκοῦ, ἀλλά πῃ ἄλλῃ
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους· ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἤτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη,
εἰ ζώοντ' αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
ἀτρείδης τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς μενέλαος,
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν.
ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν,
κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς ἄργεος, οὐδέ κέ τίς μιν
κλαῦσεν ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους,
ἥμεθ', ὁ δ' εὔκηλος μυχῷ ἄργεος ἱπποβότοιο,
πόλλ' ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν.
ἡ δ' ἤτοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς
δῖα κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι.
πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν
ἀτρείδης, τροίηνδε κιὼν εἴρυσθαι ἄκοιτιν.
ἀλλ' ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,

δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην,
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κῦρμα γενέσθαι·
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε·
πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς·
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὔποτε ἔλπετο θυμῷ·
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν τροίηθεν ἰόντες
ἀτρείδης καὶ ἐγὼ φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
ἀλλ' ὅτε σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον ἀθηνῶν,
ἔνθα κυβερνήτην μενελάου φοῖβος ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα
φρόντιν ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπέρχοιεν ἄελλαι·
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κατέχετ' ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο·
ὄφρ' ἕταρον θάπτοι, καὶ ἐπικτέρεα κτερίσειεν·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι μαλειάων ὄρος αἰπὺ,
ἷξε θέων, τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦε,
κύματά τε ζοφόεντα πελώρια ἶσα ὄρεσσιν.
ἔνθα διατμήξας, τὰς μὲν κρήτῃ ἐπέλασσεν,
ἧχι κύδωνες ἔναιον ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα·
ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη
ἐσχατιῇ γόρτυνος ἐν ἠεροειδεῖ πόντῳ.

ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ
ἐς φαιστόν. μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει.
αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, σπουδῇ δ' ἤλυξαν ὄλεθρον
ἄνδρες· ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ'· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωρείους,
αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους·
τόφρα δὲ ταῦτ' αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά,
κτείνας ἀτρείδην· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
ἑπτάετες δ' ἤνασσε πολυχρύσοιο μυκήνης·
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος ὀρέστης
ἂψ ἀπ' ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα
αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἤτοι ὁ τὸν κτείνας, δαίνυ τάφον ἀργείοισιν
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος αἰγίσθοιο·
αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος
πολλὰ κτήματ' ἄγων. ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν·
καὶ σὺ φίλος μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἐς μὲν μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
ἐλθεῖν· κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν ἐλήλυθεν
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ

ἐλθέ

ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ
αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι·
πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοί, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
ἐς λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς μενέλαος·
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτόν, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ·
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
ὦ γέρον, ἦ τοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον,
ὄφρα ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
ἦ ῥα διὸς θυγάτηρ· τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης,
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι.
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον·
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ' ἀθηναίη καὶ τηλέμαχος θεοειδὴς,
ἄμφω ἱέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.

νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
ζεὺς τό γ' ἀλεξήσειε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε·
ὥς τέ τευ ἢ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος ἠὲ πενιχροῦ,
ᾧ οὔτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
οὔτ' αὐτῷ μαλακῶς, οὔτε ξείνοισιν ἐνεύδειν·
αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά,
οὔθην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται
ξένους ξενίζειν, ὅς τις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἕψεται, ὄφρά κεν εὕδῃ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
εἶμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα·
οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὔχομαι εἶναι·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται,
πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου τηλεμάχοιο.
ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ καύκωνας μεγαθύμους
εἶμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὔτι νέον γε,
οὐδ' ὀλίγον· σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεῖ, δὸς δέ οἱ ἵππους.

οἵ τοι

οἵ τοι ἐλαφροτάτους θείειν, καὶ κάρτος ἀρίστους·
Ὣς ἄρα φωνήσασ᾽ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
φήνῃ εἰδομένη, θάμβος δ᾽ ἕλε πάντας ἰδόντας·
θαύμαζεν δ᾽ ὁ γεραιὸς, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
Τηλεμάχου δ᾽ ἕλε χεῖρα, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζεν·
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται·
οὐ μὲν γάρ τις ὅδ᾽ ἄλλος ὀλύμπια δώματ᾽ ἐχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη τριτογένεια,
ἥ τοι καὶ πατέρ᾽ ἐσθλὸν ἐν ἀργείοισιν ἐτίμα.
ἀλλ᾽ ἄνασσ᾽ ἵληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν
αὐτῷ, καὶ παίδεσσι, καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι·
σοὶ δ᾽ αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν εὐρυμέτωπον
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασι περιχεύας·
Ὣς ἔφατ᾽ εὐχόμενος, τοῦ δ᾽ ἔκλυε Παλλὰς ἀθήνη·
τοῖσιν δ᾽ ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα νέστωρ,
υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν ἑὰ πρὸς δώματα καλά·
ἀλλ᾽ ὅτε δώμαθ᾽ ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
τοῖς δ᾽ ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
ὤϊξε ταμίη, καὶ ἀποκρήδεμνον ἔλυσε.
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο· πολλὰ δ᾽ ἀθήνῃ
εὔχετ᾽ ἀποσπένδων κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.

αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε γερήνιος ἱππότα νέστωρ,
τηλέμαχον φίλον υἱὸν ὀδυσσῆος θείοιο,
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
πὰρ δ' ἄρ' ἐϋμμελίην πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅς οἱ ἔτ' ἠίθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν.
αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο.
τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
λευκοὶ ἀποστίλβοντες ἀλείφατος, οἷς ἔπι μὲν πρὶν
νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς, ἀΐδος δὲ βεβήκει.
νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος οὖρος ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων, περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, ἐχέφρων τε στρατίος τε
περσεύς τ' ἄρητός τε καὶ ἀντίθεος θρασυμήδης.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως.
πὰρ δ' ἄρα τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήνατ' ἐέλδωρ,
ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσομ' ἀθήνην,

ἥ μοι

ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν.
ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
εἷς δ' ἐπὶ τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
εἷς δ' αὖ χρυσοχόον λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ·
οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' εἴσω
δμῳῇσιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
ἕδρας τε, ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον. ἦλθε μὲν (ἂρ βοῦς,
ἐκ πεδίου· ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἐΐσης,
τηλεμάχου ἑτάροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεὺς,
ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα πείρατα τέχνης·
ἄκμονά τε σφῦράν τ' εὐποίητόν τε πυράγρην·
οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' ἀθήνη
ἱρῶν ἀντιόωσα· γέρων δ' ἱππηλάτα νέστωρ,
χρυσὸν ἔδωχ'. ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περίχευεν
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα·
βοῦν δ' ἀγέτην κεράων στράτιος καὶ δῖος ἐχέφρων.
χέρνιβα δέ σφ' ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι,
ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς
ἐν κανέῳ. πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο βοῦν ἐπικόψων·
περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε. γέρων δ' ἱππηλάτα νέστωρ

χέρνι-

χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος θρασυμήδης,
ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχενίους, λύσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη παράκοιτις
νέστορος εὐρυδίκη πρέσβα κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
ἔσχομ. ἀτὰρ σφάξεν πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
αἶψ' ἄρα μιμ διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνομ
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρωμ, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνομ
λεῖβε, νέοι δὲ παρ' αὐτὸμ ἔχομ πεμπώβολα χερσίμ.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιμ ἔπειραν,
ὤπτωμ δ' ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶμ ἔχοντες,
τόφρα δὲ τηλέμαχομ λοῦσεν καλὴ πολυκάστη,
νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ νηληϊάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισε λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιμ φᾶρος καλὸμ βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιμ ὁμοῖος.
πὰρ δ' ἄρα νέστορ' ἰὼμ κατ' ἄρ' ἕζετο ποιμένι λαῶν·

οἱ δ'

οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
δαίνυνθ' ἑζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρυντο
οἶνον ἐνοινοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ·
παῖδες ἐμοὶ ἄγε τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσησιν ὁδοῖο.
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
ὄψα τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες·
ἂν δ' ἄρα τηλέμαχος περικαλλέα βήσατο δίφρον·
πὰρ δ' ἄρα νεστορίδης πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς φηρὰς δ' ἵκοντο διοκλῆος ποτὶ δῶμα
υἱέος ὀρτιλόχοιο, τὸν ἀλφειὸς τέκε παῖδα·
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν. ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵππους τ' ἐζεύγνυντ' ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·
ἷξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα

ἦνον

ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Δ. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Παρὰ μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν πεισιστράτῳ τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα· ἔπειτα διηγεῖται αὐτῷ ὁ μενέλαος περὶ τοῦ νόστου τῶν ἑλλήνων, καὶ τῆς πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν ἀγαμέμνονος θάνατον. καὶ ὡς ὀδυσσεὺς παρὰ καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ τὸν τηλέμαχον ἀνελεῖν. παραμυθεῖται δὲ ἡ ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν πηνελόπην ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀποδημίᾳ δυσχεραίνουσαν, διὰ εἰδώλου ὁμοιωθεῖσα ἰφθίμῃ τῇ τῆς πηνελόπης ἀδελφῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Δ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Δ· ἄλλα μάθ' ἀμφὶ πατρὸς, παρ' ἀτρείδα λοχώμενος υἱός·

ο

Οἱ δ' ἷξον κοίλην λακεδαίμονα κητώεσσαν,
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν·
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
τὴν μὲν ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέϊ πέμπεν·
ἐν τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
δωσέμεναι. τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον·
τὴν ἄρ' ὅ γ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι,
μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτὸν, οἷσιν ἄνασσεν·
υἱέϊ δὲ σπάρτηθεν ἀλέκτορος ἤγετο κούρην,
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς μεγαπένθης
ἐκ δούλης. ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκ ἔτ' ἔφαινον,
ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς ἀφροδίτης·
ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
γείτονες ἠδὲ ἔται μενελάου κυδαλίμοιο
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
φορμίζων·

φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε, κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσον·
τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
τηλέμαχός θ' ἥρως, καὶ νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
στῆσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων ἐτεωνεὺς,
ὀτρηρὸς θεράπων μενελάου κυδαλίμοιο·
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ξείνω δή τινε τώδε διοτρεφὲς ὦ μενέλαε
ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ διὸς μεγάλοιο ἐΐκτην·
ἀλλ' εἴπ' ἤ σφῶιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ·
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
οὐ μὲν νήπιος ἦσθα βοηθοΐδη ἐτεωνεῦ
τὸ πρίν, ἀτὰρ νῦν μὲν πάϊς ὥσπερ νήπια βάζεις·
ἦ μὲν δὴ νῶι ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ', αἴ κέ ποθι ζεὺς
ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. ἀλλὰ λῦ' ἵππους
ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι·
ὣς φάτ', ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ·
οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν, ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείῃσι κάπῃσι,
πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·

αὐ-

αὐτοὺς δ' εἴσηγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης,
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μενελάου κυδαλίμοιο·
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον, ἠδὲ χιτῶνας,
ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' ἀτρείδην μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα·
τὼ καὶ δεικνύμενος, προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
σίτου δ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασαμένω, εἰρησόμεθ' οἵ τινές ἐστον
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων
σκηπτούχων· ἐπεὶ οὔκε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν.
ὣς φάτο, καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα, χεῖρας ἴαλλον·

αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε νέστορος υἱὸν,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
φράζεο νεστορίδη τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν καὶ δώματα ἠχήεντα,
χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.
ζηνός που τοιήδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή·
ὅσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τέκνα φίλ', ἤτοι ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄντις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοι γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
ἀνδρῶν δ' ἤκεν τίς μοι ἐρίσσεται ἠὲ καὶ οὐκὶ
κτήμασιν· ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
ἠγαγόμην ἐν νηυσὶ, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
κύπρον, φοινίκην τε, καὶ αἰγυπτίους ἐπαληθεὶς
αἰθίοπάς τ' ἱκόμην, καὶ σιδονίους, καὶ ἐρεμβοὺς,
καὶ λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι·
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἔνθα μὲν, οὔτε ἄναξ ἐπιδευὴς, οὔτε τι ποιμὴν
τυροῦ καὶ κρεῶν, οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι·
ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων
ἠλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε
λάθρῃ, ἀνωϊστὶ, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο·

ὣς οὔτι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵ τινες ὑμῖν
εἰσίν. ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον καὶ ἀπώλεσα οἶκον
εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ, καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν. οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
πολλάκις, ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι. αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
τῶν πάντων οὐ τόσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός. ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ. ἐπεὶ οὔτις ἀχαιῶν τόσ' ἐμόγησεν,
ὅσ' ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο. τῷ δ' ἄρ ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι. ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
ζώει ὅγ', ἢ τέθνηκεν, ὀδύρονται νύ που αὐτὸν
λαέρτης θ' ὁ γέρων, καὶ ἐχέφρων πηνελόπεια,
τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχὼν
ἀμφοτέρῃσι χερσί. νόησε δέ μιν μενέλαος.
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,

ἠέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι,
ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε μυθήσαιτο·
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἐκ δ' ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐΐκυια·
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν·
ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν, μαλακοῦ ἐρίοιο·
φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκε
ἀλκάνδρη πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ θήβῃς
αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται·
ὃς μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
χωρὶς δ' αὖ ἑλένῃ ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
χρυσῆν τ' ἠλακάτην, τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο.
τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
αὐτίκα δ' ἥγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·
ἴδμεν δὴ μενέλαε διοτρεφὲς, οἵ τινες οἵδε
ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ·
ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω. κέλεται δέ με θυμός·
οὐ γάρ πω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν.)

ὡς ὅδ'

ὡς ὅδ' ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε
τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνος ἀνήρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' ἀχαιοὶ
ἤλθεθ' ὑπὸ τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω γύναι, ὡς σὺ ἐΐσκεις.
κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες,
ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλή τ' ἐφύπερθέ τε χαῖται.
καὶ νῦν ἤτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' ὀδυσῆϊ
μυθεόμην, ὅσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί. αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών·
τὸν δ' αὖ νεστορίδης πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
ἀτρεΐδη μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
κείνου μέν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ
ὧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
ἄντα σέθεν· τοῦ νῶϊ θεοῦ ὣς τερπόμεθ' αὐδῇ·
αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε γερήνιος ἱππότα νέστωρ,
τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
ὄφρα οἱ, ἤτοι ἔπος ὑποθήσεαι ἤ τι ἔργον·
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο
ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσσητῆρες ἔωσιν.
ὡς νῦν τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
εἰσ', οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους·
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόστον ἔδωκε
νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι ὀλύμπιος εὐρύοπα ζεύς·
καί κεν οἱ ἄργεϊ νάσσα πόλιν καὶ δώματ' ἔτευξα,
ἐξ ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκει ᾧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ', οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινε φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς
ὃς κεῖνον δύστηνον, ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.
ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν ἀργείη ἑλένη διὸς ἐκγεγαυῖα.
κλαῖε δὲ τηλέμαχός τε καὶ ἀτρείδης μενέλαος.
οὐδ' ἄρα νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ' ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός,
τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
ἀτρείδη, περὶ μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.

καὶ

καὶ νῦν εἴ τι που ἐστὶ, πίθοιό μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος. ἀλλὰ καὶ ἠὼς
ἔσσεται ἠριγένεια, νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
κλαίειν, ὅς κε θάνησι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, οὔτι κάκιστος
ἀργείων, μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι. οὐ γὰρ ἔγωγε
ἤντησ', οὐδὲ ἴδον. περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος.
ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂμ πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι, καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη,
(τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε κρονίων
ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,
ὡς νῦν νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε, καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους,)
ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη,
δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.
ὣς ἔφατ'. ἀσφαλίων δ' ἄρ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν
ὀτρηρὸς θεράπων μενελάου κυδαλίμοιο,

οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλομ.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' ἑλένη διὸς ἐκγεγαυῖα·
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνομ βάλε φάρμακομ ἔνθεμ ἔπινομ,
νηπενθές τ', ἄχολόμ τε, κακῶμ ἐπίληθομ ἁπάντωμ.
ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴμ κρητῆρι μιγείη.
οὔκ ἂμ ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶμ,
οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεμ ἀδελφεόμ, ἢ φίλομ υἱὸμ
χαλκῷ δηιόω μ, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιμ ὁρῷτο.
τοῖα διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα
ἐσθλά, τά οἱ πολύδαμνα πόρεμ θῶνος παράκοιτις
αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα· πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυ
ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντωμ (γρά·
ἀνθρώπων· ἦ γὰρ παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιμ ἀμειβομένη προσέειπεμ·
ἀτρείδη μενέλαε διοτρεφές, ἠδὲ καὶ οἵδε
ἀνδρῶμ ἐσθλῶμ παῖδες, ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
ζεὺς ἀγαθόν τε κακόμ τε διδοῖ. δύναται γὰρ ἅπαντα·
ἤτοι νῦμ δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
καὶ μύθοις τέρπεσθε, ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὲν οὐκ ἂμ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσοι ὀδυσσῆος ταλασίφρονος εἰσὶμ ἄεθλοι,
ἀλλ' οἷομ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ

δήμῳ

δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί·
αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς,
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν,
ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκε
δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν ἀχαιῶν·
τῷ ἴκελος κατέδυ τρώων πόλιν οἱ δ' ἀβάκησαν
πάντες. ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων, τοῖον ἐόντα·
καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν·
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόεον, καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μὴ μὲν πρὶν ὀδυσῆα μετὰ τρώεσσ' ἀναφῆναι,
πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν ἀχαιῶν,
πολλοὺς δὲ τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν·
ἔνθ' ἄλλαι τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον, αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ' ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
ἂψ οἶκόνδ', ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν ἀφροδίτη
δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην θάλαμόν τε, πόσιν τε,
οὔ τευ δευόμενον, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι εἶδος.

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γύναι κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε

ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οἷον ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ,
οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
ἀργείων τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες·
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε, κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλε
δαίμων, ὃς τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι·
καί τοι δηίφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰούσῃ.
τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα·
ἐκ δ' ὀνομακλήδην δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
πάντων ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ τυδεΐδης καὶ δῖος ὀδυσσεὺς,
ἥμενοι ἐν μέσσοισιν ἀκούσαμεν, ὡς ἐβόησας.
νῶι μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντες
ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι.
ἀλλ' ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες ἀχαιῶν·
ἄντικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν, ἀλλ' ὀδυσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας ἀχαιούς.
τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε παλλὰς ἀθήνη·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἀτρεΐδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον, οὐ γάρ οἵ τι τάδ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,

οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν τρέπεθ' ἡμέας, ὄφρα κεν ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντες.
ὣς ἔφατ'. ἀργείη δὲ ἑλένη δμωῇσι κέλευσε,
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας, καθύπερθεν ἕσασθαι.
αἳ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
δέμνια δὲ στόρεσαν, ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κήρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
τηλέμαχός θ' ἥρως, καὶ νέστορος ἀγλαὸς υἱός.
ἀτρείδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πὰρ δ' ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,
τηλεμάχῳ δὲ παρίζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε.
τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε τηλέμαχ' ἥρως
ἐς λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
δήμιον ἦ ἴδιον, τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπε.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
ἀτρείδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον εἴ τινά μοι κληιδόνα πατρὸς ἐνίσποις.

ἐσθίεται

ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες·
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου. πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ·
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς,
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
ἢ ἔπος, ἤ ἔτι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί.
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
κνημοὺς ἐξερέῃσι, καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν.
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷος ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ

ἐξ

ἐξ ἔριδος φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω.
αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
νῆσος ἔπειτά τις ἔστι, πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
αἰγύπτου προπάροιθε, φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι,
τόσσον ἄνευθ', ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
ἤνυσεν, ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν·
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθα μ', ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί· οὐδέ ποτ' οὖροι
πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
καί νύ κεν ἤια πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
εἰ μήτις με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐλέησεν,
πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος
εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα·
ἥ μ' οἴῳ ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων·

αἰεὶ

αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός·
ἡ δ' ἐμεῦ ἄγχι στᾶσα, ἔπος φάτο φώνησέν τε·
νήπιος εἰς ὦ ξεῖνε λίην τόσον, ἠὲ χαλίφρων,
ἠὲ ἑκὼν μεθίεις, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων;
ὃς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων·
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἔκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ περ ἐσσὶ θεάων·
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν κατερύκομαι· ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλὰ σύ περ μοι εἰπὲ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα·
ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτὴς
ἀθάνατος πρωτεὺς αἰγύπτιος ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε ποσειδάωνος ὑποδμώς.
τὸν δέ τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
τόν γ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα·
καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι διοτρεφὲς, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
ὅ,ττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται

οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ὣς ἔφατ᾽· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μήπως με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται.
ἀργαλέος γάρ τ᾽ ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
ὣς ἐφάμην· ἡ δ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ᾽ ἀτρεκέως καταλέξω.
ἦμος δ᾽ ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τῆμος ἄρ᾽ ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
πνοιῇ ὕπο ζεφύροιο μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
ἐκ δ᾽ ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσι γλαφυροῖσιν.
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης
ἁθρόαι, εὕδουσιν πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
ἔνθα σ᾽ ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ᾽ ἠοῖ φαινομένηφι
εὐνάσω ἑξείης· σὺ δ᾽ εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐϋσέλμοισιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος·
φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσεται, ἠδὲ ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσσῃσι, νομεὺς ὣς πώεσι μήλων.
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότ᾽ ἔπειθ᾽ ὕμιν μελέτω κάρτος τε βίη τε·
αὖθι δ᾽ ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι·
πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται, ὅσσ᾽ ἐπὶ γαῖαν

ἑρπετὰ

ἑρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαὲς πῦρ.
ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν·
ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖος ἐὼν οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης, λῦσαί τε γέροντα,
ἥρως, εἴρεσθαι δὲ θεῶν, ὅς τίς σε χαλέπτει·
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα·
ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
ἤια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον, ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἤια, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν·
τόφρα δ' ἄρ' ἥ γ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε.
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα, δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί·
εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἁλίῃσιν,
ἧστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
ἑξείης δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ·
ἔνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο. τεῖρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·

τίς

τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη·
ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα
ἡδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν·
πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ.
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες, αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζατρεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὠΐσθη δόλον εἶναι. ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δ' αἶψ' ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν, οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης·
ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς,
γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον·
ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδώς,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπε·
τίς νύ τοι ἀτρέος υἱὲ θεῶν συμφράσατο βουλάς,
ὄφρα μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
οἶσθα γέρον· τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεείνεις·
ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.

ἀλλὰ

ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπὲ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν
ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες διί τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
οὐ γάρ τοι πρίν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ, ἣν σὺ μενοινᾷς.
ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω γέρον, ὡς σὺ κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἢ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον ἀχαιοὶ,
οὓς νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν τροίηθεν ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς,
ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν.
ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι σε χρὴ
ἴδμεναι,

ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον, οὐδέ σε φημὶ
δὴν ἄκλαυστον ἔσεσθαι, ἐπεί κ' εὖ πάντα πύθηαι·
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο.
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο, μάχῃ δέ τι καὶ σὺ παρῆσθα·
εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ·
αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι·
γυρῇσιν μὲν πρῶτα ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης.
καὶ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἐχθόμενός περ ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη·
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης·
τοῦ δὲ ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος·
αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
ἤλασε γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
τῷ ῥ' αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη·
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα·
ὡς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς, ἠδ' ὑπάλυξεν
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, σάωσε δὲ πότνια ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μαλειάων ὄρος αἰπὺ
ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιὴν, ὅθι δώματα ναῖε θυέστης

τὸ πρίν· ἀτὰρ τότ' ἔναιε θυεστιάδης αἴγισθος·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο,
ἤτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
δάκρυα θερμὰ χέοντ' ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν·
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσεν
αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν,
χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι παριὼν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
αὐτίκα δ' αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
εἷσε λόχον, ἑτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
αὐτὰρ ὁ, βῆ καλέων ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀεικέα μερμηρίζων·
τὸν δ' οὐκ εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε, καὶ κατέπεφνε
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ·
οὐδέ τις ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ' οἵ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοι γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος, οὐδέ νυ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο·
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής.

μηκέτι

μηκέτι ἀτρέος υἱὲ πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὕτω
κλαῖ'· ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν, ἀλλὰ τάχιστα
πείρα, ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι·
ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἢ κεν ὀρέστης
κτεῖνεν ὑποφθάμενος, σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις.
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀχνυμένῳ περ ἰάνθη·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τούτους μὲν δὴ οἶδα, σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε
ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
ἠὲ θανών· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.
ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν·
υἱὸς λαέρτεω ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων,
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι.
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι διοτρεφὲς ὦ μενέλαε,
ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν, καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
ἀλλά σ' ἐς ἠλύσιον πεδίον, καὶ πείρατα γαίης,
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς ῥαδάμανθυς.
τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας

ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους,
οὕνεκ' ἔχεις ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς διός ἐσσι.
ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑτάροισιν
ἤια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν.
ἐν δ' ἱστοὺς τιθέμεσθα, καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσης.
ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἂψ δ' εἰς αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
στῆσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
ὄφρα κεν ἑνδεκάτη δυωδεκάτη τε γένηται.
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον. αὐτὰρ ἔπειτα
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.

τὸν

τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἀτρείδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε·
καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' ἀνεχοίμην
ἥμενος· οὐδέ κε μ' οἴκου ἕλοι πόθος, οὐδὲ τοκήων.
αἰνῶς γὰρ μύθοισιν, ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι· ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
δῶρον δ' ὅ,ττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω.
ἵππους δ' εἰς ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος. ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν·
ἐν δ' ἰθάκῃ, οὔτ' ἂρ δρόμοι εὐρέες, οὔτε τι λειμὼν
αἰγίβοτος καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ' εὐλείμων,
αἵθ' ἁλὶ κεκλίαται, ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος·
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
αἵματος εἰς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω, δύναμαι γάρ·
δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν·
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται,
ἔργον δ' ἡφαίστοιο, πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως

σιδονίων βασιλεὺς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσε με νοστήσαντα, τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.
οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον,
σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔνεικαν.
ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' υἱὸς φρονίοιο νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν,
ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν.
ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκὶ,
ὁππότε τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχετ' ἄγων, ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνεται αὐτῆς
ἤλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀδμῆτες, τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, οὐ γὰρ ἔφαντο
ἐς πύλον οἴχεσθαι νηλήιον, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
τὸν δ' αὖτ' ἀντίνοος προσέφη εὐπείθεος υἱός.
νημερτές μοι ἔνισπε πότ' ᾤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ

κοῦροι

κοῦροι ἕποντ' ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἠὲ οἱ αὐτοῦ,
θῆτές τε, δμῶές τε. δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρατο νῆα μέλαιναν.
ἠὲ ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ·
τὸν δ' υἱὸς φρονίοιο νοήμων ἀντίον ηὔδα.
αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα, τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
αἰτίζῃ, χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
κοῦροι δ' οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας
οἵ οἱ ἕποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντα νόησα
μέντορα ἠὲ θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει·
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω, ἴδον ἐνθάδε μέντορα δῖον
χθιζὸν ὑπηοῖον· τότε δ' ἔμβη νηὶ πύλονδε·
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός·
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ·
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' ἀντίνοος μετέφη εὐπείθεος υἱὸς,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην·
ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
τηλεμάχῳ, ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι, νέος πάϊς οἴχεται αὔτως
νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους·
ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι. ἀλλά οἱ αὐτῷ

Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι·
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι, ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ·
τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί·
ἢ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι·
μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
οἳ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος, οὐδέ τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτε τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ, ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων·
ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη·

κεῖνος

κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει·
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τις ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων·
τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
αἲ γὰρ δὴ βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη·
ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ
οἴκαδε νεισόμενον, ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν·
ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή·
ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
κῆρυξ, τί πτε δέ μοι πάϊς οἴχεται, οὐδέ τι μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵθ' ἁλὸς ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν·
ἦ ἵνα μὴ δ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται·
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
οὐκ οἶδ', εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ, ἢ νόστον, ἢ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν.
ὣς ἄρα φωνήσας ἐπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος.
τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δίφρῳ ἐφέζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·

ἀλλ'

ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῳαὶ μινύριζον
πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τῇς ἁδινὸν γοόωσα, μετηύδα Πηνελόπεια·
κλῦτε φίλαι, περὶ γάρ μοι ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδω-
ἐκ πασέων, ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο, (κεν
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν δαναοῖσιν,
ἐσθλὸν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος·
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὁρμηθέντος ἄκουσα·
σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ,
ὁππότε κεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' ἤ κεν ἔμεινε καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
ἤ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν·
ἀλλά τις ὀτρηρὸς δολίον καλέσειε γέροντα
δμῶ' ἐμὸν, ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
εἰ δή πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,
ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
ὃν καὶ ὀδυσσῆος φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο·
τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια·

νύμφα

νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ, μῦθον δέ τι οὐκ ἐπικεύσω·
ᾔδε' ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐκέλευσεν,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ' ἕλετο μέγαν ὅρκον,
μὴ πρίν σοι ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην τε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι.
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς·
ἀλλ' ὑδρηναμένη καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
ἐς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
εὔχε' Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
ἡ καὶ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσει·
μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ ὀΐω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
δώματ' ὑψερεφέα, καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς·
ὣς φάτο· τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο.
ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
ἐς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ·
κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς, ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι καί μοι φίλον υἷα σάωσον·
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας·
ὣς εἰποῦσ', ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς·

μνη-

μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε, νέων ὑπερηνορεόντων·
ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι, πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει· οὐδέ τι οἶδεν ὅ οἱ φόνος υἷι τέτυκται.
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' ἀντίνοος ἀγορήσατο, καὶ μετέειπε·
δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
πάντας ὁμῶς, μήπως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω·
ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖσιν ἀναστάντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν·
ὣς εἰπών, ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους·
βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν.
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο, καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
τεύχεα δέ σφιν ἔνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί·
ἔνθα δὲ δόρπον ἕλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν·
ἡ δ' ὑπερωΐῳ αὖθι περίφρων πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ὁρμαίνουσ', εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἦ ὅ γ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη·
ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,

τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος·
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα·
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ,
ἰφθίμη κούρη μεγαλήτορος ἰκαρίοιο·
τὴν εὔμηλος ὄπυιε φερῆς ἔνι οἰκία ναίων.
πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο,
ἕως πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος·
ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῗδος ἱμάντας.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εὕδεις πηνελόπεια φίλον τετιημένη ἦτορ;
οὐ μέν σ' οὐδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι· ἐπεί ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστι
σὸς παῖς, οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων πηνελόπεια·
ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι,
τίπτε κασιγνήτη δεῦρ' ἤλυθες. οὔτι πάρος γε
πώλε', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
καί με κέλεαι παύσασθαι ὀϊζύος, ἠδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν δαναοῖσιν
ἐσθλόν· τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος·
νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς,

νήπιος,

νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς, οὔτ' ἀγοράων·
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι, ἤπερ ἐκείνου·
τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια μή τι πάθησιν,
ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ·
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν
θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην·
τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔρχεται, ἥν τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δύναται γὰρ
Παλλὰς Ἀθηναίη, σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.
ἣ νῦν με προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
ἤ που ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν
οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Ὣς εἰπὸν σταθμοῖο παρὰ κληῗδα λιάσθη
ἐς πνοιὰς ἀνέμων. ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο, φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη·
ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ·
μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,

τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς ἰθάκης τε σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἀστερὶς, οὐ μεγάλη, λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι, τῇ τόν γε μένον λοχόωντες ἀχαιοί.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Ε. κκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ ζεὺς ἑρμῆν πέμπει πρὸς καλυψὼ κελεύων ἀποπέμπειν τὸν ὀδυσσέα. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐτὸν ὁ ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὴν σχεδίαν. ἰνὼ δὲ αὐτῷ δίδωσι κρήδεμνον, ἐντειλαμένη ἐπειδάν τι τῆς γῆς ἀπορρίψαι αὐτὸ, καὶ πολλὰ παθὼν εἰς τὴν τῶν φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθείς.

ὀδυσσείας ὁμήρου

ε. ῥαψωδία.

Ε πλεῖ δὲ σχεδίης ὀδυσεὺς καθέτης πόντῳ·

ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι,
Η ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ, θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον·
τοῖσι δ' ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' ὀδυσῆος
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης.
ζεῦ πάτερ, οἱ δ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες·
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς·
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι·
ὡς οὔτις μέμνηται ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
νύμφης ἐν μεγάροισι καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει. ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι·
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.

νῦν

νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν
οἴκαδε νεισόμενον, ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, δύνασαι γὰρ,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
μνηστῆρες δ' ἐν νηὶ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀντίον ηὔδα.
Ἑρμεία, σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι,
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλὴν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
οὔτε θεῶν πομπῇ, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
ἤματί κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἵ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσιν.
πέμψουσι δ' ἐν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες,
πόλλ' ὅσ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεὺς,
εἴ περ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος ἀργειφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
ἀμβρόσια χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει· τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων, πέτετο κρατὺς ἀργειφόντης·
πιερίην δ' ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ·
σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα λάρῳ ὄρνιθι ἐοικὼς,
ὅς τε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος, ἤπειρόνδε
ἤϊεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, ᾧ ἔνι νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος, τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόσε δ' ὀδμὴ
κέδρου τ' εὐκεάτοιο, θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει
δαιομένων· ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένη χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν·
ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος·
ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο
σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν·

ἡ δ'

ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο
ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῆσι.
κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι, ἄλλυδις ἄλλη.
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
θήλεον. ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν,
θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ᾗσιν.
ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος ἀργειφόντης.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' ἐς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν, οὐδέ μιν ἄντην
ἠγνοίησεν ἰδοῦσα καλυψὼ δῖα θεάων.
οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει.
οὐδ' ἄρ' ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
ἑρμείαν δ' ἐρέεινε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι.
τίπτε μοι ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε, πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὔδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι παρξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν

ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν·
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος ἀργειφόντης·
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω, κέλεαι γάρ·
Ζεὺς ἐμὲ ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
Τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἄσπετον; οὐδέτις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵτε θεοῖσιν
ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας·
ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεόν, οὔθ' ἁλιῶσαι·
φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ πέρι πριάμοιο μάχοντο
εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόστῳ ἀθηναίην ἀλίτοντο·
ἥ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακόν, καὶ κύματα μακρά.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν,
τὸν νῦν σ' ἠνώγει ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα·
οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἶσα φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι.
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ὑψόροφον, καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ καλυψὼ δῖα θεάων.
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

σχέτλιοι

σχέτλιοι ἐστὲ θεοὶ ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵτε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιμ εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην· ἤμ τίς τε φίλομ ποιήσετ' ἀκοίτην·
ὡς μὲν, ὅτ' ὠρίωμ' ἕλετο ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἕως μιμ ἐν ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος ἄρτεμις ἁγνὴ,
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιμ ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
ὡς δ', ὁπότ' ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ εἴξασα μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
ζεὺς, ὅς μιμ κατέπεφνε βαλὼμ ἀργῆτι κεραυνῷ
ὣς δ' αὖ νῦμ μοι ἄγασθε θεοὶ βροτὸμ ἄνδρα παρεῖναι·
τὸμ μὲν ἐγὼμ ἐσάωσα, περὶ τρόπιος βεβαῶτα
οἶομ, ἐπεί οἱ νῆα θοὴμ ἀργῆτι κεραυνῷ
ζεὺς ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
τὸμ δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρωμ, καὶ κῦμα πέλασσε·
τὸμ μὲν ἐγὼ φίλεόν τε, καὶ ἔτρεφομ, ἠδὲ ἔφασκομ
θήσειμ ἀθάνατομ καὶ ἀγήρωομ ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἐστὶ διὸς νόομ αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖμ ἄλλομ θεὸμ οὔθ' ἁλιῶσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιμ κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει
πόντομ ἐπ' ἀτρύγετομ, πέμψω δέ μιμ οὔπῃ ἔγωγε,
οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέμ μιμ πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·

αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς, ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
  Τὴν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος ἀργειφόντης·
οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν·
μή πώς τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
  Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς ἀργειφόντης.
ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια νύμφη,
ἤϊ', ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον, οὐδέ ποτ' ὄσσε
δακρυόφιν τέρσοντο, κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε νύμφη.
ἀλλ' ἤ τοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκῃ,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ.
ἤματα δ' ἐν πέτρῃσι, καὶ ἠϊόνεσσι καθίζων,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων.
κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε δούρατα μακρὰ ταμὼν, ἁρμόζεο χαλκῷ
εὐρεῖαν σχεδίην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικέ', ἅ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι.
εἵματά τ' ἀμφιέσω, πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπισθεν,

ὥς κε

ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
οἵ μευ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.
Ὣς φάτο, ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἄλλο τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, οὐδέ τι πομπὴν,
ἥ με κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆες ἐῖσαι
ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὔρῳ.
οὐδ' ἂν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι·
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσὶ, καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς,
οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι.
ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσσ' ἂν ἐμοί περ
αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι.
καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἡγήσατο δῖα θεάων

καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἷξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνήρ·
καί ῥ' ὁ μὲν ἔνθα κάθιζεν ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη
ἑρμείας· νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν
ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
αὐτὴ δ' ἀντίον ἷζεν ὀδυσσῆος θείοιο·
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε καλυψὼ δῖα θεάων.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης·
εἴ γε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν ὅσσα τοι αἶσα
κήδε' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἐνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,
ἀθάνατός τ' εἴης, ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα·
οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν· ἐπεὶ οὔπως οὐδὲ ἔοικεν,
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
πότνα θεὰ, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς
πάντα μάλ' οὕνεκα σεῖο περίφρων πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη, μέγεθός τ' εἰς ἄντα ἰδέσθαι.

ἡ μὲν

ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως.
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖτις ῥαίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν.
ἤδη γὰρ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα
κύμασι καὶ πολέμῳ, μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν.
ἐλθόντες δ' ἄρα τώ γε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο
τερπέσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αὐτίκ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἕννυτ' Ὀδυσσεύς,
αὐτὴ δ' ἀργύρεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
καλὴν χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν·
δῶκε μέν οἱ πέλεκυν μέγαν ἄρμενον ἐν παλάμῃσι
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον. αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
στειλειὸν περικαλλὲς, ἐλάϊνον εὖ ἐναρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον, ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης.
αὖα πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων·

αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα, θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον·
εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ' ἄρα χαλ-
ξέσσε δ' ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε. (κῷ·
τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα καλυψὼ δῖα θεάων·
τέτρηνεν δὲ πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
γόμφοισι δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν·
ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἐπ' εὐρεῖαν σχεδίην ποιήσατ' ὀδυσσεύς·
ἴκρια δὲ στήσας ἀραρὼν θαμέσι σταμίνεσσι
ποίει· ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα·
ἐν δ' ἱστὸν ποίει, καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ·
πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύνοι·
φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
κύματος εἶλαρ ἔμεν, πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην·
τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε καλυψὼ δῖα θεάων,
ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά· (αὐτῇ·
ἐν δ' ὑπέρας τε, κάλως τε, πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήν γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν·
τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ, πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα καλυψὼ·
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα καὶ λούσασα·
ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο,
τὸν ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἦια
κωρύκῳ, ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά·

οὖρον

οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' οὔρῳ πέτασ' ἱστία δῖος ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως
ἥμενος, οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
πληιάδας τ' ἐσορῶντι, καὶ ὀψὲ δύοντα βοώτην,
ἄρκτον θ' ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν·
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' ὠρίωνα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο·
τὴν γὰρ δή μιν ἄνωγε καλυψὼ δῖα θεάων
ποντοπορευέμεναι, ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα·
ἑπτὰ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτη δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης φαιήκων ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
εἴσατο δ' ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ·
τὸν δ' ἐξ αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων ἐνοσίχθων,
τηλόθεν ἐκ σολύμων ὀρέων ἴδεν, εἴσατο γάρ οἱ
πόντον ἐπιπλώων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν.
ὢ πόποι ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
καὶ δὴ φαιήκων γαίης σχεδόν. ἔνθά οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖραρ ὀϊζύος, ἥ μιν ἱκάνει·
ἀλλ' ἔτι μέν μιν φημὶ ἅδην ἐλάαν κακότητος.
ὣς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
χερσὶ τρίαιναν ἑλὼν, πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας

παντοίων

παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε ζέφυρός τε δυσαής,
καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων.
καὶ τότ' ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
ὤμοι ἐγὼ δειλός· τί νύ μοι μήκιστα γένηται.
δείδω, μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται,
οἵοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
ζεύς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο
τροίῃ ἐν εὐρείῃ χάριν ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
τρῶες ἐπέρριψαν, περὶ πηλείωνι θανόντι,
τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μευ κλέος ἦγον ἀχαιοί.
νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
ὣς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης
δεινὸν ἐπεσσύμενον· περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξεν.
τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν προέηκε, μέσον δέ οἱ ἱστὸν ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.

τηλοῦ

τηλοῦ δὲ σπεῖρον, καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδὲ δυνάσθη
αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα καλυψώ.
ὀψὲ δὲ δή ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἅλμην
πικρὴν ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
ἀλλ' οὐδ' ὣς σχεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ.
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλλάβετ' αὐτῆς·
ἐν μέσσῃ δὲ κάθιζε τέλος θανάτου ἀλεείνων·
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς βορέης φορέησιν ἀκάνθας
ἀμπεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὣς τὴν ἀμπέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἄλλοτε μέν τε νότος βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' εὖρος, ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν·
τὴν δὲ ἴδε κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος ἰνὼ
λευκοθέη· ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα·
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς,
ἥ ῥ' ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον ἄλγε' ἔχοντα·
αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσετο λίμνης,
ἷζε δ' ἐπὶ σχεδίης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει·
οὐ μὲν δή σε καταφθίσει μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν

εἵματα

εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, σχεδίην ἀνέμοισι φέρεσθαι
κάλλιπ', ἀτὰρ χείρεσσι νέων, ἐπιμαίεο νόστου
γαίης φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.
τῆ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον, οὐδέ τι τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀπολυσάμενος, βαλέειν εἰς οἴνοπα πόντον,
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.
ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα,
αἰθυίῃ εἰκυῖα. μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
ὤμοι ἐγὼ, μή τις μοι ὑφαίνῃσι δόλον αὖτε
ἀθανάτων, ὅτε με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει.
ἀλλὰ μάλ' οὔπω πείσομ', ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσι
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον,
ὄφρ' ἂν μέν κεν δούρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
νήξομ', ἐπεὶ οὐ μέν τι πάρα προνοῆσαι ἄμεινον.
ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὦρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφὲς, ἤλασε δ' αὐτόν·

ὡς

ὡς δ' ἄνεμός τε ζαὴς ἠΐων θημῶνα τινάξῃ
καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρτε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ,
ὣς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἀμφ' ἑνὶ δούρατι βαῖνε κέληθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων.
εἵματα δ' ἐξαπέδυνε, τά οἱ πόρε δῖα καλυψώ·
αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν·
αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἁλὶ κάππεσε χεῖρε πετάσσας,
νηχέμεναι μεμαώς· ἴδε δὲ κρείων ἐνοσίχθων·
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόω κατὰ πόντον,
εἰσόκεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγείης·
ἀλλ' οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος·
ὣς ἄρα φωνήσας, ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους·
ἵκετο δ' εἰς αἰγάς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν·
αὐτὰρ ἀθηναίη κούρη διὸς ἄλλ' ἐνόησεν.
ἦτοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους.
παύσασθαι δ' ἐκέλευσε, καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
ὦρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν βορέην, πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν,
ἕως ὅγε φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
διογενὴς ὀδυσσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας·
ἔνθα δύω νύκτας, δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο, πολλὰ δέ οἱ κραδίη προτιόσσετ' ὄλεθρον·
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη. ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν,

ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ
πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, στυγερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων·
ἀσπασίως δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν,
ὣς ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι·
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης·
ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ἐρευγόμενον, εἴλυτο δὲ πάνθ' ἁλὸς ἄχνῃ·
οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἐπιωγαί·
ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, σπιλάδες τε, πάγοι τε,
καὶ τότ' ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
ὤ μοι, ἐπειδὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδέσθαι
ζεύς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,
ἔκβασις οὔ πῃ φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε·
ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη·
ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὔ πως ἔστι πόδεσσι
στήμεναι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέειν κακότητα,
μή πως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἁρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἤν που ἐφεύρω

ἠϊόνας

ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
δείδω μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
ἠέ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς ἀμφιτρίτη·
οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς ἐννοσίγαιος·
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρεν τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτήν·
ἔνθα κ' ἀπὸ ῥινούς τε δρύφθη, σὺν τ' ὀστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
τῆς ἔχετο στενάχων, εἴως μέγα κῦμα παρῆλθε·
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε, παλιρρόθιον δέ μιν αὖτις
πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ', ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο
πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λαίγγες ἔχονται,
ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν, τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
ἔνθά κε δὴ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' ὀδυσσεὺς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις ἀθήνη,
κύματος ἐξαναδὺς, τά τ' ἐρεύγεται ἤπειρόνδε,
νῆχε παρὲξ ἐς γαῖαν ὁρώμενος, εἴπου ἐφεύροι
ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης·
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος

λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
ἔγνω δὲ προρέοντα, καὶ εὔξατο ὃμ κατὰ θυμόμ·
κλῦθι ἄναξ ὅτ ις ἐσσί, πολύλιστος δέ σ' ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο ποσειδάωνος ἐνιπάς·
αἰδοῖος μέν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἀνδρῶν, ὅς τις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν,
σόν τε ῥόον, σά τε γούνατ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας·
ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ· ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι·
ὣς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα,
πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ' ἐσάωσεν
ἐς ποταμοῦ προχοάς. ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε,
χεῖράς τε στιβαράς· ἁλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ·
ᾤδεε δὲ χρόα πάντα, θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ,
ἂμ στόμα τε ῥῖνάς τε· ὁ δ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν αἰνὸς ἵκανεν·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο,
καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν.
ἂψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ' ἄρ' ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω. τί νύ μοι μήκιστα γένηται·
εἰ μέν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ, καὶ θῆλυς ἐέρση

ἐξ

ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν,
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
εἰ δέ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδράθω, εἴ κε μεθείη
ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι, δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
βῆ δ' ἴμεν ἐς ὕλην, τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὗρεν
ἐν περιφαινομένῳ, δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους
ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας, ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὐδέ ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν.
οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές, ὣς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδὶς, οὓς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
δύσετ', ἄφαρ δ' εὐνὴν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
εὐρεῖαν. φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή,
ὅσσον τ' ἠὲ δύω, ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι
ὥρῃ χειμερίῃ, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαίνοι.
τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔοι,
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε τάχιστα

δυσπονέος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ᾽ ἀμφικαλύψας.

ὙΠΟ´ΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ. Ζ. ὉΜΗ-ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ´ΑΣ.

Θηνᾶ ἐπιστᾶσα ὄναρ ναυσικάᾳ τῇ ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ τὴν ἐσθῆτα ἐπὶ ποταμὸν ἀγούσῃ πλύνειν, πλησίον γὰρ αὐτῇ εἶναι τὸν γάμον. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. ἔπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀκούσας δ᾽ αὐτῶν ὁ ὀδυσσεὺς ἐξυπνίζεται. καὶ δεηθεὶς ναυσικάας, ἐσθῆτα καὶ τροφὴν παρ᾽ αὐτῆς λαβὼν, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
Ζ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

ζῆτα δὲ ναυσικάα κόμισ' ἐν χερίῃ ὀδυσῆα.

ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ ἀθήνη
βῆ ῥ' ἐς φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε.
οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ ὑπερείῃ,
ἀγχοῦ κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων·
οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν· σίνοντο ἔβλαπτον
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε ναυσίθοος θεοειδής;
εἷσεν δ' ἐν χερίῃ, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων;
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους·
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς, ἄϊδόσδε βεβήκει·
ἀλκίνοος δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς·
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
νόστον ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ' ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο·

πὰρ δὲ δύ᾽ ἀμφίπολοι χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι
σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ᾽ ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ᾽ ἀνέμου ὡς πνοιὴ ἐπέσυτο δέμνια κούρης·
στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο δύμαντος·
ἥ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ·
τῇ μιν εἰδομένη προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη·
ναυσικάα, τί νύ σ᾽ ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
οἱ ἄν. ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἵ κε σ᾽ ἄγωνται·
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή, χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλ᾽ ἴομεν πλυνέουσαι, ἅμ᾽ ἠοῖ φαινομένηφι.
καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ᾽ ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐντύνεαι, ἐπεὶ οὔ τοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσεαι.
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
ἀλλ᾽ ἄγ᾽ ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ,
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
καὶ δὲ σοὶ ὧδ᾽ αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ἠὲ πόδεσσιν
ἔρχεσθαι. πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽, ἀπέβη γλαυκῶπις ἀθήνη
οὔλυμπόνδ᾽, ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ

ἔμμεναι, οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος· λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη·
τῷ ἔνι, τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρῃ·
αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος, ἥ μιν ἔγειρε
ναυσικάαν εὔπεπλον· ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον·
βῆ δ' ἴναι διὰ δώμαθ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί, κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα. τῷ δὲ θύραζε
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας · πρὸς
ἐς βουλήν, ἵνα μιν κάλεον φαίηκες ἀγαυοί·
ἡ δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα, φίλον πατέρα προσέειπε·

πάππα φίλ' οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
ὑψηλὴν εὔκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγομαι ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται,
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι,
βουλὰς βουλεύειν, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπυίοντες, τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες,
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι, τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν·

Ὣς ἔφατ'. αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·

οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω τέκος, οὔτε τευ ἄλλου·
ἔρχευ. ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
ὑψηλὴν εὔκυκλον, ὑπερτερίῃ ἀραρυῖαν.
ὣς εἰπὼν, δμώεσσιν ἐκέκλετο, τοὶ δ' ἐπίθοντο.
ἡμιονοίιν οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὅπλεον, ἡμιόνους θ' ὕπαγον, ζεῦξάν θ' ὑπ' ἀπήνῃ.
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινήν·
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ.
μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δὲ οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ, κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης.
δῶκε δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον
.ι. ὅπως ἕως χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἣ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, καναχὴ δ' ἦν ἡμιόνοιιν·
αἱ δ' ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν
οὐκ οἴην, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἵκοντο,
ἔνθ' ἤτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπρορέει μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι,
ἔνθ' αἵγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης.
καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν παρὰ δινήεντα,
τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα, ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ·
στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς, ἔριδα προφέρουσαι·
αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε, κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
ἑξείης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλὸς, ἧχι μάλιστα
λάιγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
αἱ δὲ λοεσσάμεναι, καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο·
εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτὴ,
σφαίρῃ ταί τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀποκρήδεμνα βαλοῦσαι·
τῇσι δὲ ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.
οἵη δ' ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ τηΰγετον περιμήκετον, ἢ ἐρύμανθον
τερπομένη κάπροισι, καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
τῇ δέ θ' ἅμα νύμφαι κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο
ἀγρονόμοι παίζουσι, γέγηθε δέ τε φρένα λητὼ,
πασάων δ' ὑπὲρ ἥ γε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι,
ὣς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμής.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
ὡς ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κούρην,
ἥ οἱ φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια·
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμπεσε δίνῃ·
αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν, ὁ δ' ἔγρετο δῖος ὀδυσσεύς·

ἑζό-

ἑζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ὤ μοι ἐγὼ τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
ὥς τέ με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀϋτὴ
νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.
ἦ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων·
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
ὣς εἰπὼν, θάμνων ὑπεδύσετο δῖος ὀδυσσεύς.
.ι. κλῶνα
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροῒ μήδεα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθώς·
ὅς τ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
δαίεται, αὐτὰρ ὁ βουσὶ μετέρχεται ἢ ὀΐεσσιν,
ἑ, pro μιν .ι. αὐτόν
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους, κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν,
ὣς ὀδυσσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη κεκακωμένος ἅλμῃ·
τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προὐχούσας·
οἴη δ' ἀλκινόου θυγάτηρ μένε. τῇ γὰρ ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων·
στῆ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν ὀδυσσεὺς,
ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,

ἢ αὐ-

ἢ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν καὶ εἵματα δοίη.
ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
λίσσεσθ' ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη,
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·
γουνοῦμαί σε ἄνασσα, θεός νύ τις, ἢ βροτός ἐσσι·
εἰ μέν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἀρτέμιδί σε ἔγωγε διὸς κούρῃ μεγάλοιο
εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ' ἄγχιστα ἐΐσκω·
εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι. μάλα πού σφισι θυμὸς
αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κε σ' ἐέδνοισι βρίσας, οἶκόνδ' ἀγάγηται.
οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρα οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
δήλῳ δή ποτε τοῖον ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαὸς
τὴν ὁδὸν, ᾗ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι·
ὣς δ' αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
δὴν, ἐπεὶ οὔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·

ὣς

ὥς σε γύναι ἄγαμαί τε, τέθηπά τε, δείδιά τ' αἰνῶς
γούνων ἅψασθαι, χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἴνοπα πόντον.
τόφρα δέ με αἰεὶ κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι
νήσου ἀπ' ὠγυγίης, νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
ὄφρ' ἔτι που καὶ τῇδε πάθω κακόν· οὐ γὰρ ὀίω
παύσεσθ'· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἐς πρώτην ἱκόμην· τῶν δ' ἄλλων οὔ τινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄστυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δέ μοι ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τι που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ' ἰοῦσα.
σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
ἄνδρα τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
ἐσθλήν. οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε, νοήμασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή. πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι.
χάρματα δ' εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.
Τὸν δ' αὖ ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα.
ξεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῷ, οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
καί που σοὶ τάδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
οὔτ' οὖν ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου

ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα·
ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν·
Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
τοῦ δ' ἐκ φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε·
στῆτέ μοι, ἀμφίπολοι, πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι·
ἦ μή που τινὰ δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν·
οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται,
δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισι.
οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.
ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει,
τὸν νῦν χρὴ κομέειν· πρὸς γὰρ διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
λούσατέ τ' ἐν ποταμῷ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο.
ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἔσταν τε καὶ ἀλλήλοισι κέλευσαν·
κὰδ δ' ἄρ' ὀδυσσῆ' εἷσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν·
δῶκαν δέ οἱ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι·
δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος ὀδυσσεύς·

ἀμφίπολοι στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιιν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσομαι. ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοιφή·
ἄντην δ' οὐκ ἂν ἐγώ γε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
γυμνοῦσθαι κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.
ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα (κούρῃ
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεὺς
ἅλμην, ἥ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους·
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο·
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ' ἄλειψεν,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαθ', ἅ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα,
μείζονά τ' εἰσιδέειν, καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει.
ὣς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·
ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων, θηεῖτο δὲ κούρη·
δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω·
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισι.
πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι·

νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἲ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἴη
ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ δότ᾽ ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
ὣς ἔφαθ᾽· αἱ δ᾽ ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον, ἠδ᾽ ἐπίθον-
πὰρ δ᾽ ἄρ᾽ ὀδυσσῆϊ θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε· (το.
ἤτοι ὃ πῖνε, καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς,
ἁρπαλέως. δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος·
αὐτὰρ ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ᾽ ἐνόησεν·
εἵματ᾽ ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ᾽ ἀπήνης·
ζεῦξεν δ᾽ ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἂν δ᾽ ἔβη αὐτὴ,
ὤτρυνεν δ᾽ ὀδυσῆα, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε·
ὄρσεο νῦν δὴ ξεῖνε πόλινδ᾽ ἴμεν, ὄφρα σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος· ἔνθά σε φημὶ
πάντων φαιήκων εἰδησέμεν, ὅσσοι ἄριστοι·
ἀλλὰ μάλ᾽ ὧδ᾽ ἔρδειν, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν,
ὄφρ᾽ ἂν μέν κ᾽ ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ᾽ ἀνθρώπων,
τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ᾽ ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν
καρπαλίμως ἔρχεσθαι, ἐγὼ δ᾽ ὁδὸν ἡγεμονεύσω·
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήσομεν, ἣν πέρι πύργος
ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ᾽ εἰσίθμη, νῆες δ᾽ ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιον ἐστὶν ἑκάστῳ·
ἔνθα δέ τε σφ᾽ ἀγορή, καλὸν ποσιδήϊον ἀμφὶς,
ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ᾽ ἀραρυῖα·

ἔνθα

ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
πείσματα καὶ σπείρας, καὶ ἀποξύουσιν ἐρετμά.
οὐ γὰρ φαιήκεσσι μέλει βιὸς, οὐδὲ φαρέτρη·
ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ, νεῶν καὶ νῆες ἐΐσαι,
ᾗσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μήτις ὀπίσσω
μωμεύῃ, μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον·
καί νυ τὶς ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας.
τίς δ' ὅδε ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος. ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς,
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὔ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἤ τις οἱ εὐξαμένῃ πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
οὐρανόθεν καταβάς· ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον, εἰ καὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούσδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
φαίηκας· τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο·
καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
ξεῖνε, σὺ δ' ὧδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο.
δήεις ἀγλαὸν ἄλσος ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
αἰγείρων· ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών·

ἔνθα

ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος, τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας.
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰσόκεν ἡμεῖς
ἄστυδε ἔλθωμεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
καὶ τότε φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν ἠδ' ἐρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ, καὶ ἂν πάϊς ἡγήσαιτο
νήπιος. οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα φαιήκων, οἷος δόμος ἀλκινόοιο
ἥρωος. ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλή,
ὦκα μάλ' ἐκ μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη· δμωαὶ δέ οἱ εἵατ' ὄπισθεν.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ.
τῷ ὅγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος ἀθάνατος ὥς.
τὸν παραμειψάμενος μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους· αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα.

αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν·
ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσεύς τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην.
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο.
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη·
νῦν δή πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς ἐννοσίγαιος.
δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναντίον. αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασίγνητον. ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Η. ΟΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Ν αυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα· καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης ὁπόθεν τὴν ἐσθῆτα ἔχει, ἐγνώρισε γὰρ αὐτήν, τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν, ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ὈΔΥΣΣΕΙ´ΑΣ ὉΜΗ´ΡΟΥ Η· ῬΑΨΩΔΙ´Α·

ἤθεα δ' εὖ φρονέουσ' ὀδυσεῖ, χερίης βασιλῆες·

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
ω κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιόνοιιν·
ἡ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκανεν,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἵσταντ' ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπήνης
ἡμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἑὸν ἤιε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
γρηῢς ἀπειραίη θαλαμηπόλος εὐρυμέδουσα,
τήν ποτ' ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει·
καὶ τότ' ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν· ἀμφὶ δ' ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' ὀδυσῆϊ,
μή τις φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας,
κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιθ' ὅτις εἴη.

ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
ἔνθά οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
παρθενικῇ ἐϊκυῖα νεήνιδι, κάλπιν ἐχούσῃ.
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ· ὁ δ' ἀνείρετο δῖος ὀδυσσεύς·
ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω,
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὅν με κελεύεις
δείξω, ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται·
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ', ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
νηυσὶ θοῇσι τοίγε πεποιθότες ὠκείῃσιν,
λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν· ἐπεί σφισι δῶκε κρονίων,
τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς ἀθήνη
καρπαλίμως. ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας· οὐ γὰρ ἀθήνη
εἴα ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.

θαῦμα

θαύμαζεν δ' ὀδυσεὺς λιμένας, καὶ νῆας ἐΐσας,
αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ,
ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκοντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
οὗτος δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμος ὅν με κελεύεις
πεφραδέμεν. δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
δαῖτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
ἔργοισι τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν.
ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ τοκήων
τῶν αὐτῶν, οἵ περ τέκον ἀλκίνοον βασιλῆα.
ναυσίθοον μὲν πρῶτα ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος εὐρυμέδοντος,
ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγείνατο παῖδα
ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν φαίηξιν ἄνασσεν.
ναυσίθοος δ' ἔτεκε ῥηξήνορά τ', ἀλκίνοόν τε.
τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάροις, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
ἀρήτην. τὴν δ' ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν.
καί μιν ἔτισ', ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,

ὅσσαι νῦν τε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστιν,
ἔκ τε φίλων παίδων, ἔκ τ' αὐτοῦ ἀλκινόοιο
καὶ λαῶν, οἵ μίν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες,
δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχησ' ἀνὰ ἄστυ.
οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ,
οἷσιν τ' εὖ φρονέῃσι, καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἀπέβη γλαυκῶπις ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δὲ σχερίην ἐρατεινήν.
ἵκετο δ' ἐς μαραθῶνα, καὶ εὐρυάγυιαν ἀθήνην,
δῦνε δ' ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά. πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο.
χρύσειαι δὲ θύραι, πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον.
ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
οὓς ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι.

δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα·
ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερὲς, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ εὔνητοι βεβλήατο ἔργα γυναικῶν·
ἔνθα δὲ φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον·
χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι·
πεντήκοντα δέ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπόν·
αἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον,
τόσσον φαίηκες πέρι πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
ἱστὸν τεχνῆσαι· πέρι γάρ σφισι δῶκεν ἀθήνη
ἔργατ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς·
ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν·
ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα·
ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἐπιλείπει

χείματος, οὐδὲ θέρευς ἐπετήσιος· ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
ζεφυρίη πνείουσα, τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ·
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ·
ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν·
ἄλλας δὲ τραπέουσι, πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν
ἄνθος ἀφιεῖσαι· ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσι.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
ἐν δὲ δύω κρῆναι· ἡ μέν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται·
τοῖ' ἄρ' ἐν ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἴσω·
εὗρε δὲ φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ ἀργειφόντῃ·
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων, ἥν οἱ περίχευεν ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' ἀρήτην τε καὶ ἀλκίνοον βασιλῆα·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας ὀδυσσεύς·

καὶ τότε δή ῥ' αὐτεῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες,
θαύμαζον δ' ὁρόωντες· ὁ δ' ἐλιτάνευεν ὀδυσσεύς·
ἀρήτη θύγατερ ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σόν τε πόσιν, σά τε γοῦναθ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας,
τούς δέ τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειαν ἕκαστος
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ' ὅ,τι δῆμος ἔδωκεν·
αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
πὰρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως ἐχένηος,
ὃς δὴ φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε, πολλά τε εἰδώς,
ὅσφιν ἐϋφρονέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ἀλκίνο', οὐ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν·
οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
εἷσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ·
δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο,

χειρὸς

χειρὸς ἑλὼν ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος ἀλκινόοιο.
ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
ὣς φάτο. ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα.
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε.
κέκλυτε φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες.
ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες,
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά. ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης

πομπῇ ὕφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί·
μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι,
πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται, ἅσσά οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι,
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται.
αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλητὰς ἑκατόμβας.
δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι, ἔνθαπερ ἡμεῖς.
εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
οὔτι κατακρύπτουσιν, ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμὲν,
ὥς περ κύκλωπές τε, καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἀλκίνο' ἄλλό τι τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν,
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστά τ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
ἀνθρώπων· τοῖσίκεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην·
καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα·
ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ·
οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,

καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα·
ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν· ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν· ἐκ δέ με πάντων
ληθάνει ὅσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει·
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
ὥς κε με τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
καί περ πολλὰ παθόντα, ἰδόντα με, καὶ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα·
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς·
πὰρ δέ οἱ ἀρήτη τε καὶ ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥσθην, ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός·
τοῖσιν δ' ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε, χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα,
καλὰ τά ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
οὐ δὴ φὴς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἀργαλέον βασίλεια διηνεκέως ἀγορεῦσαι
κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·

τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
ὠγυγίη τὶς νῆσος ἀπόπροθεν ἐν ἁλὶ κεῖται.
ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
ζεὺς ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς, ἥ με λαβοῦσα
ἐνδυκέως ἐφίλει τε, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι δεύεσκον, τά μοι ἄμβροτα δῶκε καλυψώ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
καὶ τότε δή με κέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι
ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς·
πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδὺ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν.
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε·
ἑπτακαίδεκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων·

ὀκτω-

ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ
πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε ποσειδάων ἐνοσίχθων·
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε κελεύθους·
ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδέ τι κῦμα
εἴα ἐπὶ σχεδίης ἁδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι·
τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ'· αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε, καὶ ὕδωρ·
ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου
πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν, καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ·
ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν ἕως ἐπῆλθον
ἐς ποταμὸν τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διιπετέος ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν·
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ
εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ·
δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν·
ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς
παιζούσας· ἐν δ' αὐτὴ ἔην εἰκυῖα θεοῖσιν·
τὴν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔ τι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ·

ὡς οὐκ

ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
ἥ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκε.
ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα.
τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ξεῖν', ἤτοι μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
παῖς ἐμή, οὕνεκά σ' οὔτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦγεν ἐς ἡμέτερον. σὺ δ' ἄρα πρώτην ἱκέτευσας.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἥρως, μή μοι τοὔνεκ' ἀμύμονα νείκεε κούρην·
ἡ μὲν γάρ μ' ἐκέλευσε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι.
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον δείσας, αἰσχυνόμενός τε
μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι.
δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων·
τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ξεῖν', οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα·
αἲ γὰρ ζεῦ τε πάτερ καὶ ἀθηναίη καὶ ἄπολλον,
τοῖος ἐών, οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων, ἅ τ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι
αὖθι μένων. οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
εἴ κ' ἐθέλων τε μένοις, ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον διῒ πατρὶ γένοιτο·
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς
αὔριον·

αὔριον· ἐς τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ·
λέξεαι. οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τι φίλον ἐστίν·
εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ' εὐβοίης·
τὴν γε τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι, οἵ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν ῥαδάμανθυν
ἦγον ἐποψόμενον τιτυὸν γαιήϊον υἱόν.
καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἴκαδ' ὀπίσσω.
εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄρισται
νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.
ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ζεῦ πάτερ, αἴθ' ὅσα εἶπε, τελευτήσειεν ἅπαντα
ἀλκίνοος· τοῦ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεστον κλέος εἴη· ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην·
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κέκλετο δ' ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισι
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι, οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
ὤτρυνον ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν·
ὄρσο κιὼν ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·

ὣς

Ὣς φάν. τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ Θ. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Κλησία γίνεται τῶν φαιάκων περὶ τοῦ ξένου, καὶ ναῦς καθέλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τοῦ ὀδυσσέως, καὶ ἑστιῶνται παρὰ τῷ ἀλκινόῳ τῶν φαιάκων οἱ ἄριστοι· καὶ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται φαίακες καὶ ὀδυσσεύς· καὶ ὁ δημοδόκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν ἄρεως καὶ ἀφροδίτης· ἔπειτα τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ δουρείου ἵππου, καὶ τοῦ ὀδυσσέως κλαίοντος, πυνθάνεται τίς καὶ πόθεν εἴη.

Σ'

Θ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Θῆτα δ' ἀέθλοις φαίηκες, ὀδυσσῆος πείρηθεν.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο.
ἂν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος ὀδυσσεύς.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο
φαιήκων ἀγορὴν δ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον. ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο παλλὰς ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος ἀλκινόοιο,
νόστον ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον.
δεῦτ' ἄγε φαιήκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἐπιπλαγχθεὶς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
ὣς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένος, καὶ θυμὸν ἑκάστου.
καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε, καὶ ἕδραι
ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες,

υἱὸν

υἱὸν λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·
καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὥς κεν φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
δεινός τ', αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλούς, δοὺς φαίηκες ἐπειρήσαντ' ὀδυσῆος.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο·
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε.
κέκλυτε φαιήκων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ξεῖνος ὅδ' οὐκ οἶδ', ὅς τις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων, ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀξύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι·
ἡμεῖς δ' ὡς τὸ πάρος περ ἐποξυνώμεθα πομπήν·
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ὅς τις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς·
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον, κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι·
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν,

μηδέ τις ἀρνείσθω· καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν,
τέρπειν, ὅππη θυμὸς ἐποτρύνησιν ἀείδειν·
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι, κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν·
κούρω δὲ κριθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
βήτην ὡς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθος δὲ ἔρυσσαν·
ἐν δ' ἱστόν τε τίθεντο, καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα,
βάν ῥ' ἴμεν ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα·
πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί·
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν.
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας σύας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δέρον, ἀμφίθ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατει(νήν·
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν,
τὸν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν·
τῷ δ' ἄρα ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον,
μέσσῳ δαιτυμόνων πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν
αὐτοῦ

αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ὑπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον, καλήν τε τράπεζαν·
πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα, χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἴμης, τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε.
νεῖκος ὀδυσσῆος, καὶ πηλεΐδεω ἀχιλῆος·
ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν, ἄναξ δ' ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι ἀχαιῶν δηριόωντο·
ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβος ἀπόλλων
πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ,
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, διὸς μεγάλου διὰ βουλάς·
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
κὰκ κεφαλῆς εἴρυσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
αἴδετο γὰρ φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων·
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἕλεσκε·
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν.
αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν,
ἂψ δ' ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.

ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων.
ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ', ἠδὲ νόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
αἶψα δὲ φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
κέκλυτε φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων,
πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.
ὣς ἄρα φωνήσας, ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο·
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λίγειαν·
δημοδόκου δ' ἕλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν, ἥνπερ οἱ ἄλλοι
φαιήκων οἱ ἄριστοι ἀέθλια θαυμανέοντες.
βὰν δ' ἴμεν ἐς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
μυρίοι· ἂν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί·
ὦρτο μὲν ἀκρονεώς τε, καὶ ὠκύαλος, καὶ ἐλατρεὺς,
ναυτεύς τε, πρυμνεύς τε, καὶ ἀγχίαλος, καὶ ἐρετμεὺς,
ποντεύς τε, πρωρεύς τε, θόων, ἀναβησίνεώς τε,
ἀμφίαλός θ' υἱὸς πολυνήου τεκτονίδαο·
ἂν δὲ καὶ εὐρύαλος, βροτολοιγῷ ἶσος ἄρηϊ·
ναυβολίδης θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε, δέμας τε
πάντων φαιήκων, μετ' ἀμύμονα λαοδάμαντα·

ἂν δὲ

ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος ἀλκινόοιο,
λαοδάμας θ', ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος κλυτόνηος·
οἱ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιμ·
τοῖσιμ δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος. οἱ δ' ἅμα πάν-
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο· (τες
τῶν δὲ θέειμ ὄχ' ἄριστος ἔην κλυτόνηος ἀμύμωμ.
ὅσσομ τ' ἐν νειῷ οὖρομ πέλει ἡμιόνοιιμ,
τόσσομ ὑπεκπροθέωμ λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
τῇ δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
ἅλματι δ' ἀμφίαλος πάντων προφερέστερος ἦεν·
δίσκῳ αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν ἐλαζεύς.
πὺξ δ' αὖ, λαοδάμας ἀγαθὸς παῖς ἀλκινόοιο·
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα λαοδάμας μετέφη παῖς ἀλκινόοιο·
Δεῦτε φίλοι τὸμ ξεῖνομ ἐρώμεθα, εἴ τιν' ἄεθλομ
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε· φυήμ γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
μηρούς τε, κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεμ,
αὐχένα τε στιβαρὸμ, μέγα τε σθένος, οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσιμ.
οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι φημὶ κακώτερομ ἄλλο θαλάσσης
ἄνδρα τε συγχεῦαι, ἢ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη·
Τὸμ δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτὸς νῦμ προκάλεσσαι ἰὼμ, καὶ πέφραδε μύθῳ·

αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἀγαθὸς παῖς ἀλκινόοιο,
στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ ὀδυσσῆα προσέειπεν·
δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους·
οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος, ὄφρα κεν ἦσιν,
ἢ ὅτι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ.
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἐπαρθέες εἰσὶν ἑταῖροι·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες·
κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἄεθλοι,
ὃς πρὶν μὲν μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα·
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων,
ἧμαι λισσόμενος βασιλῆά τε, πάντα τε δῆμον.
τὸν δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην.
οὐ γάρ σ' οὐδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται·
ἀλλὰ τῷ, ὅς θ' ἅμα νηὶ πολυκληΐδι θαμίζων
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαίων
κερδέων θ' ἁρπαλέων, οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας·
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς
ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν

ἀνδρά-

ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει. οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν. ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν.
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν.
ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν.
ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιος ἐσσί.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον. ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύ γε μυθεῖαι. ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβητε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
ἀλλὰ καὶ ὣς κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.
θυμοδακὴς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ,
ἢ οἵῳ φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
βόμβησεν δὲ λίθος, κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων

ῥίμφα

ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
καί κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφόων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον· σὺ δὲ θάρσει· τόνδε γ' ἄεθλον,
οὔτις Φαιήκων τόν δ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει·
ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
χαίρων, οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι·
καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι.
τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἥσειν ἢ τοσσοῦτον οἴομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην,
ἢ πὺξ ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, οὔτι μεγαίρω
πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος·
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο.
ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
ὅς τις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων,
δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ, ἕο τ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω·
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι·
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι

ἄγχι-

ἄγχι παρασταίευ, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἶος δή με φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' ἀχαιοί.
τῶν δ' ἄλλων ἐμὲ φημὶ πολὺ προφερέστερον εἶναι,
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
οὔθ' ἡρακλῆϊ οὔτ' εὐρύτῳ οἰχαλιῆϊ,
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας εὔρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μή τίς με παρέλθῃ
φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·
ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος, ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
νείκεσεν. ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔ τις ὄνοιτο,
ὅς τις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι

δαινύῃ

δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταὶ,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶμ ἄριστοι.
αἰεὶ δ' ἡμῖμ δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε φαιήκων βητάρμονες ὅσοι ἄριστοι,
παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσὶ καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ.
δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐμ ἡμετέροισι δόμοισιν.
ὣς ἔφατ' ἀλκίνοος θεοείκελος· ὦρτο δὲ κῆρυξ
οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴμ δόμου ἐκ βασιλῆος.
αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν
δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐῢ πρήσσεσκομ ἕκαστα,
λείηναν δὲ χορὸμ, καλὸμ δ' εὔρυναν ἀγῶνα.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεμ ἦλθε φέρωμ φόρμιγγα λίγειαν
δημοδόκῳ. ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσομ· ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο.
πέπληγομ δὲ χορὸμ θεῖομ ποσίμ· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶμ, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζωμ, ἀνεβάλλετο καλὸμ ἀείδειμ,
ἀμφ' ἄρεως φιλότητος, ἐϋστεφάνου τ' ἀφροδίτης,

ὡς

ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρη· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
ἡφαίστοιο ἄνακτος· ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων.
ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι φίλα δέμνι' ἔκειτο·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντη·
πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο
ἠΰτ' ἀράχνια λεπτά, τά κ' οὐκέτις οὐδὲ ἴδοιτο
οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
εἴσατ' ἴμεν ἐς λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων·
οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος ἄρης·
ὡς δ' ἴδεν ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα,
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ ἡφαίστοιο,
ἰχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου κυθερείης.
ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος κρονίωνος
ἐρχομένη κατὰ ῥ' ἕζεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ᾔει.
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δεῦρο φίλη λέκτρονδε τραπέομεν εὐνηθέντες·

οὐ γὰρ

οὐ γὰρ ἔθ᾽ Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
ὣς φάτο. τῇ δ᾽ ἀσπαστὸν ἐέσατο κοιμηθῆναι·
τὼ δ᾽ ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον, ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο·
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν οὐδ᾽ ἀναεῖραι.
καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὅτ᾽ οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται·
ἀγχίμολον δέ σφ᾽ ἦλθε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας, πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι·
ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, εἶπέ τε μῦθον.
βῆ δ᾽ ἴμεναι πρὸς δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ·
ἔστη δ᾽ ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει.
σμερδαλέον δ᾽ ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι·
Ζεῦ πάτερ, ἠδ᾽ ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦθ᾽ ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε,
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ᾽ ἀΐδηλον Ἄρηα·
οὕνεχ᾽ ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε
ἠπεδανὸς γενόμην, ἀτὰρ οὔ τι μοι αἴτιος ἄλλος·
ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνεσθαι ὄφελλον·
ἀλλ᾽ ὄψεσθ᾽, ἵνα τώ γε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες, ἐγὼ δ᾽ ὁρόων ἀκάχημαι.
οὐ μέν σφας ἔτ᾽ ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὕτω.
καὶ μάλα περ φιλέοντε, τάχ᾽ οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
εὕδειν, ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,

εἰσόκε

εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἔεδνα,
ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης·
οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος·
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·
ἦλθε ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος ἀπόλλων.
θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἑάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος ἡφαίστοιο·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς καὶ νῦν ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν ἄρηα
ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι, τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
ὣς οἱ μὲν, τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ διὸς υἱὸς ἀπόλλων·
ἑρμεία διὸς υἱὲ διάκτορε δῶτορ ἑάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς,
εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ ἀφροδίτῃ.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος ἀργειφόντης·
αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' ἄπολλον·
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν·
ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι.
αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσῇ ἀφροδίτῃ·

ὣς

ὣς ἔφατ', ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
οὐδὲ ποσειδάωνα γέλως ἔχε. λίσσετο δ' αἰεὶ
ἥφαιστον κλυτοεργὸν, ὅπως λύσειεν ἄρηα·
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
λῦσον, ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι ὡς σὺ κελεύεις,
τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
μή με ποσείδαον γαιήοχε ταῦτα κέλευε,
δειλαί τοι δειλῶν γε, καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι·
πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴκεν ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποσειδάων ἐνοσίχθων·
ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
ὣς εἰπὼν, δεσμῶν ἀνίει μένος ἡφαίστοιο.
τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατεροῦ περ ἐόντος,
αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν θρήκηνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα κύπρον ἵκανε φιλομειδὴς ἀφροδίτη
ἐς πάφον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
ἔνθα δέ μιν χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς

τέρπ

τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
ἀλκίνοος δ' ἅλιον καὶ λαοδάμαντα κέλευσεν,
μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφίσιν οὔτις ἔριζεν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο
πορφυρέην, τήν σφιν πόλυβος ποίησε δαΐφρων.
τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς,
ῥηϊδίως μεθέλεσκε πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαῖραν ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο,
ὠρχέσθην δ' ἤπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
ἑσταότες κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει·
δὴ τότ' ἄρ' ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος ὀδυσσεύς.
ἀλκίνοε κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἠμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
ἠδ' ἄρ' ἑτοῖμα τέτυκτο, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
ὣς φάτο· γήθησεν δ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο·
αἶψα δὲ φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
Κέκλυτε φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες.
ὁ ξεῖνος μοι μάλα δοκέει πεπνυμένος εἶναι·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον, ὡς ἐπιεικές.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός.
τῶν οἱ φᾶρος ἕκαστος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα

καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος.
αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
εὐρύαλος δὲ ἑαυτὸν ἀρεσάσθω ἐπέεσσι
καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
τὸν δ' αὖτ' εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε.
ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν.
τοὶ γὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
ἀμφιδεδίνηται, πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.
ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴ πέρ τι βέβακται
δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
δοῖεν, ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
τούτου, ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσάμενος ἐπέεσσιν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆσαν.

καὶ

καὶ τά γ' ἐς ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονες ἀλκινόοιο,
μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα·
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο.
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι,
δὴ ῥα τότ' ἀρήτην προσέφη μένος ἀλκινόοιο·
δεῦρο γύναι φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ' ἥ τις ἀρίστη·
ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδών τ' εὖ κείμενα πάντα
δῶρα, τά οἱ φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται, καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω
χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ, ἐν μεγάρῳ διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν·
ὣς ἔφαθ', ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
ἐν δ' ἄρ ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι·
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ·
τόφρα δ' ἄρ ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ φαίηκες ἔδωκαν·
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκε, καλόν τε χιτῶνα.
καί μιν φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
μήτις τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππόταν αὖτε
εὕδησθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια κίρκη.
αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν
ἐς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γ' ἐθάμιζεν.
ἐπειδὴ λίπε δῶμα καλυψοῦς ἠϋκόμοιο.
τόφρα δέ οἱ κομιδή γε θεῷ ὣς ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
ἤϊε· ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο·
θαύμαζεν δ' ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
χαῖρε ξεῖν, ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
μνήσῃ ἐμεῖο, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο.
οὕτω νῦν ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις ἥρης,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοῴμην

αὐτ

αἰεὶ ἤματα πάντα· σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
ἦ ῥα, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' ἀλκίνοον βασιλῆα.
οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κερόωντό τε οἶνον·
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον, εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δαιτυμόνων πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις ὀδυσσεὺς,
νώτου ἀποπροταμὼν, ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο
ἀργιόδοντος ὑὸς· θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
κῆρυξ τῆ δὴ τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγησι,
δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι ἀχνύμενός περ·
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
ἥρῳ δημοδόκῳ· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε δημόδοκον προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
ἢ σέγε μοῦσ' ἐδίδαξε διὸς παῖς, ἢ σέ γ' ἀπόλλων·
λίην γὰρ κατὰ κόσμον ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ἔρξαντ', ἔπαθόν τε, καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν ἀχαιοί·
ὥς τέ που ἢ αὐτὸς παρεὼν, ἢ ἄλλου ἀκούσας·
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον

δουρατέου, τὸν ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος ὀδυσσεύς,
ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἵ ῥ' ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
αἴκεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν,
ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν
βάντες, ἀπέπλειον πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες
ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ.
αὐτοὶ γάρ μιν τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
ὣς ὃ μὲν εἱστήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον,
ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφιν ἥνδανε βουλή,
ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης,
ἢ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι.
τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἤειδεν δ' ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες ἀχαιῶν,
ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν·
αὐτὰρ ὀδυσσῆα προτὶ δώματα δηϊφόβοιο

βῆ-

βήμεναι, ἠῦτ' ἄρηα σὺν ἀντιθέῳ μενελάῳ·
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον ἀθήνην·
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
τήκετο, δάκρυα δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅς τε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ,
ἡ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους
εἴρερον, εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί.
ὣς ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν· α· λει, βω. detracto. λ.
ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων·
ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
αἶψα δὲ φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·

Κέκλυτε φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·
οὐ γάρ πω πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει·
ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε δῖος ἀοιδός,
ἐκ τοῦ δ' οὔπω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν·
ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες

ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω·
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες·
ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύει πραπίδεσσι.
τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὅττι κέ σ' εἴρωμαι, φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν·
εἴπ' ὄνομ' ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε, πατήρ τε,
ἄλλοι θ', οἳ κατὰ ἄστυ, καὶ οἳ περιναιετάουσι·
οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἔστ' ἀνθρώπων,
οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες·
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν, δῆμόν τε, πόλιν τε·
ὄφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
οὐ γὰρ φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ, τά τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν·
καὶ πάντων ἴσασι πόληας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἁλὸς ἐκπερόωσιν,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι, οὐδέ ποτέ σφιν
οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι·
ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων,
φῆ ποτε φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα

ἐκ

ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι·
ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
ἤκ' ἀτέλεσ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἅς τινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων, αὐτούς τε πόλεις τ' εὖ ναιεταώσας·
ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι·
οἵτε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής·
εἰπὲ δ' ὅτι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ,
ἀργείων δαναῶν, ἠδ' ἰλίου οἶτον ἀκούων·
τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή·
ἤ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπώλετο ἰλιόθι πρὸ,
ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρὸς ἢ πενθερὸς, οἵτε μάλιστα
κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν
ἤτις που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
ἐσθλὸς, ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
γίνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ·

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ι. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

α Ἀρχὴ τῶν ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν ᾗ φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς κίκοσιν, καὶ πρὸς τοὺς λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν κύκλωπα πολύφημον πορευθῆναι· καὶ τοῦτον φαγόντα ἓξ ἤδη ἑταίρους, ἐκτυφλῶσαι.

ὈΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ ὉΜΗ'ΡΟΥ

Ι· ῬΑΨΩΔΙ'Α·

ἰῶτα λωτοφάγων, κικόνων, σὺν κύκλωψ ἐστίν·

ὃν δ' ἀπαμειβόμενος προσέ-
φη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀρι-
δείκετε λαῶν,
ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν
ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα·
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζονται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
τί πρῶτόν τοι, ἔπειτα τί δ' ὑστάτιον καταλέξω·
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ'. ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὑπονηλεὲς ἦμαρ,
ὑμῖν

ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων,
εἴμ' ὀδυσεὺς λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει·
ναιετάω δ' ἰθάκην εὐδείελον, ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
νήριτον εἰνοσίφυλλον ἀριπρεπὲς, ἀμφὶ δὲ νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι
δουλίχιόν τε, σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα ζάκυνθος·
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον· αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος, οὔ τι ἔγωγε
ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι·
ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέσι γλαφυροῖσι λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ὣς δ' αὔτως κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
αἰαίη δολόεσσα λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ' ἐμὸν οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος, οὐδὲ τοκήων
γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον,
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων·
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὅν μοι ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ τροίηθεν ἰόντι·
ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος κικόνεσσι πέλασσεν
ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς·
ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες,
δασσάμεθ', ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης·

ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι, οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὲ πολλὸμ μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαζομ παρὰ θῖνα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι κίκονες, κικόνεσσι γεγώνευμ·
οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους
ἤπειρον ναίοντες. ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα,
ἦλθον. ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ
ἠέριοι. τότε δή ῥα κακὴ διὸς αἶσα παρέστη
ἡμῖμ αἰνομόροισιμ, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι.
βάλλομ δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιμ ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦμ καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας.
ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δὴ κίκονες κλῖναν, δαμάσαντες ἀχαιούς.
ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε, μόρον τε.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
οἳ θάνον ἐμ πεδίῳ κικόνων ὑπὸ δῃωθέντες.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον βορέην νεφεληγερέτα ζεύς,

λαίλαπι

λαίλαπι θεσπεσίῃ. σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον. ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ·
αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι. ἱστία δέ σφι
τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο·
καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὄλεθρον·
αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερύσαμεν ἤπειρόνδε·
ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες·
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες,
ἥμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον·
καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα μάλειαν
καὶ βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ κυθήρων.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
γαίης λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν·
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ·
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐην πεύθεσθαι ἰόντας
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσας·
οἵ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι λωτοφάγοισιν·
οὐδ' ἄρα λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον

ἡμετέ

ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι·
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ' ἐμ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσας·
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μή πω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
πυροὶ καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες,
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος ἔπειτα λάχεια παρ' ἐκ λιμένος τετάνυσται
γαίης κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἄπο τηλοῦ,

ὑλήεσσ',

ὑλήεσσ', ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·
οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵτε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν.
ἀλλ' ἥγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι.
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
ὑδρηλοὶ, μαλακοὶ, μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν·
ἐν δ' ἄροσις λείη, μάλα κεν βαθὺ λήϊον εἴη
εἰς ὥρας ἀμῷεν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὖδας·
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν.
οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι.
ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται·
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν·
ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε

νύκτα

νύκτα δι' ὀρφναίην, οὐδὲ προὐφαίνετ' ἰδέσθαι·
ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
οὐρανόθεν προὔφαινε. κατέχετο δὲ νεφέεσιν·
ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσέλμους ἐπικέλσαι·
κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθέλομεν ἱστία πάντα.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν·
ὦρσαν δὲ νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
αἶγας ὀρεσκώους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν. αἶψα δὲ ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην·
νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα. ἐς δὲ ἑκάστην
ἐννέα λάγχανον αἶγας. ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ·
οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός·
ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἠφύσαμεν κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες·
κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν ὀΐων τε καὶ αἰγῶν.

ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν,
ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵ τινές εἰσιν·
ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
ὣς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
μῆλ' ὄϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον, περὶ δ' αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν,
μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν, οὐδὲ μετ' ἄλλους
πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅ τε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.

δὴ

δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν, καὶ νῆα ἔρυσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
βῆν, ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε μάρων εὐάνθεος υἱὸς
ἱρεὺς ἀπόλλωνος, ὃς ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
οὕνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσει δενδρήεντι
φοίβου ἀπόλλωνος· ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας,
ἡδὺν ἀκηράσιον θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
ἠείδει δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
ἀλλ' αὐτὸς, ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη·
τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει
θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ᾖα
κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν
ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα, οὔτε θέμιστας·
καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
εὕρομεν· ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα·

ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα.
ταρσοὶ μὲν τυρῶμ βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμέναι δὲ ἕκασται
ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι, ναῖομ δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἑτάροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴμ ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖμ ἁλμυρὸμ ὕδωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦ τ' ἂμ πολὺ κέρδιομ ἦεν,
ὄφρ' αὐτόμ τε ἴδοιμι καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐμείναμεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
τυρῶμ αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιμ ἔνδομ
ἥμενοι εἵως ἐπῆλθε νέμωμ· φέρε δ' ὄβριμομ ἄχθος,
ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτὶ δόρπιομ εἴη·
ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸμ ἔθηκεν·
ἡμεῖς δὲ δείσαντες, ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου·
αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρη-
ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς· (φι
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸμ μέγαν ὑψόσ' ἀείρας
ὄβριμομ, οὐκ ἂμ τόνγε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
ἐσθλαί τε τράκυκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·

τόσσην

τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν·
ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ·
αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε.
ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν. ὄφρά οἱ εἴη
πίνειν αἰνυμένῳ, καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας·

Ὦ ξεῖνοι τίνες ἐστέ· πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα·
ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε.
οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.

Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον·
ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ,
παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι·
λαοὶ δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι·
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί.
τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον ἠὲ καὶ ἄλλως

δώῃς δωτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
ἀλλ' αἰδοῖο φέριστε θεούς, ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε, ξείνων τε,
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
νήπιος εἶς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας·
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδέμεν, ἢ ἀλέασθαι·
οὐ γὰρ κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην,
οὔτε σεῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα
ἤπου ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαείω.
Ὣς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά·
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι.
νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας. ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε.
σὺν δὲ δύω μάρψας ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ'. ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὠπλίσσατο δόρπον.
ἤσθιε δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν

ἔγκατα

ἔγκατά τε, σάρκας τε, καὶ ὀστέα μυελόεντα·
ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος, ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν·
αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν·
ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
πάντα κατὰ μοῖραν καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ·
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δόρπον·
δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
ῥηιδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἂψ ἐπέθηχ', ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη·
πολλῇ δὲ ῥοίζῳ, πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος ἀθήνη·

ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρὸν ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φοροίη
αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
ὅσσον θ' ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι.
τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς·
καὶ παρέθηχ' ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα·
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν. ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστὰς
ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ·
ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἳ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι
τέσσαρες· αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην·
ἑσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
ἤ τι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας·
ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας
πάντα κατὰ μοῖραν καὶ ὑπέμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ·

αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας, ὡπλίσσατο δόρπον·
καὶ τότ' ἐγὼ κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
κύκλωψ τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν νηῦς ἐκεκεύθει
ἡμετέρη. σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς.
σχέτλιε, πῶς κέν τις σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔδεκτο, καὶ ἔκπιεν, ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων, καί μ' ᾔτεε δεύτερον αὖτις·
δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίροις.
καὶ γὰρ κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν διὸς ὄμβρος ἀέξει·
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
ὣς ἔφατ'· αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισι·
κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν, αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω, σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον ὥς περ ὑπέστης·
οὔτις ἔμοιγ' ὄνομ' ἔσθ'· οὔτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατήρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.

ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι,
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν. τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται·
ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος. αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κὰδ δέ μιν ὕπνος
ᾕρει πανδαμάτωρ, φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος.
ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι, ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
ἕως θερμαίνοιτο, ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύη·
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
ἅψασθαι, χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἆσσον φέρον ἐκ πυρός. ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσε μέγα δαίμων·
οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς,
δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
τρυπάνῳ· οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
ἁψάμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί,
ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
δινέομεν· τὸν δ' αἷμα περίρρεε θερμὸν ἐόντα·
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ,
γλήνης καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι·
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
ἐν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα

φαρμάσσων, τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν,
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ·
σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξε, περὶ δ' ἴαχε πέτρη·
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων·
αὐτὰρ ὁ κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμ-
ᾤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας. (φὶς
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος, ὅττι ἑ κήδοι·
τίπτε τόσον πολύφημ' ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα·
ἦ μή τις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνη δόλῳ, ἠὲ βίηφι;
τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς πολύφημος.
ὦ φίλοι, οὔτις με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι, ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
εἰ μὲν δή μήτις σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
νοῦσον γ' οὔπως ἐστὶ διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ ποσειδάωνι ἄνακτι.
ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι
χερσὶ ψηλαφόων ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων·
αὐτὸς δ' ἐνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας

εἴ τινά που μετ᾽ ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
οὕτω γάρ πού μ᾽ ἤλπετ᾽ ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ᾽ ἄριστα γένοιτο.
εἴ τιν᾽ ἑταίροισι θανάτου λύσιν ἠδ᾽ ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην. πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
ὥς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτρεφέες δασύμαλλοι
καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισι·
τοῖς ἔπι κύκλωψ εὗδε πέλωρ ἀθεμίστια εἰδώς,
σύντρεις αἰνύμενος, ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν·
τὼ δ᾽ ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους·
τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ᾽ ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε,
ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ᾽ ἄριστος ἁπάντων,
τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν λασίην ὑπὸ γαστέρ᾽ ἐλυσθεὶς
κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο,
νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ᾽ ἔπειτα νομόνδ᾽ ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα·
θήλειαι δ᾽ ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ᾽ ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,

ὣς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,
λάχνῳ στεινόμενος, καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος.
κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
ὕστατος, οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν.
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης
μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις·
πρῶτος δὲ σταθμὸν δὲ λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἑσπέριος, νῦν αὖτε πανύστατος· ἦ σύ γ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ
οὖτις, ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον,
εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο
εἰπεῖν, ὅπῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ, κὰδ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν οὖτις.
ὣς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα πίονα δημῷ,
πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
ἱκόμεθ', ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.

ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς·
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσοντε γέγωνε βοήσας,
καὶ τότ' ἐγὼ κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι.
κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι·
καὶ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα.
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐσθέμεναι, τῷ σε ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι·
ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
ἧκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
κὰδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὼς κυανοπρώροιο
τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἰήιον ἄκρον ἱκέσθαι·
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δ' αἶψ' ἤπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα
πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντόν,
ὦσα παρέξ· ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγωμεν,
κρατὶ κατανεύων. οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον·
ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
καὶ τότε δὴ κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι

μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος.
σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα·
ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα
αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι·
εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ, ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.
ὣς φάσαν, ἀλλ' οὐ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν·
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ.
κύκλωψ, αἴ κέν τι σε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὺν
φάσθαι ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι
υἱὸν λαέρτεω ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ.
ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
τήλεμος εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο.
καὶ μαντευόμενος κατεγήρα κυκλώπεσσιν,
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω
χειρῶν ἐξ ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς·
ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν.
νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς, ἀλικυς
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ·
ἀλλ' ἄγε δεῦρ' ὀδυσεῦ, ἵνα τοι παρξείνια θείω

πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον·
τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι.
αὐτὸς δ' αἴ κ' ἐθέλησιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
εὖνιν ποιήσας, πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' ἐνοσίχθων.
ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα.
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα,
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολίπορθον οἴκαδ' ἱκέσθαι
υἱὸν Λαέρτεω Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅ γ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον.
κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἰήιον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.

ἀλλ'

ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί·
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
μῆλα δὲ κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες,
δασσάμεθ' ὡς μήτις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης·
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα· τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
ζηνὶ κελαινεφέϊ κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει
ῥέξας μηρί' ἔκηον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν.
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐΰσσελμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
καὶ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς·
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους·

ὈΔΥΣΣΕΊΑΣ
ὙΠΌΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ. Κ. ὉΜΉΡΟΥ ῬΑΨΩΔΊΑΣ.

Τὰ περὶ τὸν αἴολον ἀπαγγέλλει τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὃς ἔδωκεν ὀδυσσεῖ οὔριον ἄνεμον ζέφυρον, τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες κοιμωμένου ὀδυσσέως, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ἀπονοστοῦσι πρὸς αἴολον. οὐ προσιεμένου δὲ τοῦ αἰόλου τὸν ὀδυσσέα, ἐκεῖθεν ἀποπλέων, εἰς λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἕνδεκα τῶν νεῶν ἀπολέσας εἰς αἰαίαν παραγίνεται. καὶ σὺν εὐρυλόχῳ τοὺς ἡμίσεις τῶν ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει πευσομένους, τίνες οἱ κατοικοῦντες· μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ἀπὸ τῆς κίρκης πλὴν εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τοῦ ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, οὐδὲν βλάπτεται· ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμείνας παρὰ τῇ κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
Κ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Κάππα δ' ἔχ' αἰόλου λαιστρυγόνων, καὶ κίρκης ἔργα.

ἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιεν
α αἴολος ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
χάλκεον ἄῤῥηκτον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη·
τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες·
ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτις·
οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ,
δαίνυνται, παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται·
κνισσῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλῇ
ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίοις ἀλόχοισι
εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά·
μῆνα δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
ἴλιον ἀργείων τε νέας καὶ νόστον ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ ὁδὸν ᾔτεον, ἠδ' ἐκέλευον

πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν·
δῶκε δέ μοι ἐκδείρας, ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο.
ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα·
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε κρονίων,
ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κε θέλῃσι·
νηὶ ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ
ἀργυρέῃ, ἵνα μή τι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς, οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν·
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε, καὶ ἦμαρ·
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα.
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσομεν ἐγγὺς ἐόντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶχ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα παρ' αἰόλου μεγαλήτορος ἱπποτάδαο·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις, ὅτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
ληίδος· ἡμεῖς αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
οἴκαδε νισόμεθα, κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες·

καὶ

καὶ νῦν οἱ τάγ᾽ ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος, ἀλλ᾽ ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα, ὅ,ττι τάδ᾽ ἐστὶν,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.

Ὣς ἔφασαν· βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων·
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ᾽ ἐκ πάντες ὄρουσαν·
τοὺς δ᾽ αἶψ᾽ ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος· αὐτὰρ ἔγωγε
ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα,
ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
ἢ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην·
ἀλλ᾽ ἔτλην, καὶ ἔμεινα. καλυψάμενος δ᾽ ἐνὶ νηὶ
κείμην. αἱ δ᾽ ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
αὖτις ἐπ᾽ Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ᾽ ἑταῖροι.
ἔνθα δ᾽ ἐπ᾽ ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ᾽ ὕδωρ·
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ᾽ ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ᾽ ἐγὼ κήρυκά τ᾽ ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ᾽ ἐκίχανον
δαινύμενον παρὰ ἧ τ᾽ ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν·
ἐλθόντες δ᾽ ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν, ἐπ᾽ οὐδοῦ
ἑζόμεθ᾽· οἱ δ᾽ ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκ τ᾽ ἐρέοντο·
πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ· τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων·
ἦ μέν σ᾽ ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ᾽ ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα καὶ εἴ που τί φίλον ἐστίν·
ὣς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ·

πᾶσαν μ' ἑτάροι τε κακοὶ, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
σχέτλιος, ἀλλ' ἀκέσασθε φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν·
Ὣς ἐφάμην μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν·
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο· πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ·
ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων·
οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν, οὐδ' ἀποπέμπειν
ἄνδρα τὸν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν·
ἔρρ', ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ·
τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
ἡμετέρῃ ματίῃ, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή·
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅτι ποιμένα ποιμὴν
ἠπύει εἰσελάων. ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει·
ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.
τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἄργυφα μῆλα νομεύων·
ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι·
ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν πέρι πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν·
ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι προὔχουσιν· ἀραιὴ εἴσοδός ἐστιν.
ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας·
αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο

πλη-

πλησίαι. οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
οὔτε μέγ', οὔτ' ὀλίγον, λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη·
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ πέτρης ἐκ πείσματα δήσας,
ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών.
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν, οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα·
καπνὸν δ' οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα·
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας·
οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ᾗπερ ἅμαξαι
ἄστυ δ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην·
κούρῃ δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ
θυγατέρ' ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο·
ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσατο καλλιρέεθρον,
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον·
οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον, ἔκ τ' ἐρέοντο,
ὅς τις τῶνδ' εἴη βασιλεὺς καὶ οἷσιν ἀνάσσοι.
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ·
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφήν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν·
ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα
ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
αὐτίχ' ἕνα μάρψας ἑτάρων ὡπλίσατο δόρπον·
τὼ δὲ δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην·

αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος, οἱ δ' ἀΐοντες
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος
μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασι.
οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
βάλλον. ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων·
ἰχθῦς δ' ὣς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρώροιο·
αἶψα δ' ἐμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν·
οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρριψαν δείσαντες ὄλεθρον.
ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή. αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο·
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους·
αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιε
κίρκη ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου ἠελίοιο,
μητρός τ' ἐκ πέρσης τὴν ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηὶ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
ναύλοχον ἐς λιμένα, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα, καὶ δύο νύκτας

κείμεθ'

κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ,
καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περιωπὴν,
εἴπως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπήν τε πυθοίμην·
ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην·
μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν, ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν·
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης,
δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι προέμεν τε πυθέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα.
ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νόμου ὕλης
πιόμενος, δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο.
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε.
κὰδ δ' ἔπεσεν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
ἐρυσάμην. τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
εἴασ'· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε,
πεῖσμα θ' ὅσον ὀργυιὰν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν

πλεξάμενος, συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου·
βῆν δὲ κατὰ λοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔπως ἦεν ἐπ᾽ ὤμου
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ, μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
κὰδ δ᾽ ἔβαλον προπάροιθε νεώς, ἀνέγειρα δ᾽ ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ᾽ ἀχνύμενοί περ
ἐς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·
ἀλλ᾽ ἄγετ᾽ ὄφρ᾽ ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
ὣς ἐφάμην· οἱ δ᾽ ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν᾽ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ᾽ ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ᾽ ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ᾽ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ᾽ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότ᾽ ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ᾽ ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον·
Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι·
ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ᾽ ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ᾽ ὅπῃ ἠώς,
οὐδ᾽ ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ᾽ ὑπὸ γαῖαν,
οὐδ᾽ ὅπῃ ἀννεῖται, ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον,

εἴτις ἔτ' ἔσαι μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν
νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται.
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται. καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μνησαμένοις ἔργων λαιστρυγόνος ἀντιφάταο,
κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δὲ λιγέως θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον. ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα.
τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δὲ εὐρύλοχος θεοειδής.
κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα.
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος εὐρυλόχοιο.
βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες, κατὰ δ' ἄμμι λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα κίρκης.
ξεστοῖσιν λάεσσι περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες.
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἵγ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοί γε
οὐρῆσι μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέσταν.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ', αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ,

ὡς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον· τοὶ δ' ἔδδεισαν ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἔσταν δ' ἐνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο,
κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν ἄμβροτον, οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν κεδνότατός τε·
ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν
καλὸν ἀοιδιάει, δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν
ἢ θεὸς ἠὲ γυνή, ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον·
ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινάς,
καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν ὀϊσάμενος δόλον εἶναι·
εἷσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ πραμνείῳ ἐκύκα, ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
φάρμακα λύγρ' ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης·
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε,
καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ·
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ κίρκη
πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε καρπόν τε κρανείης

ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αἶψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον·
οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατ' ἔπος, ἱέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός·
ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγαζόμεθ' ἐξερέοντες,
καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον,
ἤομεν ὡς ἐκέλευες ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ,
ξεστοῖσιν λάεσσι περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ·
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
ἢ θεὸς ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο.
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα ὀϊσάμενος δόλον εἶναι·
οἱ δ' ἅμ' ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.
ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην μέγα χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα·
τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα, αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν, ἐλλίσσετο γούνων·
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ·
οἶδα γὰρ ὡς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτε τιν' ἄλλον

ἄξεις σῶν ἑτάρων· ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.
ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν, σὺ μὲν αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη·
ὣς εἰπὼν, παρὰ νηὸς ἀνήιον, ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
ἔνθα μοι ἑρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη·
ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρί. ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
πῆ δ' αὖτ' ὦ δύστηνε δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος
χώρου ἄϊδρις ἐὼν, ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ κίρκης
ἔρχαται, ὥς τε σύες πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι. οὐδέ σε φημὶ
αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σὺ ἔνθα περ ἄλλοι.
ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω,
τῆ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν. ἔχων δ' ἐν δώμασι κίρκης
ἔρχευ, ὅ κεν τοι κρατὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα κίρκης.
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ·
ἀλλ' οὐδ' ὧς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλὸν, ὅ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα.

ὁππότε κεν κίρκησ' ἐλάσει περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
κίρκῃ ἐπαΐξαι, ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων·
ἡ δέ σ' ὑποδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους αὐτόν τε κομίσῃ·
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείη·
ὣς ἄρα φωνήσας, πόρε φάρμακον ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξεν·
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος.
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται·
ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον,
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα κίρκης
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι·
ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο.
ἔνθα στὰς ἐβόησα· θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς·
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα, θύρας ὤϊξε φαεινάς,
καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ·
εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
τεῦχε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ ὄφρα πίοιμι.
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ·

αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ἔρχεο νῦν συφεόνδε μετ' ἄλλων λέξομ' ἑταίρων.
Ὣς φάτ'· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γούνων,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμα μ' ἔχει, ὡς οὔτε πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πίῃ, καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων·
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν·
ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις ἀργειφόντης
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ·
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο· νῶϊ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότητι πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὦ κίρκη· πῶς γάρ με κέλῃ σοὶ ἤπιον εἶναι,
ἥ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
ἐς θάλαμόν τ' ἰέναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρα με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα θείης·
οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,

εἰ μὴ

ἢ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
ὣς ἐφάμην· ἡ δ᾽ αὐτίκ᾽ ἀπώμνυεν, ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ᾽ ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
ἀμφίπολοι δ᾽ ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
τέσσαρες, αἵ οἱ δῶμα κατὰ δρήστειραι ἔασι.
γίνονται δ᾽ ἄρα ταί γ᾽ ἔκ τε κρηνέων, ἀπό τ᾽ ἀλσέων,
ἔκ θ᾽ ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ᾽ εἰς ἅλαδε προρέουσι.
τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα καθύπερθ᾽, ὑπένερθε δὲ λῖθ᾽ ὑπέβαλλεν.
ἡ δ᾽ ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια.
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα.
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει καὶ πῦρ ἀνέκαιε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ, ἰαίνετο δ᾽ ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
ἔς ῥ᾽ ἀσάμινθον ἕσασα, λό᾽ ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισε λίπ᾽ ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
εἷσε δέ μ᾽ εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.

χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσέῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι. παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα.
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.
ἐσθέμεναι δὲ κέλευεν, ἐμῷ δ' οὐχ ἥνδανε θυμῷ.
ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, στυγερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τίφθ' οὕτως ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ
θυμὸν ἔδων· βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος.
ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι· οὐ δέ τι σε χρὴ
δειδίμεν. ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
ὦ κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρὶν λύσασθ' ἑτάρους, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην. κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρί, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ.
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἡ δὲ δι' αὐτῶν
ἐρχομένη προσάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.

τῶν

τῶν δ᾽ ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσε
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη.
ἄνδρες δ᾽ αἶψ᾽ ἐγένοντο νεώτεροι, ἢ πάρος ἦσαν,
καὶ πολὺ καλλίονές τε, καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
ἔγνωσαν δέ με κεῖνοι, ἔφυντ᾽ ἐν χερσὶν ἕκαστος·
πᾶσιν δ᾽ ἱμερόεις ὑπέδυ γόος· ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε, θεὰ δ᾽ ἐλέαιρε καὶ αὐτή·
ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων.
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἤπειρόνδε·
κτήματα δ᾽ ἐν σπήεσσι πελάσσατε ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ᾽ αἶψ᾽ ἰέναι καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ᾽· αὐτὰρ ἐμοί γ᾽ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
βῆν δ᾽ ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
εὗρον ἔπειτ᾽ ἐπὶ νηὶ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
οἴκτρ᾽ ὀλοφυρομένους θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας·
ὡς δ᾽ ὅταν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας
ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι, οὐδ᾽ ἔτι σηκοὶ
ἴσχουσ᾽, ἀλλ᾽ ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας, ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες ἔχυντο. δόκησε δ᾽ ἄρα σφίσι θυμὸς,
ὣς ἔμεν᾽, ὡσεὶ πατρίδ᾽ ἱκοίατο, καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τέτραφεν, ἠδ᾽ ἐγένοντο.

καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
σοὶ μὲν νοστήσαντι διοτρεφὲς ὣς ἐχάρημεν,
ὡς εἴ τ' ἐς ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
ὣς ἔφαν· αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσι·
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἤπειρόν δε.
κτήματα τ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν, ὅπλά τε πάντα.
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι·
ὄφρ' ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι κίρκης,
πίνοντας, καὶ ἔδοντας, ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.
ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους·
καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν, τί κακῶν ἱμείρετε τούτων
κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς, ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας·
οἵ κεν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκῃ,
ὥς περ κύκλωψ ἔρξ' ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο
ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' ὀδυσσεύς.
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ·
τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὖδας δὲ πελάσσαι
καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλά μ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος.

Διογενὲς, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι.
ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης·
Ὣς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηῒ λέλειπτο,
ἀλλ' ἕπετ'· ἔδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν·
τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκη
ἐνδυκέως λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισε λίπ' ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας καλὰς βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας·
δαινυμένους δ' εὖ πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν·
οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσσαντό τε πάντα
κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στοναχίζετο δῶμα.
ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα, προσηύδα δῖα θεάων·
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτὴ,
ἠμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου·
ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον,
εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι
αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, οὐδέ ποθ' ὕμιν
θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέποσθε·
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν

ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,
καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι·
δαιμόνι', ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης·
εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ὣς ἔφαν· αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα·
αὐτὰρ ἐγὼ κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς,
γούνων ἐλιτάνευσα· θεὰ δέ μου ἔκλυεν αὐδῆς·
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
ὦ κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἥν περ ὑπέστης,
οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη
ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἵ με φθινύθουσι φίλον κῆρ,
ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένηαι·
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
εἰς ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους θηβαίου τειρεσίαο

μάντι-

μάντιος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι·
τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια,
οἴῳ πεπνύσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν·
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε, κυλινδόμενός τε κορέσθην·
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει·
εἰς ἄϊδος δ' οὔπω τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ·
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μή τι τοι ἡγεμόνος γε πόθη παρὰ νηῒ μελέσθω·
ἱστὸν δὲ στήσας, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πετάσσας,
ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ βορέαο φέρῃσιν.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νηῒ δι' ὠκεανοῖο περήσῃς,
ἔνθ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' ὠκεανῷ βαθυδίνῃ·
αὐτὸς δ' εἰς ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα·
ἔνθα μὲν εἰς ἀχέροντα πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
κώκυτός θ', ὃς δὴ στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ·
πέτρη τε, ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων·
ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρως χριμφθεὶς πέλας ὥς σε κελεύω
βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·

ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ·
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν,
πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέξειν θῆλύν τε μέλαιναν,
εἰς ἔρεβος στρέψας· αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων· ἔνθα δὲ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων·
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' ἀΐδῃ, καὶ ἐπαινῇ περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἄσσον ἴμεν, πρὶν τειρεσίαο πυθέσθαι·
ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου·
νόστον θ' ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα·

Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς·
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα ἕσσεν·

αὐτὴ

αὐτὴ δ' ἀργύφεομ φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη
λεπτὸν, καὶ χαρίεν· περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,
καλὴν χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼμ, ὄτρυνομ ἑταίρους,
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸμ ἄνδρα ἕκαστομ·
μηκέτι νῦμ εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺμ ὕπνομ·
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια κίρκη·
ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθεν περ ἀπήμονας ἦγομ ἑταίρους·
ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὔτε τι λίην
ἄλκιμος ἐν πολέμῳ, οὔτε φρεσὶμ ᾗσιμ ἀρηρώς·
ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι κίρκης
ψύχεος ἱμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείωμ·
κινυμένωμ δ' ἑτάρωμ ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,
ἐξαπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶμ ᾗσιμ
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼμ ἐς κλίμακα μακρήν.
ἀλλὰ κατ' ἀντικρὺ τέγεος πέσεν, ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλωμ ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθομ ἔειπομ·
φάσθε νύ που οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαμ
ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἡμῖμ ὁδὸμ τεκμήρατο κίρκη
εἰς ἀΐδαο δόμους, καὶ ἐπαινῆς περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους θηβαίου τειρεσίαο.
ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
ἑζόμενοι δὲ καταῦθι γόωμ, τίλλοντό τε χαίτας.

ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
ἤομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
ἀρνειὸν κατέδησεν, ὄϊν θῆλύν τε μέλαιναν,
ῥεῖα παρεξελθοῦσα, τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤῆΣ Λ. ὉΜΉΡΟΥ ῬΑΨΩΔΊΑΣ.

ἀπαγγέλλει, πῶς κατὰ τὰς κίρκης ἐντολὰς εἰς ἅδου κατῆλθεν· καὶ ὡς ἤκουσε τειρεσίου τοῦ μάντεως περὶ τῆς ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας. καὶ ὡς τοὺς ἥρωας καὶ τὰς ἡρωΐδας εἶδε καθ' ἅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν ἐς ἴλιον συστρατευσάντων ἐνίους, καὶ τῶν ἐν ἅδου κολαζομένων.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
Λ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λάμβδα δ' ἐν ᾅδῃ ψυχαῖς ἐνέτυχεν ὀδυσσεύς.

α υτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν·
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν· ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον,
κίρκη ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε, κυβερνήτης τ' ἴθυνεν·
τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἱστία ποντοπορούσης,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡ δ' ἐς πείραθ' ἵκανε βαθυρρόου ὠκεανοῖο.
ἔνθα δὲ κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέποτ' αὐτοὺς
ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὔθ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,

οὔθ᾽ ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ᾽ οὐρανόθεν προτράπηται·
ἀλλ᾽ ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ᾽ ἐλθόντες ἐκέλσαμεν. ἐκ δὲ τὰ μῆλα
ἑλόμεθ᾽, αὐτοὶ δ᾽ αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ᾽ ἐς χῶρον ἀφικόμεθ᾽, ὃν φράσε κίρκη·
ἔνθ᾽ ἱερήϊα μὲν περιμήδης, εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ᾽ ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
βόθρον ὄρυξα, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ᾽ αὐτῷ δὲ χοὰς χεόμεν πᾶσιν νεκύεσιν,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ·
τὸ τρίτον αὖθ᾽ ὕδατι. ἐπὶ δ᾽ ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν ἐς ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ᾽ ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
τειρεσίῃ δ᾽ ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
παμμέλαν᾽, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
τοὺς δ᾽ ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ᾽ αἷμα κελαινεφές, αἱ δ᾽ ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπ᾽ ἐξ ἐρέβευς νεκύων κατατεθνειώτων,
νύμφαι τ᾽, ἠΐθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ᾽ ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι.
πολλοὶ δ᾽ οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
ἄνδρες ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε᾽ ἔχοντες,
οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος

θεσπεσίῃ ἰαχῇ, ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾗρει.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ περσεφονείῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν τειρεσίαο πυθέσθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου.
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυστον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ.
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐὼν, ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ;
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ, καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψορρον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν.
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη. ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι οὐ παρεόντων,
πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρὸς, ὅς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,

τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
οἶδα γὰρ, ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ ἀΐδαο,
νῆσον ἐς αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα.
ἔνθα σ' ἔπειτα ἄναξ κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο·
μή μ' ἄκλαυστον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν
νοσφισθεὶς, μήτι τοι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοι ἔστιν,
σῆμα τ' ἐμοὶ χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης
ἀνδρὸς δυστήνοιο καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
ταῦτα τέ μοι τελέσαι, πῆξαι τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν.
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε καὶ ἔρξω·
νῶι μὲν ὡς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἥμεθ', ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
εἴδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ' ἀγόρευεν.
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυίης,
αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀντίκλεια,
τὴν ζωὴν κατέλειπον ἰὼν εἰς ἴλιον ἱρήν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων προτέρην πυκινόν περ ἀχεύων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ θηβαίου τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπεν·
τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο

ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ,
αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
ὣς φάτ'· ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
κουλεῷ ἐγκατέπηξα. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·
    νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεὸς, οὐ γὰρ ὀΐω
λήσειν ἐννοσίγαιον, ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ
χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ' ἔτι μὲν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
αἴκ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων·
ὁππότε δὴ πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
θρινακίῃ νήσῳ προφυγὼν ἰοειδέα πόντον,
βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακούει,
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάας νόστου τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ' εἰς ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε.
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον,
νηΐ τε καὶ ἑτάροις· αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
ἀλλ' ἤτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών·

αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμόν,
ἐς ὅ κε τοὺς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν,
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμόν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ' ἑξείης· θάνατος δέ σοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ,
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήραϊ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται, τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω·
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
μητρὸς τήνδ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνηυίης·
ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσται σχεδὸν αἵματος, οὐδ' ἑὸν υἱὸν
ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν οὐδὲ προτιμυθήσασθαι·

εἰπὲ ἄναξ πῶς κέν με ἀναγνοίη τοῖον ἐόντα.
ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐνὶ φρεσὶ θέω·
ὅντινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὁ δέ τοι νημερτὲς ἐνίψει·
ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέεις, ὁ δέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον ἄϊδος εἴσω
τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
ἤλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ' ἔγνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τέκνον ἐμὸν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών. χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι·
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα·
ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἔστι περῆσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα·
ἦ νῦν δὴ τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις
νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον, οὐδέ πω ἦλθες
εἰς ἰθάκην; οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
μῆτερ ἐμὴ χρειώ με κατήγαγεν εἰς ἀΐδαο,
ψυχῇ χρησόμενον θηβαίου τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον ἀχαιΐδος οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν,
ἐξ οὗ τὰ πρώτισθ' ἑπόμην ἀγαμέμνονι δίῳ

Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο,
ἢ δολιχὴ νοῦσος, ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε, καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον,
ἢ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἢ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ,
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν. ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλ' ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἐΐσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται, οὐδέ οἱ εὐναὶ
δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει, ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ,
ἐν κόνει ἄγχι πυρὸς, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο

φύλλων

φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί·
ἔνθ' ὅ γε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει
σὸν πότμον γοόων, χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσπον·
οὔτ' ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐΰσκοπος ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥτε μάλιστα
τηκεδόνι στυγερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν·
ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώγ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνηυίης·
τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἑλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε·
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'. ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον·
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα·
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο·
ἢ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὦτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
ὤμοι τέκνον ἐμὸν περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὔ τι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει·
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν ὅτε κέν τε θάνωσιν·

οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν·
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός·
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται·
ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο. ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί·
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἤλυθον· ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ περσεφόνεια
ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες·
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο·
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
οὐκ εἴων πίνειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν·
αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἠδὲ ἑκάστη
ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας·
ἔνθ' ἤτοι πρώτην τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
ἣ φάτο σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι·
φῆ δὲ κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι αἰολίδαο,
ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' ἐνιπῆος θείοιο.
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
καί ῥ' ἐπ' ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος ἐννοσίγαιος
ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος·
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον

κυρτω

κυρτωθὲν, κρύψεν τε θεὸν, θνητήν τε γυναῖκα·
λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ
ἀθανάτων. σὺ δὲ τοὺς κομέειν, ἀτιταλλέμεναί τε.
νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα καὶ ἴσχεο, μὴ δ' ὀνομήνης·
αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ ποσειδάων ἐνοσίχθων·
ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
ἡ δ' ὑποκυσαμένη πελίην τέκε καὶ νηλῆα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω. πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ ἰαολκῷ
ναῖε πολύρρηνος· ὁ δ' ἄρ' ἐν πύλῳ ἠμαθόεντι.
τοὺς δ' ἑτέρους κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
αἴσονά τ', ἠδὲ φέρητ', ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
τὴν δὲ μετ' ἀντιόπην ἴδον ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι·
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδας ἀμφίονά τε ζῆθόν τε,
οἳ πρῶτοι θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον θήβην κρατερώ περ ἐόντε.
τὴν δὲ μετ' ἀλκμήνην ἴδον ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν·
ἥ ῥ' ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
γείνατ' ἐν ἀγκοίνῃσι διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα,

καὶ μεγάρην κρέοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα·
τὴν ἔχεν ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής,
μητέρα τ' οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν ἐπικάστην·
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο
γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας,
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
καδμείων ἤνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ' ἔβη εἰς ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω,
πολλὰ μάλ' ὅσσα τε μητρὸς ἐριννύες ἐκτελέουσι·
καὶ χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τήν ποτε νηλεὺς
γῆμεν, ἑὸν μετὰ κάλλος ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην ἀμφίονος ἰασίδαο,
ὅς ποτ' ἐν ὀρχομενῷ μινυέῳ ἶφι ἄνασσεν,
ἡ δὲ πύλου βασίλευε· τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα
νέστορά τε, χρόμιόν τε, περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον·
τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην πηρὼ τέκε θαῦμα βροτοῖσι·
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται, οὐδ' ἔτι νηλεὺς
τῷ ἐδίδου, ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους,
ἐκ φυλάκης ἐλάσειε βίης ἰφικληείης
ἀργαλέας· τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέδησε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται·

ἀλλ'

ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι·
καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη ἰφικληείη,
θέσφατα πάντ' εἰπόντα. διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
καὶ λήδην εἶδον τὴν τυνδαρέου παράκοιτιν·
ἥ ῥ' ὑπὸ τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν πολυδεύκεα·
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς ζηνὸς ἔχοντες,
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι·
τὴν δὲ μετ' ἰφιμέδειαν ἀλωῆος παράκοιτιν
εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε ποσειδάωνι μιγῆναι.
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίω δὲ γενέσθην,
ὦτόν τ' ἀντίθεον, τηλέκλειτόν τ' ἐφιάλτην·
οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους μετά γε κλυτὸν ὠρίωνα.
ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι·
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλείτην ἐν ὀλύμπῳ,
φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο,
ὄσσαν ἐπ' οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' ὄσσῃ
πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη·
καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν διὸς υἱός, ὃν ἠΰκομος τέκε λητώ,

ἀμφοτέρω, πρίν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι, πυκάσαι τε γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ.
φαίδρην τε, πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' ἀριάδνην,
κούρην μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε θησεὺς
ἐκ κρήτης, ἐς γουνὸν ἀθηνάων ἱεράων
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δέ μιν ἄρτεμις ἔκτα
δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ διονύσου μαρτυρίῃσι.
μαῖράν τε, κλυμένην τε ἴδον, στυγερήν τ' ἐριφύλην,
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον, ἠδὲ θύγατρας.
πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ φθῖτ' ἄμβροτος, ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων.
φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι;
εἶδός τε, μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
οὕτω χρηΐζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως ἐχένηος,
ὃς δὴ φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν.

ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἀπὸ σκοποῦ, οὐδ' ἀπὸ δόξης
μυθεῖται βασίλεια περίφρων, ἀλλὰ πίθεσθε·
ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε, ἔπος τε·
τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴ κεν ἔγωγε
ζωὸς φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
ξεῖνος δὲ τλήτω μάλα περ νόστοιο χατίζων,
ἔμπας οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον εἰσόκε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω· πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἀλκίνοε, κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν,
πομπήν τ' ὀξύνοιτε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
πᾶσιν, ὅσοι μ' ἰθάκην δὲ ἴδοιατο νοστήσαντα.
τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ὦ ὀδυσσεῦ, τὸ μὲν, οὔτι σ' ἐΐσκομεν εἰσορόωντες,
ἠπεροπῆα τ' ἔμεν ἢ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἔνι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας

πάντων τ' ἀργείων, σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ,
ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον·
νὺξ ἥδε μάλα μακρὴ, ἀθέσφατος, οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἀλκίνοε κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου·
εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι,
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο.
οἳ ζώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτὴν,
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ,
ἁγνὴ περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ ἀγαμέμνονος ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ,
οἴκῳ ἐν αἰγίσθοιο θάνον, καὶ πότμον ἐπέσπον.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
κλαῖε δ' ὅ γε λιγέως θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας ὀρέξασθαι μενεαίνων·
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἶς ἔμπεδος, οὐδέ τι κῖκυς,

οἵη περ

εἵηπερ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ.
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο·
ἠέ σέγ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
ἦέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
βοῦς περιταμνόμενον ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον, ἠὲ γυναικῶν;
ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,
οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
ἀλλά μοι αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε,
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ οἶκόνδε καλέσσας,
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ, περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὣς ἀργιόδοντες·
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ ἐλαπίνῃ τε θαλύῃ·
ἤδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
μουνὰξ κτεινομένων, καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν, ὀλοφύραο θυμῷ·

ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ. δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν,
οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα πριάμοιο θυγατρὸς
κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ. ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς ἀΐδαο
χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σύν τε στόμ' ἐρεῖσαι.
ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός,
ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται·
οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικές,
κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἦτοι ἔφην γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα,
οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥκ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον ἀτρέος εὐρύοπα ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλάς.
ἐξ ἀρχῆς ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὲ κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν.
τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
μή οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ὅν κ' εὖ εἰδῇς.
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.

ἀλλ'

ἀλλ' οὐ σοί γ' ὀδυσεῦ φόνος ἔσσεται ἔκ τε γυναικός.
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε,
κούρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια.
ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πόλεμόνδε, πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών.
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται, ἣ θέμις ἐστίν.
ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἀκοίτις
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε, πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι
κρύβδην, μηδ' ἀναφανδά φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατισχέμεναι, ἐπεὶ οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
ἤ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
ἤ που ἐν ὀρχομενῷ, ἢ ἐν πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤ που πὰρ μενελάῳ ἐνὶ σπάρτῃ εὐρείῃ.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος ὀρέστης.
ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον
ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι, οὐδέ τι οἶδα,
ζώει ὅγ', ἦ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ πηληϊάδεω ἀχιλῆος,
καὶ πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος ἀντιλόχοιο,

αἴαντός θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε, δέμας τε
τῶν ἄλλων δαναῶν μετ' ἀμύμονα πηλεΐωνα·
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος αἰακίδαο.
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον.
πῶς ἔτλης ἄϊδόσδε κατελθέμεν ἔνθα τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων.
ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ὦ ἀχιλεῦ πηλέως υἱὲ μέγα φέρτατ' ἀχαιῶν,
ἦλθον τειρεσίαο κατὰ χρέος εἴ τινα βουλὴν
εἴποι, ὅπως ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην·
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην· ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά· σεῖο δ' ἀχιλλεῦ
οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος, οὔτ' ἂρ ὀπίσσω,
πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
ἀργεῖοι νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν
ἐνθάδ' ἐών. τῷ μήτι θανὼν ἀκαχίζευ ἀχιλλεῦ.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα φαίδιμ' ὀδυσσεῦ·
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπε·
ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἦε καὶ οὐκί·

εἰπὲ

εἰπὲ δέ μοι πηλῆος ἀμύμονος, εἴ τι πέπυσαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ μυρμιδόνεσσιν,
ἤ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' ἑλλάδα τε, φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει, χεῖράς τε πόδας τε·
οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνὶ τροίῃ εὐρείῃ,
πέφνον λαὸν ἄριστον ἀμύνων ἀργείοισιν·
εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
τῷ κέ τεῳ στύξαιμι μένος, καὶ χεῖρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωνται, ἐέργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς·
ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἤτοι μὲν πηλῆος ἀμύμονος οὔτι πέπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε νεοπτολέμοιο φίλοιο,
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
ἤγαγον ἐκ σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας ἀχαιούς·
ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
νέστωρ τ' ἀντίθεος, καὶ ἐγὼ νεικέσκομεν οἴω·
αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν τροίην μαρνοίμεθ' ἀχαιοί,
οὔποτε ἐς πληθὺν μένεν ἀνδρῶν, οὐδ' ἐν ὁμίλῳ.
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων ἀργείοισιν·

ἀλλ'

ἀλλ' οἷον τὸν τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
ἥρω' εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ μέμνονα δῖον·
αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' ἐπειὸς,
ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐπιθεῖναι,
ἔνθ' ἄλλοι δαναῶν ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμον δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου·
κεῖνον δ' οὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον· ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἱκέτευεν,
ἱππόθεν ἐξίμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην,
καὶ δόρυ χαλκοβαρὲς, κακὰ δὲ τρώεσσι μενοίνα·
ἀλλ' ὅτε δὴ πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὺν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων, ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν,
ἀσκηθής. οὔτ' ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος, οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται ἄρης·
ὣς ἐφάμην· ψυχὴ δὲ ποδώκεος αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη, ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη·
οἴη δ' αἴαντος ψυχὴ τελαμωνιάδαο,

νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη εἵνεκα νίκης·
τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ,
τεύχεσιν ἀμφ' ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
παῖδες δὲ τρώων δίκασαν καὶ παλλὰς ἀθήνη·
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ.
τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
αἴανθ' ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων δαναῶν μετ' ἀμύμονα πηλείωνα·
τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·
αἶαν παῖ τελαμῶνος ἀμύμονος ὀυκ ἄρ' ἔμελλες,
ὀυδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου εἵνεκα τευχέων
ὀυλομένων· τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀργείοισιν·
τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο, σεῖο δ' ἀχαιοὶ
ἶσον ἀχιλλῆος κεφαλῇ πηληϊάδαο,
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερὲς, οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ ζεὺς δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῒν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν·
ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον, δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν·
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων·
ἔνθα χ' ὅμως προσέφη κεχολωμένος ἤκεν ἐγὼ τόν.
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.
ἔνθ' ἤτοι μίνωα ἴδον διὸς ἀγλαὸν υἱόν

χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα
ἥμενοι ἑσταότες τε κατ᾽ εὐρυπυλὲς ἄϊδος δῶ·
τὸν δὲ μετ᾽ ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ᾽ ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον αἰὲν ἀαγές·
καὶ τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἐννέα κεῖτο πέλεθρα·
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον
δέρτρον ἔσω δύνοντες· ὁ δ᾽ οὐκ ἀπαμύνετο χερσί·
λητὼ γὰρ ἥλκυσε διὸς κυδρὴν παράκοιτιν
πυθώδ᾽ ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου πανοπῆος·
καὶ μὴν τάνταλον εἰσεῖδον χαλέπ᾽ ἄλγε᾽ ἔχοντα,
ἑσταότ᾽ ἐν λίμνῃ, ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ·
στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ᾽ οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι·
ὁσσάκι γὰρ κύψει᾽ ὁ γέρων πιέειν μενεαίνων,
τοσσάχ᾽ ὕδωρ ἀπολέσκετ᾽ ἀναβροχθὲν, ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων·
δένδρεα δ᾽ ὑψιπέτηλα κατὰ κρῆθεν χέε καρπόν,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τῶν ὁπότ᾽ ἰθύσει᾽ ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
τὰς δ᾽ ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα·
καὶ μὴν σίσυφον εἰσεῖδον, κρατέρ᾽ ἄλγε᾽ ἔχοντα·

λᾶαν

λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἤτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κραταιῒς·
αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
αὐτὰρ ὅγ' ἂψ ὤσασκε τιταινόμενος, κατὰ δ' ἱδρὼς
ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δὲ μετ', εἰσενόησα βίην ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίης, καὶ ἔχει καλλίσφυρον ἥβην
παῖδα Διὸς μεγάλοιο, καὶ ἥρης χρυσοπεδίλου.
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν οἰωνῶν ὥς,
πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ' ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικώς,
γυμνὸν τόξον ἔχων, καὶ ἐπὶ νευρῆφιν ὀϊστὸν,
δεινὸν παπταίνων αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτὴρ,
χρύσεος ἦν τελαμὼν, ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ' ἀγρότεροί τε σύες χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος, μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο,
ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
ἆ δείλ', ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,

ὅμ περ ἐγὼμ ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο·
ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην. ὃ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους,
καί ποτέ μ' ἔνθα δ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
φράζετο τοῦδέ τι μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον·
τὸν μὲν ἐγὼ ἀνένεικα, καὶ ἤγαγον ἐξ ἀΐδαο·
ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν, ἰδὲ γλαυκῶπις ἀθήνη·
ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον ἄϊδος εἴσω·
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο·
καί νύ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ
θησέα πειρίθοόν τε θεῶν ἐρικυδέα τέκνα.
ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν,
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει,
μή μοι γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
τὴν δὲ κατ' ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο.
πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

ὙΠΌΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ Μ' ὉΜΉΡΟΥ ῬΑΨῼΔΊΑΣ.

δ ιηγεῖται τὴν ἐξ ᾅδου γενομένην αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς κίρκην, καὶ ὡς τὰς σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας σκύλλαν τε, καὶ χάρυβδιν, καὶ τὴν τῆς αὐτοῦ νεὼς, καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, ἀνελόντων τινὰς τῶν ἡλίου βοῶν, καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς καλυψὼ διεσώθη.

ὈΔΥΣΣΕΊΑΣ ὉΜΉΡΟΥ Μ' ῬΑΨῼΔΊΑ.

μῦ σειρῆνας ἔχει πλαγκτάς τ', ἰδὲ βοῦς ἀελίοιο.

ὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον ὠκεανοῖο
α νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο,
νῆσον ἐς αἰαίην, ὅθι τ' ἠοῦς ἠριγενέης
οἰκία καὶ χοροί εἰσι καὶ ἀντολαὶ ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐην, ἐς δώματα κίρκης
οἰσέμεναι νεκρὸν ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
φιτροὺς δ' αἶψα ταμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη πρόεχ' ἀκτή,
θάπτομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ
τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν,
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, οὐδ' ἄρα κίρκην
ἐξ ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' ἐντυναμένη. ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ,
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἡ δ' ἐν μέσσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων.
σχέτλιοι οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' ἀΐδαο
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
αὖθι πανημέριοι, ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
πλεύσεσθ'. αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίῃ ἀλεγεινῇ
ἢ ἁλὸς, ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.

ἡ δ᾽ἐ

ἡ δέ με χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπόνοσφιν ἑταίρων,
εἷσέ τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξερέειν με ἕκαστα·
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα·
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια κίρκη·
ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται, σὺ δ' ἄκουσον
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός·
σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται,
ὅς τις ἀϊδρίῃ πελάσῃ, καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
σειρήνων, τῷ δ' οὔτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται οὐδὲ γάνυνται·
ἀλλά τε σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι, πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
κηρὸν δ' ἑψήσας μελιηδέα μή τις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων· αὐτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκ' ἐθέλῃσθα,
δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω,
ὄφρα κε τερπόμενος ὄπ' ἀκούσῃς σειρήνοιϊν·
αἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύεις,
οἱ δέ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι διδόντων·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρεξελάσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθα τοι οὐκ ἔτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
ὁπποτέρη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς

θυμῷ βουλεύειν. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν·
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες· προτὶ δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος ἀμφιτρίτης·
πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι·
τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην διὶ πατρὶ φέρουσιν·
ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι·
τῇ δ' οὔπω τὶς νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥτις ἵκηται·
ἀλλὰ θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν, καὶ σώματα φωτῶν,
κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι, πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς
ἀργὼ πασιμέλουσα, παρ' αἰήταο πλέουσα.
καὶ νύ κε τὴν ἔνθ' ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ' ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν ἰήσων.
οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ οὐδέ ποτ' αἴθρη
κείνου ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρει, οὔτ' ἐν ὀπώρῃ·
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ καταβαίη,
οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές γε ἐείκοσι, καὶ πόδες ἦεν.
πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξεστῇ ἐϊκυῖα·
μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠεροειδὲς,
πρὸς ζόφον εἰς ἔρεβος τετραμμένον, ᾗ περ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' ὀδυσσεῦ·

οὐδέ

οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς, αἰζήϊος ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο·
ἔνθα δ' ἐνὶ σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα·
τῆς ἤτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλλῆς
γίνεται· αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακὸς· οὐδέ κε τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
τῆς ἤτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι.
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ περιμήκεες· ἐν δὲ ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλή· ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θαμέες πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν
ἔξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου·
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε καὶ εἴποθι μεῖζον ἕλῃσι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος ἀμφιτρίτη·
τῇ δ' οὔπω ποτὲ ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
παρφυγέειν σὺν νηὶ, φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάστῃ,
φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὼς κυανοπρώροιο.
τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει ὀδυσσεῦ,
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας·
τῷ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὕπο δῖα χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ·
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ
δεινόν· μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ, οὐδ' ἐνοσίχθων. κεν

ἀλλὰ μάλα σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος ὦκα
νῆα παρὲξ ἐλάαν· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους ἐν νηὶ ποθήμεναι, ἢ ἅμα πάντας.
ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἔνισπε,
εἴ πως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι χάρυβδιν,
τὴν δέ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων.
σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος, οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν.
ἡ δέ τοι οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστι
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, καὶ ἄγριον οὐδὲ μαχητόν·
οὐδέ τις ἔστ' ἀλκὴ φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνησθα κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κιχήσῃ
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ κράταιιν
μητέρα τῆς σκύλλης, ἥ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν.
ἥ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι.
θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι ἔνθα δὲ πολλαὶ
βόσκοντ' ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι, θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσίν,
νύμφαι ἐϋπλόκαμοι φαέθουσά τε, λαμπετίη τε.

ἃς τέ

ἃς τέκεν ἠελίῳ ὑπερίονι δῖα νέαιρα·
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
θρινακίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς·
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάας νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε.
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον,
νηΐ τε, καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς
ὀψὲ κακῶς νῆας ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους·
ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν ὤτρυνον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς·
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον,
κίρκη ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα·
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·
ὦ φίλοι, οὐ γάρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἴους,
θέσφαθ' ἅ μοι κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν,
ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.

σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα·
οἶον ἔμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκουέμεν, ἀλλά με δεσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ. ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω·
εἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν·
ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον·
τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς εὐεργὴς
νῆσον σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων·
ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο·
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον, οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ στιβαρῇσι πίεζον·
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἲς,
ἠελίου τ' αὐγὴ ὑπεριονίδαο ἄνακτος·
ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα·
οἱ δ' ἐν νηΐ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ. ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆψαν·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς,
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς

ἐγγύ-

ἐγγύθεν ὀρνυμένη. λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·
δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.
οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι·
ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.
ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
ὣς φάσαν ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους
ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον·
αὐτίκ' ἀναστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε,
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλόν τ' ἐπίεζον.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρήλασαν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
φθογγὴν Σειρήνων ἠκούομεν, οὐδέ τ' ἀοιδήν,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
ὅν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα,
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα.
τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά·
βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτοῦ
νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον.

ὦ φίλοι

ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονες εἰμέν·
οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακὸν, ἢ ὅτε κύκλωψ
εἴλει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι,
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
ἐκφύγομεν, καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω·
νῦν δ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε κληΐδεσσιν ἐφήμενοι, αἴκέ ποθι ζεὺς
δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκπροφυγέειν καὶ ἀλύξαι·
σοὶ δὲ κυβερνῆθ' ὧδ' ἐπιτέλλομαι, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾷς·
τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθησι
κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλησθα.

Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην ἄπρηκτον ἀνίην,
μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς·
καὶ τότε δὴ κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ οὔτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δοῦρε
μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν·
οὐδέ πη ἀθρῆσαι δυνάμην, ἔκαμον δέ μοι ὄσσε

πάντῃ

πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν μὲν γὰρ σκύλλ᾽, ἑτέρωθι δὲ δῖα χάρυβδις
δεινὸν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἤτοι ὅτ᾽ ἐξεμέσειε λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ᾽ ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ᾽ ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ᾽ ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ᾽ ὅτ᾽ ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ᾽ ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη, ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
ψάμμῳ κυανέη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τήνδ᾽ ἴδομεν δείσαντες ὄλεθρον.
τόφρα δέ μοι σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλεθ᾽, οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ᾽ ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ᾽ ἑταίρους,
ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
ὑψόσ᾽ ἀειρομένων, ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
ἐξονομακλήδην, τότε γ᾽ ὕστατον ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων
ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀσπαίροντα δ᾽ ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε,
ὣς οἵγ᾽ ἀσπαίροντες ἀείροντο ποτὶ πέτρας.
αὐτοῦ δ᾽ εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκλήγοντας
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.

οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
πάντων ὅσσ' ἐμόγησα πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων·
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε χάρυβδιν,
σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ'. ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' ὑπερίονος ἠελίοιο·
δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
οἰῶν τε βληχήν, καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ θηβαίου τειρεσίαο,
κίρκης τ' αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου ἠελίοιο·
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια τειρεσίαο,
κίρκης τ' αἰαίης ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι φαεσιμβρότου ἠελίοιο·
ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν·
ἀλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·

Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
αὐτίκα δ' εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ·
σχέτλιος εἶς ὀδυσεῦ, πέρι τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις, ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται·
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ,
οὐκ ἐάας γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὖτε

νήσῳ

νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυχοίμεθα δόρπον·
ἀλλ' αὔτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας
νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποὶ δηλήματα νηῶν
γίνονται, πῆ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον
ἤν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα,
ἢ νότου, ἢ ζεφύροιο δυσαέος, οἵ τε μάλιστα
νῆα διαρραίουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι·
καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα·
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
εἴ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
εὕρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
ἢ βοῦν ἠέ τι μῆλον ἀποκτάνῃ, ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα
ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο, καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
μνησάμενοι δ' ἤπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους
οὓς ἔφαγε σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα·
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος·
ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὦρσεν ἐπιζαὴν ἄνεμον νεφεληγερέτα ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
νῆα μὲν ὁρμίσαμεν κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες,
ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ, ἠδὲ θόωκοι,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον·
ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηὶ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἐστὶν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα μή τι πάθωμεν·
δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα
ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακούει·
ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
μῆνα δὲ πάντ' ἄληκτος ἄη νότος, οὐδέ τις ἄλλος
γίνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ εὖρός τε νότος τε,
οἱ δὲ εἵως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρὸν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο λιλαιόμενοι βιότοιο·
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤια πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε φίλας ὅτι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός·

δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους
χεῖρας νιψάμενος, ὅθ' ἐπισκέπας ἦν ἀνέμοιο,
ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς.
κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
ἀλλ' ἄγετ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δέ κεν ἐς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἔνθα κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά·
εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων
νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἕσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι·
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι·
αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν, οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκονθ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι·
τὰς δὲ περιστήσαντο καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι.
φύλλα δὲ δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο,

οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος·
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε μοι κνίσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή·
οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν·
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλέϊ ὕπνῳ,
οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες·
ὠκέα δ' ἠελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε,
λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκταμ' ἑταῖροι·
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ·
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τῖσαι δὴ ἑτάρους λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
οἵ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ᾗσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
ἠδ' ὁπότ' ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην,
εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβήν,

δύσο-

δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ἠέλι', ἤτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
ἡ δ' ἔφη ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέραα προὔφαινον.
εἷρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει
ὀπταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὣς γίνετο φωνή.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' ἠελίοιο βοῶν, ἐλόωντες ἀρίστας.
ἀλλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
ἡμεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι, ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων,
νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς. ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
ἡ δ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε

κελη-

κεκληγὼς ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ᾽ ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους, ἱστὸς δ᾽ ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα
εἰς ἄντλον κατέχυνθ᾽. ὁ δ᾽ ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηὶ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ᾽ ὀστέ᾽ ἄραξεν
πάντ᾽ ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ᾽ ἀπ᾽ ἰκριόφιν, λίπε δ᾽ ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ᾽ ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν.
ἡ δ᾽ ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ.
ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ᾽ ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν,
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ᾽ ἀποαίνυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ᾽ ἀπὸ τοίχους
λῦσε κλύδων τρόπιος, τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα.
ἐκ δέ οἱ ἱστὸν ἄραξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ᾽ αὐτῷ
ἐπίτονος βέβλητο βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.
τῷ ῥ᾽ ἄμφω συνέεργον ὁμοῦ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν.
ἑζόμενος δ᾽ ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
ἔνθ᾽ ἤτοι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ᾽ ἐπὶ νότος ὦκα φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ᾽ ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην, ἅμα δ᾽ ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ἐπὶ σκύλλης σκόπελον δεινήν τε χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ᾽ ἀερθεὶς,

τῷ πρὸς

τῷ προσφὺς ἐχόμην ὡς νυκτερὶς, οὐδέ πη εἶχον
οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὔτ' ἐπιβῆναι.
ῥίζαι γὰρ ἑκὰς εἶχον, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ χάρυβδιν.
νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
ὄψ'. ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
τῆμος δὴ τάγε δοῦρα χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
ἧκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι.
μέσσῳ δ' ἐνδούπησα παρὲξ περιμήκεα δοῦρα.
ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
σκύλλην δ' οὐκ ἔτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
εἰσιδέειν, οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἥ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω.
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ,
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ. ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν,
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

τέλος τῆς. μ. ὁμήρου ῥαψῳδίας.

ὙΠΌΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ Ν. ὉΜΉΡΟΥ ῬΑΨΩΔΊΑΣ.

οιμώμενον ὀδυσσέα μετὰ τῶν δώρων ἐκτι-
κ θέασιν οἱ φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν ἰθακησίων·
καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ἀποστρέφουσαν λίθον
ποιεῖ ποσειδῶν· ἀθηνᾶ δὲ ἐν τῷ αἰγιαλῷ ὀδυσσεῖ συμ-
βουλεύει ἐν τῇ μνηστηροφονίᾳ, καὶ τὰ χρήματα ἔν τινι
σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν
ὀδυσσέα.

ὈΔΥΣΣΕΊΑΣ ὉΜΉΡΟΥ Ν. ῬΑΨΩΔΊΑ.

Νῦ ἰθάκης ἐπέβη φαιήκων πομπῇ ὀδυσσεύς.

ς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ω κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὸν δ' αὖτ' ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ὦ ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ὑψερεφές, τῶ σ' οὔ τι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀΐω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας,

ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
αἰὲν πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ·
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστῃ ἐνὶ χηλῷ
κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλα τε πάντα
δῶρ' ὅσα φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς, ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι·
ὣς ἔφατ' ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος·
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν·
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων ὁπότε σπερχοίατ' ἐρετμοῖς·
οἱ δ' ἐς ἀλκινόοιο κίον, καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον·
τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος ἀλκινόοιο,
ζηνὶ κελαινεφέϊ κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηρὰ δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα,
τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
δημόδοκος λαοῖσι τετιμένος· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς,
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε πανῆμαρ

νειὸν

νειὸν ἀνέλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι,
ὣς ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αἶψα δὲ φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον·
ἀλκίνοε κρεῖον πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
ἤδη γὰρ τετέλεσται, ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός.
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν, ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα, θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος ἀλκινόοιο·
ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι διὶ πατρὶ,
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο· ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν, οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων, ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος ὀδυσσεύς,

ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον·
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰς ὅ κε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται·
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
παισί τε καὶ λαοῖσι, καὶ ἀλκινόῳ βασιλῆι.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος ὀδυσσεύς.
τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος ἀλκινόοιο
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας.
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὄπασσε κομίζειν·
ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερε καὶ οἶνον ἐρυθρόν·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο πόσιν, καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
κὰδ δ' ἄρ ὀδυσσῆι στόρεσαν ῥῆγός τε λίνοντε,
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὕδοι
πρύμνης· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
σιγῇ· τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῗσιν, ἕκαστοι,
κόσμῳ, πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο·
εὖθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἅλα πηδῷ,
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
νήγρετος ἥδιστος θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς·
ἡ δ' ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,

πάντες

πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον, οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα·
ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει,
εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῦς ἠριγενείης·
τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς·
Φόρκυνος δέ τίς ἐστὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος,
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
ἀκταὶ ἀπορρῶγες λιμένος ποτιπεπτηυῖαι·
αἵ τ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δὲ ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
νῆες ἐΰσσελμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδὲς
ἱρὸν νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται.
ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν
λάϊνοι. ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι,

ἐν δ' ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα θαῦμα ἰδέσθαι·
ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα, δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν·
αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέτι κείνῃ
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν·
ἔνθ' οἵ γ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
ἠπείρῳ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης
σπερχομένη· τοίων γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων·
οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε
πρῶτον ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν,
αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι·
κὰδ δ' ἄρ ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ·
ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἅ οἱ φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον ἀθήνην·
καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης, ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πού τις ὁδιτάων ἀνθρώπων
πρίν γ' ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἴκονδε πάλιν κίον· οὐδ' ἐνοσίχθων
λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπηπείλησε, διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
Ζεῦ πάτερ, οὐκ ἔτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὔτι τίουσι
φαίηκες, τοί πέρ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης·
καὶ γὰρ νῦν ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα

οἴκαδ'

οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι. νόστον δέ οἱ οὔποτ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο, καὶ κατένευσας·
οἱ δ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν ἐν ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
πόλλ' ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε τροίης ἐξήρατ' ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα ζεύς·
ὢ πόποι ἐννοσίγαι, εὐρυσθενὲς οἷον ἔειπες.
οὔτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί, χαλεπὸν δέ κεν εἴη,
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν·
ἀνδρῶν δ' εἴπερ τίς τε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
οὔτι τίει, σοὶ δ' ἔστι καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί·
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποσειδάων ἐνοσίχθων·
αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι κελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω·
νῦν αὖ φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαῖσαι ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα ζεύς·
ὢ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδονται
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης

νηῒ θοῇ ἴκελον, ἵνα θαυμάσωσιν ἅπαντες
ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς σχερίην ὅθι φαίηκες γεγάασιν,
ἔνθ' ἔμεν'. ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς
ῥίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' ἐνοσίχθων·
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθεν
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας, ὁ δὲ νόσφι βεβήκει·
οἳ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
οἴκαδ' ἐλαυνομένην, καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα·
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο·
τοῖσιν δ' ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφατ' ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων,
φῆ ποτε φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧ μιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν·
ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται·
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν ὅτε κέν τις ἵκηται
ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· ποσειδάωνι δὲ ταύρους

δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν αἴ κ' ἐλεήσῃ·
μὴ δ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ·
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἔδεισαν, ἑτοιμάσαντο δὲ ταύρους·
ὣς οἱ μέν ῥ' εὔχοντο ποσειδάωνι ἄνακτι
δήμου φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες περὶ βωμόν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος ὀδυσσεὺς
εὕδων ἐν γαίῃ πατρώῃ· οὐδέ μιν ἔγνω
ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦεν
παλλὰς ἀθηναίη κούρη διὸς, ὄφρα μιν αὐτὸν
ἄγνωστον τεύξειεν, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη ἀστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτῖσαι·
τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτοί τε διηνεκέες, λιμένες τε πάνορμοι,
πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθάοντα·
στῆ δ' ἄρ ἀναΐξας καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν·
ᾤμωξέν τ' ἄρ ἔπειτα καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα·
ὤμοι ἐγὼ τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω.
ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε, πῆ δὲ καὶ αὐτὸς
πλάζομαι, αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην, ὅς κεν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.

νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι. οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μή πως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται·
ὢ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ' ἐς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξειν ἐς ἰθάκην εὐδείελον οὐδ' ἐτέλεσσαν·
Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται, ὅς τις ἁμάρτῃ·
ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
μή τι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.

Ὣς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά·
τῶν μὲν ἄρ οὔ τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πόλλ' ὀλοφυρόμενος, σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν ἀθήνη
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἐπιβώτορι μήλων
παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν·
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·
ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα·
τὴν δ' ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθε,
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεὶ σὲ πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μή μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις,
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα· σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἔγω γε
εὔχομαι ὥς τε θεῷ, καί σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω·

καὶ

καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ,
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν·
ἦπου τὶς νήσων εὐδείελος, ἦέ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
νήπιος εἶς ὦ ξεῖν' ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας;
ἦ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι; οὐδέ τι λίην
οὕτω νώνυμός ἐστιν, ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἤτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν
οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται·
ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίγνεται, αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖα τε ἔρση,
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος. ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη. ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν·
τῷ τοι ξεῖν' ἰθάκης γε καὶ ἐς τροίην ὄνομ' ἵκει.
τήν περ τηλοῦ φασὶν ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης·
Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς,
χαίρων ᾗ γαίῃ πατρωΐῃ ὥς οἱ ἔειπε
παλλὰς ἀθηναίη κούρη διὸς αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
οὐδ' ὅ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅ γε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν,
πυνθανόμην ἰθάκης γε καὶ ἐν κρήτῃ εὐρείῃ

τηλοῦ ὑπὲρ πόντου. νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
ὀρσίλοχον πόδας ὠκὺν, ὃς ἐν κρήτῃ εὐρείῃ
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,
οὕνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
οὕνεκ' ἄρ οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανὸν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώπων ἐνόησε. λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην καί σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα.
τούς μ' ἐκέλευσα πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι,
ἢ εἰς ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν ἐπειοί.
ἀλλ' ἤτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο ἲς ἀνέμοιο,
πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπου μνῆστις ἔην μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι.
ἀλλ' αὔτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.

ἔνθ'

ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες,
κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
χειρί τέ μιν κατέρεξε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
καί, μιν φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος, ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε·
σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν·
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα εἰδότες ἄμφω,
κέρδε'· ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσὶ βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἁπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν, οὐδὲ σύγ' ἔγνως
παλλάδ' ἀθηναίην κούρην διός· ἥτέ τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
χρήματά τε κρύψω ὅσα τοι φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε,]
εἴπωθ' ὅσα τοι αἶσα δόμοις ἔνι ποιητοῖσι

κήδε' ἀνασχέσθαι. σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων, οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλὰ βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ. σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.
τοῦτο δ' ἐγὼ εὖ οἶδ' ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
εἵως ἐνὶ τροίῃ πολεμίζομεν υἷες ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι. θεὸς δ' ἐκέδασσεν ἀχαιούς,
οὔ σέ γ' ἔπειτα ἴδον κούρη διὸς, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.
ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
ἠλώμην εἵως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
πρίν γ' ὅτε φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.
νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι. οὐ γὰρ ὀΐω
ἥκειν ἐς ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀναστρέφομαι, σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς.
εἰπέ μοι, εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα.

οὕνεκ'

οὔνεκ' ἐπήτης τ' ἐσσὶ καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων·
ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
ἵετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' οὔπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι·
πρίν γε τι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥ τέ τοι αὔτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθινύθουσι νύκτες τε, καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ·
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ἤδε' ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους·
ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησα ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ
χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας·
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω ἰθάκης ἕδος ὄφρα πεποίθῃς·
φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος·
ἥδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδὲς
ἱρὸν νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται.
τοῦτο δέ τοι σπέος εὐρὺ κατηρεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
ἔρδεσκες νύμφῃσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
τοῦτο δὲ νήριτόν ἐστιν ὄρος καταειμένον ὕλῃ·
ὣς εἰποῦσα θεὰ, σκέδασ' ἠέρα, εἴσατο δὲ χθὼν,
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς
χαίρων ᾗ γαίῃ, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν·
αὐτίκα δὲ νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών·
νύμφαι νηϊάδες κοῦραι διὸς οὔποτ' ἔγωγε

ὄψε-

ὄψεσθ' ὔμμ' ἐφάμην. νῦν δ' εὐχωλῆς ἀγανῆσι
χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν ὡς τὸ πάρος περ,
αἴ κεν ἐᾷ πρόφρων με διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,
αὐτόν τε ζώειν καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξει.
  τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἄγε χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
  ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἠεροειδὲς,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἆσσον πάντ' ἐφόρει χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν,
εἵματά τ' εὐποίητα, τά οἱ φαίηκες ἔδωκαν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
παλλὰς ἀθηναίη κούρη διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμέν' ἐλαίης,
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
  διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
φράζευ ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις·
οἳ δή τοι τρίετες μέγαρον κατακοιρανέουσι,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες·
ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν,
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ
ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.

τὴν

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ ἀγαμέμνονος ἀτρείδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἴ κέ μοι ὣς μεμαυῖα παρασταίης γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην
σὺν σοὶ πότνια θεὰ, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα, καί τιν' ὀΐω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι.
κάρψω μὲν χρόα καλὸν, ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω, ὅ κεν στυγέῃσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα.
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανήῃς,
σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδὶ, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι.
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα πηνελόπειαν,

δήεις τόμ γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
πὰρ κόρακος πέτρῃ, ἐπί τε κρήνῃ ἀρεθούσῃ.
ἔσθουσαι βάλανομ μενοεικέα, καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τάθ᾽ ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήμ·
ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι
ὄφρ᾽ ἂμ ἐγὼμ ἔλθω σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,
τηλέμαχομ καλέουσα τεὸμ φίλομ υἱὸμ ὀδυσσεῦ,
ὅς τοι ἐς εὐρύχορομ λακεδαίμονα πὰρ μενέλαομ
ᾤχετο πευσόμενος μετὰ σὸμ κλέος εἴ που ἔτ᾽ εἴης·
τὴμ δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
τίπτε τ᾽ ἄρ οὔ οἱ ἔειπες ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα.
ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντομ ἐπ᾽ ἀτρύγετομ· βίοτομ δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι·
τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω·
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸμ ἄροιτο,
κεῖσ᾽ ἐλθών· ἀτὰρ οὔ τιν᾽ ἔχει πόνομ, ἀλλὰ ἕκηλος
ἧσται ἐν ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ᾽ ἄσπετα κεῖται·
ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺ μ νηῒ μελαίνῃ,
ἱέμενοι κτεῖναι πρὶμ πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
ἀλλὰ τάγ᾽ οὐκ ὀΐω πρὶμ καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρωμ, οἵ τοι βίοτομ κατέδουσιμ.
ὣς ἄρα μιν φαμένη, ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ᾽ ἀθήνη·
κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸμ ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι·
ξανθὰς δ᾽ ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάν-

πάντεσσι μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος·
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα
ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ·
ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχέης ἕσσ' ἐλάφοιο·
ψιλὸν δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
τώ γ' ὡς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα,
ἐς λακεδαίμονα δῖαν ἔβη, μετὰ παῖδ' ὀδυσῆος.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ξ. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Ξενισμὸς ὀδυσσέως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' εὐμαίου, καὶ ποικίλη τις ὁμιλία ὀδυσσέως παρουσία πρὸς εὔμαιον. καὶ λόγοι γίνονται ἀναπλάττοντος ἑαυτὸν καὶ πράξεις τινὰς ἐκτιθεμένου.

ξῖ δ' ὀδυσῆα ξένισσεν εὔμαιος ἀγρῷ ὑφορβός·

ὐτὰρ ὃ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν
α χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ᾗ οἱ ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδετο οἰκήων, οὓς κτήσατο δῖος ὀδυσσεύς·
τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
καλή τε μεγάλη τε περίδρομος, ἥν ῥα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ λαέρταο γέροντος,
ῥυτοῖσι λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ·
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα,
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας·
ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν, ἐν δὲ ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο
θήλειαι τοκάδες, τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι. τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες

ἀντί-

ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων·
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο·
πὰρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον,
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα
τάμνων δέρμα βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ᾤχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν
οἱ τρεῖς. τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός·
ἔνθα κεν ᾧ παρὰ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν,
ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός·
τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσι λιθάδεσσιν, ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα.
Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
ἐξαπίνης καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας·
καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
ἧμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς

πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο·
ἀλλ' ἕπεο κλισίηνδ' ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμὸν
εἴπῃς, ὁππόθεν ἐσσὶ καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης·
ὣς εἰπὼν, κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός.
εἷσεν δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας·
ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς
αὐτοῦ ἐνεύναιον μέγα καὶ δασύ· χαῖρε δ' ὀδυσσεὺς,
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε
ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
ξεῖν' οὔ μοι θέμις ἔστ' οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι
ξεῖνον ἀτιμῆσαι. πρὸς γὰρ διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
οἱ νέοι· ἦ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ᾧ οἰκῆι ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν·
οἶκόν τε, κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ·
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίμνω,
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ εἰ αὐτόθ' ἐγήρα.

ἀλλ'

ἀλλ' ὄλεθ', ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ. ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς,
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.

Ὣς εἰπὼν, ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα.
βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων,
ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν.
εὗσεν, μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ,
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν.
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα.
ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε, τά τε δμώεσσι πάρεστι
χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν.
οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν, οὐδ' ἐλεητύν.
οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵτ' ἐπὶ γαίης
ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς ληΐδα δώῃ.
πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει.
οἵδε δέ τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδήν,
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
μνᾶσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἕκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ.

ὅσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ διός εἰσιν·
οὔποθ' ἓν ἱρεύουσ' ἱερήϊον οὐδὲ δύ' οἴω·
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
ἦ γάρ οἱ ζωή γ' ἦν ἄσπετος, οὔτινι τόσση
ἀνδρῶν ἡρώων οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης,
οὔτ' αὐτῆς ἰθάκης, οὔτε ξυνεείκοσι φωτῶν
ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω·
δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα πώεα οἰῶν.
τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε, καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες·
ἔνθα δέ τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα,
ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται·
τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ
ζατρεφέων αἰγῶν ὅς τις φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐῢ κρίνας ἀποπέμπω·
ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον,
ἁρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν·
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος, ᾧ περ ἔπινεν,
οἴνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις.
φὴς δ' αὐτὸν φθεῖσθαι ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.

ἤπε

ἤπέ μοι αἴ κέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ἤκέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών, ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
ὦ γέρον, οὔτις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται,
ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι·
ὃς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει.
ἣ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ·
καί οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται·
αἶψά κε καὶ σὺ γεραιὲ ἔπος παρατεκτήναιο,
εἴ τις τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη,
τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοί,
ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
κεῖται ἐπ' ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ·

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα τετεύχαται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὁππόσ' ἐπέλθω·
οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἱέμενός περ

ὀφθαλ-

ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγὼν ὦ ξεῖνε καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν
αἰδέομαι· πέρι γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῇσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος·
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς, εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
αὐτίκ', ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται,
ἕσσαί με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
πρὶν δέ κε καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὔ τι δεχοίμην.
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίγνεται, ὃς πενίῃ εἴκων, ἀπατήλια βάζει·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω·
τοῦ δ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,
οἴκαδε νοστήσας καὶ τίσεται ὅς κεν ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον, καὶ φαίδιμον υἱόν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, οὔτ' ἄρ ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω,
οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, ἀλλ' ἕκηλος

πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μίμνησκ'· ἦ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυμαι, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος.
ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ πηνελόπεια,
λαέρτης θ' ὁ γέρων, καὶ τηλέμαχος θεοειδής.
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὃν τέκ' ὀδυσσεὺς
τηλεμάχου, τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον,
καί μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔτι χέρεια
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο φρένας καὶ εἶδος ἀγητὸν,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας,
ἠέ τις ἀνθρώπων, ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς πύλον ἠγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ ἰθάκης ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν ἤκεν ἁλώῃ,
ἤκε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπέρσχοι χεῖρα κρονίων.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἐνίσπε.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,

εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ,
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι,
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν·
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
οὔτι διαπρήξαιμι, λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ·
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα·
ἐκ μὲν κρητάων γένος εὔχομαι ἰυρειάων,
ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
υἱέες ἐν μεγάροισιν ἠμὲν τράφεν, ἠδ' ἐγένοντο,
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακὶς, ἀλλά με ἶσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
κάστωρ ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
ὃς τοτ' ἐνὶ κρήτεσσι θεὸς ὣς τίετο δήμῳ
ὄλβῳ τε, πλούτῳ τε, καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν·
ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, καὶ οἰκί' ἔνειμαν·
ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν·
ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα
γινώσκειν. ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή·
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ ἀθήνη,
καὶ ῥηξηνορίην, ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε,

ἄνδρας

ἄνδρας ἀριστῆας κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων.
οὔπο τέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ·
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ὄλεσκον
ἀνδρῶν δυσμενέων ὅτε μοι εἴξειε πόδεσσι.
τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ, ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν·
καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐΰξεστοι, καὶ ὀϊστοί,
λυγρά, τάτ' ἄλλοισίν γε καταριγηλὰ πέλονται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις·
πρὶν μὲν γὰρ τροίης ἐπιβήμεναι υἷας ἀχαιῶν
εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν,
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύγχανε πάντα·
τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον, αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ κρήτεσσι τετύγμην.
ἀλλ' ὅτε δὴ τήνδε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα ζεὺς
ἐφράσαθ' ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε μ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν ἰδομενῆα
νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς ἴλιον, οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις·
ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες ἀχαιῶν.
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι. θεὸς δ' ἐκέδασσεν ἀχαιούς·

αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα ζεύς·
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι,
κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ, καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐϋστείλαντα σὺμ ἀντιθέοις ἑτάροισιν·
ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρετο λαός·
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
δαίνυντ'. αὐτὰρ ἐγὼ ἱερήϊα πολλὰ παρεῖχον
θεοῖσίν τε ῥέξειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι·
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ κρήτης εὐρείης,
ἐπλέομεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
ῥηϊδίως, ὡς εἴτε κατάῤῥοον· οὐδέ τις οὖν μοι
νηῶν πημάνθη ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι
ἥμεθα. τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον·
πεμπταῖοι δ' αἴγυπτον ἐϋῤῥείτην ἱκόμεσθα·
στῆσα δ' ἐν αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας·
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
.ι. ἐκεῖ τῇ αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι.
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι·
οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ' αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον, καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή·
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
ἦλθον, πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,

χαλκοῦ

χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ ζεὺς τερπικέραυνος,
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν. οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ·
τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ·
αὐτὰρ ἐμοὶ ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὧδε νόημα
ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
αὐτοῦ ἐν αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο·
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὔτυκτον ἔθηκα,
καὶ σάκος ὤμοιιν, δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκπεσε χειρός.
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων·
καὶ κύσα γούναθ' ἑλών, ὁ δ' ἐρύσατο καί μ' ἐλέησεν·
ἐς δίφρον δέ μ' ἕσας, ἄγεν οἴκαδε δακρυχέοντα·
ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν
ἱέμενοι κτεῖναι, δὴ γὰρ κεχολώατο λίην·
ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
δὴ τότε φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ᾗσιν φρεσίν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
φοινίκην, ὅτι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο·
ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν·

ἀλλ'

ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἐς λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι·
κεῖθι δέ μ' ὡς περάσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο·
τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηὸς ὀϊόμενός περ ἀνάγκῃ·
ἡ δ' ἔθεεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
μέσσον ὑπὲρ κρήτης, ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον·
ἀλλ' ὅτε δὴ κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε κρονίων
νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς·
ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ·
ἐν δὲ θεείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες·
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον·
αὐτὰρ ἐμοὶ ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι·
τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν,
ἐννῆμαρ φερόμην. δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ,
γαίῃ θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον·
ἔνθα με θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν,

αἴθρῳ

αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον
χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός.
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν·
ἔνθ' ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην. κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
ξενίσαι, ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' ὀδυσσεύς·
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον·
καὶ νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος·
τὸν δ' ἐς δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσῃ ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους.
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε, τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν θεσπρωτῶν, ἐς δουλίχιον πολύπυρον·
ἔνθ' ὅγε μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ ἀκάστῳ
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἥνδανε βουλὴ
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην·
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο·
ἐκ μέν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τ', εἵματ' ἔδυσαν.
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα

ὑ

ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι·
ἑσπέριοι δ' ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο·
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋσέλμῳ ἐνὶ νηῒ,
ὅπλῳ ἐϋστρεφεῖ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας
ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηφ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων·
ἔνθ' ἀναβὰς, ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
κείμην πεπτηώς· οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
μαίεσθαι προτέρω· τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες,
ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι·

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, εὔμαιε συβῶτα·
ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήθης·
ἀλλὰ τάδ' οὐ κατὰ κόσμον ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις,
εἰπὼν ἀμφ' ὀδυσῆϊ, τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι· ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς
νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὔτι μετὰ τρώεσσι δάμασσαν,

ἠὲ

ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν παναχαιοί.
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος, οὐδὲ πόλιν δὲ
ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ·
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν.
ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος·
ἠδ' οἳ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες·
ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι·
ἐξ οὗ δή μ' αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ·
ὅστ' ἄνδρα κτείνας πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεὶς
ἤλυθ' ἐμὰ πρὸς δώματ', ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον·
φῆ δέ μιν ἐν κρήτεσσι παρ' ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος, ἢ ἐς ὀπώρην,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι.
καὶ σὺ γέρον πολυπενθὲς ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μή τέ τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μή τέ τι θέλγε.
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδήσομαι οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ δία ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεήσας.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
οἷόν σ', οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω,

ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὄπισθεν
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ, τοὶ ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἠμὲν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
ἕσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι,
δουλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
ἠ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω
δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός·
ξεῖν', οὕτω γάρ κέν μοι ἐϋκλείη τ', ἀρετή τε
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον, καὶ ξείνια δῶκα·
αὖθις δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην,
πρόφρων κεν δ' ἤπειτα δία κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ', ὥρη δόρποιο τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τε τυκοίμεθα δόρπον.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί·
τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι.
κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ, πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀϊζὺν
δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.

ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ·
οἱ δ' ὗν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ, οὐδὲ συβώτης
λήθετ' ἄρ ἀθανάτων, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν.
ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
ἀργιόδοντος ὑὸς, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι,
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυὸς, ἣν λίπε κείων·
τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ εὗσαν.
αἶψα δέ μιν διέχευαν. ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ·
μίσυλλόν τ' ἄρατ' ἄλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα· ἂν δὲ συβώτης
ἵστατο δαιτρεύσων, περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδη.
καὶ τὰ μὲν ἕπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
τὴν μὲν ἴαν νύμφῃσι καὶ ἑρμῇ μαιάδος υἱεῖ
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ.
νώτοισιν δ' ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἀργιόδοντος ὑὸς, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος.
καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
αἴθ' οὕτως εὔμαιε φίλος διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοὶ, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις·

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·

ἔσθιε δαιμόνιε ξείνων καὶ τέρπεο τοῖσδε,
οἷα πάρεστι. θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅ, ττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα·
ἦ ῥα, καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι·
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ,
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ,
σῖτον δέ σφιν ἔνειμε μεσαύλιος, ὅν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ λαέρταο γέροντος·
πὰρ δ' ἄρα μιν ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοίτην
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο·
νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα ζεὺς
πάννυχος· αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος·
τοῖς δ' ὀδυσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
εἴπως οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤτιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειε, ἐπεὶ ἑο κήδετο λίην·
κέκλυθι νῦν εὔμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,
καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν·
καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον·
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω·

εἴθ'

εἴθ' ὣς ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ' ὑπὸ τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες.
ἡγείσθην δ' ὀδυσεύς τε καὶ ἀτρείδης μενέλαος.
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγὼ, αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἱκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
ἀνδόνακας καὶ ἕλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ ἐπῆλθε κακὴ βορέαο πεσόντος
πηγυλίς. αὐτὰρ ἔπειτα χιὼν γένετ' ἠΰτε πάχνη
ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας.
εὗδον δ' εὔκηλοι σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους.
αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδίως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης.
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
καὶ τότ' ἐγὼν ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα
ἀγκῶνι νύξας, ὁ δ' ἄρ ἐμμαπέως ὑπάκουσε.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
οὔτι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμναται, οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν, παρά μ' ἤπαφε δαίμων
οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.

Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλευέμεν, ἠδὲ μάχεσθαι.
φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε.

σίγα νῦν, μήτις σεῦ ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
ἦ, καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν, εἶπέ τε μῦθον·
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος·
λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν· ἀλλά τις εἴη
εἰπεῖν ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα θόας ἀνδραίμονος υἱὸς
καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν·
βῆ δ' ἰέναι ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
κείμην ἀσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος ἠώς·
ὡς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη·
δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν
ἀμφότερον φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑῆος·
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, αἶνος μέν τοι ἀμύμων ὃν κατέλεξας,
οὐδέ τι πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔνιπες·
τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου,
ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις·
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἕννυσθαι, μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
αὐτός τοι χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα δώσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει·

Ὣς

ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
εὐνήν, ἐν δ' αἰγῶν τε καὶ οἰῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μαλακήν, ἥ οἱ παρεχέσκετ' ἀμοιβὰς
ἕννυσθαι, ὅτε τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ὀδυσεὺς κοιμήσατο· τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαι, οὐδὲ συβώτῃ
ἥνδανεν αὐτόθι κοῖτος ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι.
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὁπλίζετο, χαῖρε δ' ὀδυσσεύς.
ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις.
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἑέσσατ' ἀλεξάνεμον μάλα πυκνήν·
ἂν δὲ νάκην ἕλετ' αἰγὸς ἐϋτρεφέος μεγάλοιο.
εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἴμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὗδον, βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

ὈΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ
ὙΠΟ'ΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ ·Ο· ὉΜΗ'ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ·

Τηλέμαχον ἀθηνᾶ ὄναρ ἐπιστᾶσα, εἰς ἰθάκην ἐπανελθεῖν προτρέπεται. ὃς δῶρα παρὰ μενελάου λαβὼν, πέμπεται. καὶ ἐμβαίνειν μέλλων εἰς τὴν ναῦν, θεοκλύμενόν τινα ἀργεῖον μάντιν, ἀναλαμβάνει τὸν φόνῳ φεύγοντα. καὶ εὔμαιος ὀδυσσεῖ διηγεῖται, ὡς φοίνικες αὐτὸν ληϊσάμενοι ἐκ συρίας νήσου, ἀπέδοντο λαέρτῃ. καὶ ἡ τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς ἰθάκην. καὶ ταύτην εἰς ἄστυ ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς εὔμαιον ἔρχεται.

ὈΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ ὉΜΗ'ΡΟΥ
·Ο· ῬΑΨΩΔΙ'Α·

Οὗ ἐπέβη δ' ἰθάκης, ὀδυσσῆος ἐκ λακεδαίμονος.

Ἡ δ' εἰς εὐρύχορον λακεδαίμονα παλλὰς ἀθήνη
ὤχετ', ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὗρε δὲ τηλέμαχον καὶ νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν,
εὕδοντ' ἐν προδόμῳ μενελάου κυδαλίμοιο,

ε

ἤτοι

ἤτοι νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκὺς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρε·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
τηλέμαχ', οὐκ ἔτι καλὰ δόμων ἄπο δὴν ἀλάλησαι, ι. καλῶσ
κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσιν
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς·
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν μενέλαον,
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς·
ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα.
μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται·
οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίοι, κείνου.
παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
οὐκέτι μέμνηται τεθνειότος, οὐδὲ μεταλλᾷ. ἐκείνη. ς.
ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
δμωάων, ἥτις σοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι· τοι
εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
ἄλλο δέ τοι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ· ⊥ ἐξερέω.
μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
ἐν πορθμῷ ἰθάκης τε σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.

ἀλλὰ

ἀλλὰ τά γ' οὐκ ὀΐω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἑκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν, πέμψει δέ τοι οὖρον ὄπισθεν
ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε, ῥύεταί τε.
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι, τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι πηνελοπείῃ.
[.i. ὅτι. φ] οὕνεκά οἱ σῶς ἐσσὶ καὶ ἐκ πύλου εἰλήλουθας.
ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν
λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ἔγρεο νεστορίδη πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ νεστορίδης πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα.
τηλέμαχ', οὔπως ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο
νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν. τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείη,
ἥρως ἀτρείδης δουρικλειτὸς μενέλαος
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ.

ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δῦνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἀτρεΐδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος·
τηλέμαχ', οὔτι σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
ἱέμενον νόστοιο, νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα·
ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκῃ.
χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω
καλὰ· σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἴπω δὲ γυναιξὶν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων,
ἀμφότερον κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ,
δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
εἰ δ' ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος.

ὄφρα

ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους·
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι, οὐδέ τις ἡμέας
αὔτως ἀποπέμψει, δώσει δέ τι ἕν γε φέρεσθαι,
ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων ἠὲ λεβήτων,
ἠὲ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.

τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἀτρείδη μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ', οὐ γὰρ ὄπισθεν
οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι,
μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται·
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσε,
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν, ἅλις ἔνδον ἐόντων.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε βοηθοΐδης ἐτεωνεὺς,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος,
ὀπτῆσαί τε κρεῶν, ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας·
αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' ἑλένη κίε καὶ μεγαπένθης.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον·
υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν μεγαπένθε' ἄνωγεν
ἀργύρεον, ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν·
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτή·

τῶν

τῶν ἕν' ἀειραμένη ἑλένη φέρε δῖα γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος·
ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νέατος ἄλλων·
βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἕως ἵκοντο
τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς μενέλαος·
τηλέμαχ', ἤτοι νόστον ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς, νόσον μὲν
ὥς τοι ζεὺς τελέσειεν ἐρίγδουπος πόσις ἥρης·
δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστι·
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται,
ἔργον δ' ἡφαίστοιο, πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν,
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι· σοι.
ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
ἥρως ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς μεγαπένθης
ἀργύρεον. ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρηος,
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν.
δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι,
μνῆμ' ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην
σῇ ἀλόχῳ φορέειν, τέως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ, σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
ὣς εἰποῦσ', ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων·

καὶ

καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ·
τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς μενέλαος·
ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
νίψασθαι· παρ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσε τράπεζαν·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
πὰρ δὲ βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας·
ᾠνοχόει δ' υἱὸς μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.
καὶ τότε τηλέμαχος καὶ νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς,
ἵππους τ' ἐζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
τοὺς δὲ μετ' ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρ' ἀλείψαντε κιοίτην.
στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα·
χαίρετον ὦ κούρω, καὶ νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν. ἦ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,
ἕως ἐνὶ τροίῃ πολεμίζομεν υἷες ἀχαιῶν·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
καὶ λίην κείνῳ γε διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις,

πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
νοστήσας ἰθάκηνδε, κιχὼν ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ,
εἴποιμ', ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰΰζοντες ἕποντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δέ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἤϊξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
τοῖσι δὲ νεστορίδης πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
φράζεο δὴ μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
ἢ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας, ἦε σοὶ αὐτῷ
ὣς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος μενέλαος,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας·
τὸν δ' ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω·
ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε,
ὣς ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς,
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἠὲ καὶ ἤδη
οἴκοι· ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὕτω νῦν ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις ἥρης.

τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοῴμην·
ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιιν μάστιν βάλεν, οἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες·
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς φηρὰς δ' ἵκοντο διοκλῆος ποτὶ δῶμα
υἱέος ὀρσιλόχοιο, τὸν ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς·
ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
μάσιξαν δ' ἐλάαν μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
καὶ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε νέστορος υἱόν·
νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν· ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει·
μή με πάρεξ ἄγε νῆα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μή με γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
ἱέμενος φιλέειν, ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἱκέσθαι.
ὣς φάτο, νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συμφράσατο θυμῷ,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν·
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.
στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·

νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα·
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ μενέλαος ἔδωκε·
καί μιν ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι·
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος οὔ σε μεθήσει·
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ σε φημὶ
ἂψ ἰέναι κενεόν, μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἂψ πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε·
τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηῒ μελαίνῃ,
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο·
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, καὶ εὔχετο, θῦέ τ' ἀθήνῃ,
νηῒ παρὰ πρύμνῃ, σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ,
τηλεδαπὸς φεύγων ἐξ ἄργεος ἄνδρα κατακτὰς
μάντις, ἀτὰρ γενεήν γε μελάμποδος ἔκγονος ἦεν.
ὃς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων μήλων
ἀφνειὸς πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων,
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο πατρίδα φεύγων
νηλέα τε μεγάθυμον ἀγαυότατον ζωόντων·
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν

εἶχε βίῃ. ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις φυλάκοιο,
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
εἵνεκα νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις ἐριννύς·
ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς πύλον ἐκ φυλάκης, καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον νηλῆα κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ οἱ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι πολλοῖσι ἀνάσσοντ' ἀργείοισιν·
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα·
γείνατο δ' ἀντιφάτην καὶ μάντιον υἷε κραταιώ·
ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν ὀϊκλῆα μεγάθυμον·
οἰκλῆος — αὐτὰρ ὀϊκλείης, λαοσσόον ἀμφιάραον,
ὃν περὶ κῆρι φίλει ζεύς τ' αἰγίοχος, καὶ ἀπόλλων,
παντοίην φιλότητ', οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν·
ἀλλ' ὄλετ' ἐν θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων·
τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' ἀλκμάων, ἀμφίλοχός τε·
μάντιος αὖ τέκετο πολυφείδεά τε κλεῖτόν τε.
ἀλλ' ἤτοι κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν ἠώς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη·
αὐτὰρ ὑπέρθυμον πολυφείδεα μάντιν ἀπόλλων.
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν ἀμφιάραος,
ὅς ῥ' ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθεὶς,
ἔνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.

τοῦ

τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν·
ὃς τότε τηλεμάχου πέλας ἵστατο, τὸν δ' ἐκίχανε
σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ φίλ' ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς, καὶ ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ' ἐπικεύσῃς·
τίς· πόθεν εἰς ἀνδρῶν· πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
ἐξ ἰθάκης γένος εἰμὶ, πατὴρ δέ μοι ἐστὶν ὀδυσσεὺς,
εἴ ποτ' ἔην, νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν,
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδής·
οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον, πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε, ἔται τε
ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν ἀχαιοί·
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν
φεύγω· ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι·
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι, διωκέμεναι γὰρ ὀΐω.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης.

ἀλλ' ἕπευ. αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά κ' ἔχωμεν.
ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
καὶ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, πὰρ δέ οἱ αὐτῷ
εἷσε θεοκλύμενον, τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν·
τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι, τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο·
ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν.
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις ἀθήνη
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡ δὲ φερὰς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη διὸς οὔρῳ,
ἠδὲ παρ' ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν ἐπειοί·
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν
ὁρμαίνων, ἤ κεν θάνατον φύγοι, ἦ κεν ἁλώῃ,
τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δορπείτην, παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ὀδυσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μεῖναί τε κελεύοι
αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὀτρύνειε πόλινδε·

κέκλυ

κέκλυθι νῦν εὔμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι·
ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
ἀλλά μοι εὖ θ' ὑποθεῦ καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον·
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ, κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ·
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο,
ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι πηνελοπείῃ·
καί κεν μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅττι θέλοιεν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον
ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·
δρηστοσύνῃ δ' οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειεν βροτὸς ἄλλος,
πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δ' ἀνακεάσσαι,
δαιτρεῦσαί τε, καὶ ὀπτῆσαι, καὶ οἰνοχοῆσαι,
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες·
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης εὔμαιε συβῶτα.
ὤ μοι ξεῖνε τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο, ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον·
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
οὔτοι τοιοί δ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων·
ἀλλὰ νέοι χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας·

αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδρώωσιν, ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ᾽ οἴνου βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μέν᾽, οὐ γάρ τις τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
οὔτ᾽ ἐγὼ οὔτέ τις ἄλλος ἑταίρων, οἵ μοι ἔασιν·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
κεῖνός τε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει·
πέμψει δ᾽ ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
αἴθ᾽ οὕτως εὔμαιε φίλος διὶ πατρὶ γένοιο,
ὡς ἐμοὶ, ὅττι μ᾽ ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς·
πλαγκτοσύνης δ᾽ οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ᾽ ἕνεκ᾽ οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε᾽ ἔχουσιν
ἀνέρες, ὧν τιν᾽ ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
νῦν δ᾽ ἐπεὶ ἰσχανάας, μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ᾽ ἄγε μοι περὶ μητρὸς ὀδυσσῆος θείοιο
πατρός θ᾽ ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
εἴπου ἔτι ζώουσιν ὑπ᾽ αὐγὰς ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισι.
τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε, μάλ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, διὶ δ᾽ εὔχεται αἰεὶ,
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
κουριδίης τ᾽ ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα

ἧκε χ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ, ὡς μὴ θάνοι, ὅς τις ἔμοιγε
ἐνθάδε ναιετάωμ φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλομ ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν, ἅμα κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδωμ.
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγομ δέ τι μ' ἧσσομ ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβην πολυήρατομ ἱκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα σάμηνδε δόσαν καὶ μυρί' ἕλοντο. σάμηνδε
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάμ τε χιτῶνα τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶμ δ' ὑποδήματα δοῦσα,
ἀγρόνδε προΐαλλε, φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλομ.
νῦμ δ' ἤδη τούτωμ ἐπιδεύομαι, ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργομ ἀέξουσιμ μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίμνω.
τῶν δ' ἔφαγόμ τ', ἔπιόμ τε, καὶ αἰδοίοισιμ ἔδωκα.
ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχόν ἐστιμ ἀκοῦσαι,
οὔτ' ἔπος οὔτέ τι ἔργομ, ἐπεὶ κακὸμ ἔμπεσεν οἴκῳ
ἄνδρες ὑπερφίαλοι, μέγα δὲ δμῶες χατέουσιμ
ἀντία δεσποίνης φᾶσθαι, καὶ ἕκαστα πυθέσθαι,
καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
ἀγρόμ δ', οἷά τε θυμὸμ ἀεὶ δμώεσσιμ ἰαίνει.
τὸμ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼμ εὔμαιε συβῶτα

πολλὸμ

πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια·
ᾗ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἤ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν, ἢ παρὰ βουσὶν,
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶμ λάβον ἠδ' ἐπέρασαν,
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνομ
ἥμενος, αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι. ἔστι μὲν εὕδειν·
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν· οὐδέ τι σε χρὴ
πρὶν ὥρη καταλέχθαι. ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος·
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγῃ,
εὑδέτω ἐξελθών. ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι,
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω·
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν
μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνήρ,
ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ·
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
νῆσός τε συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,
ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο·
οὔτι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν
εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·

πείνη

πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων
ἐλθὼν ἀργυρότοξος ἀπόλλων ἀρτέμιδι ξὺν,
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
κτήσιος ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν·
ἔνθα δὲ φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
τρῶκται μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ·
ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα·
τὴν δ' ἄρα φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον·
πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηῒ
εὐνῇ καὶ φιλότητι, τά τε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ καὶ εἴ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν·
εἰρώτα δ' ἤπειτα τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ·
ἐκ μὲν σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι·
κούρη δ' εἴμ' ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο,
ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν τάφιοι ληΐστορες ἄνδρες
ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες,
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν·

τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ.
ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,

ὄφρα

ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
αὐτούς τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνή, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
εἴη κεν καὶ τοῦτ' εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται
ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν·
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευεν·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
σιγῇ νῦν, μήτις με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων συμβλήμενος, ἢ ἐν ἀγυῇ,
ἤ που ἐπὶ κρήνῃ, μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον·
ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων·
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' ἱκέσθω·
οἴσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην·
παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἑῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω·
κερδαλέον δὴ τοῖον ἅμα τροχόωντα θύραζε·
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε πρὸς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους·
ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ', ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.

ἀλλ'

ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι, ἤχθετο
καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί·
ἤλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο.
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
χερσίν τ' ἀμφαφόωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
ὦνον ὑπισχόμεναι. ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ·
ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει.
ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα, δόμων ἐξῆγε θύραζε·
εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο·
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον δήμοιό τε φῆμιν.
ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεισα κατακρύψασ', ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσι·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες·
ἔνθ' ἄρα φοινίκων ἦν ἀνδρῶν ὠκύαλος νηῦς·
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νὼ ἀναβασάμενοι, ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κήξ.
καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κῦρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.

τοὺς

τοὺς δ' ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρωμ ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ἔνθα με λαέρτης πρίατο κτεάτεσιμ ἑοῖσιμ.
οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼμ ἴδομ ὀφθαλμοῖσιμ.
τὸμ δ' αὖ διογενὴς ὀδυσσεὺς ἠμείβετο μύθῳ.
εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸμ ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγωμ ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸμ ἔθηκε
ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίμ τε πόσιμ τε
ἐνδυκέως, ζώεις δ' ἀγαθὸμ βίομ. αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευομ.
κὰδ δὲ δραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνομ, ἀλλὰ μίνυνθα.
αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος, οἱ δ' ἐπὶ χέρσου
τηλεμάχου ἕταροι λύομ ἱστία, κὰδ δ' ἕλομ ἱστὸμ
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμομ προέρυσσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλομ, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνομ ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
δεῖπνομ τ' ἐντύνοντο, κερῶντό τε αἴθοπα οἶνομ.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρομ ἕντο,
τοῖσι δὲ τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων.
ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυ δ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
αὐτὰρ ἐγὼμ ἀγρὸμ δ' ἐπελεύσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.
ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιμ ὁδοιπόριομ παραθείμην

δαῖτ'

δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδής.
πῆ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω. τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν οἳ κραναὴν ἰθάκην κατακοιρανέουσιν.
ἢ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;

τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόν δε κελοίμην
ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει·
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὅν κεν ἵκηαι,
εὐρύμαχον πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν·
τὸν νῦν ἶσα θεῷ ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμ ονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν·
ἀλλὰ τάγε ζεὺς οἶδεν ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
εἰ καί σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.

ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις
κίρκος ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ τηλεμάχοιο·
τὸν δὲ θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
τηλέμαχ', οὔτι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις·

ἔγνων

ἔγνων γάρ μιν ἐς ἄντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα·
ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένευς βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τις σε συναντόμενος μακαρίζοι.
ἦ, καὶ πείραιον προσεφώνεε πιστὸν ἑταῖρον·
πείραιε κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα
πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων, ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω·
τὸν δ' αὖ πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις·
τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται·
ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες, πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσεν
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θείοιο.
τὸν δ' ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλήν,
ἔνθά οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης

ἐσθλὸς ἐὼν, ἐπίαυεν ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς·

ὙΠΟΘΕΣΙΣ· ΤΗ͂Σ·Π· ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ·

λθόντος εἰς τοὺς ἀγροὺς τηλεμάχου, πέμπεται εὔμαιος εἰς τὴν πόλιν, ὀφείλων ἐπαγγεῖλαι τῃ δεσπότου τὴν παρουσίαν. γίγνεται δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς ὀδυσσέως πρὸς τὸν υἱὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βούλησιν ἀθηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν ἐνέδραν τηλεμάχου τεταγμένων εἰς τὴν πόλιν ἀποστροφή·

ὈΔΥΣΣΕΙΑΣ ὉΜΗΡΟΥ ·Π· ῬΑΨΩΔΙΑ·

πῖ δ' ἄρα τηλέμαχος ἀναγνωρίζει πατέρ' ἐόν·

ῶ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς ὀδυσσεὺς καὶ θεῖος ὑφορβὸς
ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ κειαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι·
τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ' ὕλαον προσιόντα· νόησε δὲ δῖος ὀδυσσεὺς,

σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖιν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι, ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίον ἤλυθ' ἄνακτος·
κύσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ·
ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης, δεκάτῳ ἐνιαυτῷ
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσεν περιφὺς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα·
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος. οὔ σε τ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε.
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ
τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι, οὐδὲ νομῆας·
ἀλλ', ἐπιδημεύεις. ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·

ἔσσεται οὕτως ἄττα, σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, ὀδυσσῆος δέ που εὐνὴ
χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν, ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθινύθουσιν νύκτες τε, καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ·
ὣς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
αὐτὰρ ὅ γ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν·
τῷ δ' ἕδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν ὀδυσσεύς·
τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε, φώνησέν τε·
ἧσ' ὦ ξεῖν' ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ, πάρα δ' ἀνὴρ ὃς καταθήσει.
ὣς φάτ'· ὁ δ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τῷ δὲ συβώτης
χεῦεν ὑπὸ χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν.
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα ὀδυσσῆος φίλος υἱός·
τοῖσι δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν.
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον·
αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν ὀδυσσῆος θείοιο·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

δὴ τότε τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν·
ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο· πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην· τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο·
οὐ μὲν γάρ τί ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων.
φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
πλαζόμενος· ὣς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων·
νῦν δ' αὖ θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς,
ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν· ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίξω.
ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἱκέτης δέ τοι εὔχεται εἶναι·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
εὔμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ·
αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
μητρὶ δέ μοι δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ' ἕπηται ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ, καὶ πλεῖστα πόρῃσιν·
ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά·
δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες, καὶ ποσσὶ πέδιλα·

πέμψω

πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
εἰ δ' ἐθέλεις σὺ κόμιζον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.
κεῖσε δ' ἂν οὔ μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι
ἔρχεσθαι, λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ὦ φίλ', ἐπεὶ θήν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,
ἦ μάλα μευ καταδάπτετ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
οἷα φατὲ μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ,
ἦ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμοῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα,

βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας,
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
καὶ οἶνον διαφυσσάμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας,
μάψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε·
μοῦνον δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς,
μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν οὐδ' ἀπόνητο·
τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ·
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον·
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται, τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν, τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ·

εἴφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ πύλου εἰλήλουθα·
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
οἴῃ ἀπαγγέλας, τῶν δ' ἄλλων μήτις ἀχαιῶν
πευθέσθω, πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἢ καὶ λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
δυσμόρῳ, ὅς τ' εἵως μὲν ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων,
ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε μετὰ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ,
πῖνε καὶ ἦσθ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν ἐξ οὗ σύ γε ᾤχεο νηὶ πύλονδε,
οὔπω μιν φασὶν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως
οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφιν χρώς.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύ γ' ἀγγέλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅ,ττι τάχιστα
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγέλλει γέροντι·
ἦ ῥα καὶ ὦρσε συφορβόν· ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλιν δ' ἴεν, οὐδ' ἄρ' ἀθήνην

λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν εὔμαιος ὑφορβός·
ἀλλ' ἥ γε σχεδὸν ἦλθε δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἰδυίῃ·
στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης, ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
οὐδ' ἄρα τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν·
οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς·
ἀλλ' ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο·
κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν·
ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε, νόησε δὲ δῖος ὀδυσσεύς·
ἐκ δ' ἦλθε μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς.
στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς, τὸν δὲ προσέειπεν ἀθήνη·
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ·
ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε.
ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν, οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ
δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι·
ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' ἀθήνη·
φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβην·
ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν.
κυάνεαι δ' ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον.
ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα πάλιν κίεν, αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἤϊεν ἐς κλισίην, θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός·
ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη.
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

ἀλλοῖος

ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον, ἠὲ πάροιθεν·
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκ ἔθ' ὁμοῖος·
ἦ μάλα τὶς θεός ἐσσὶ, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλ' ἵληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρὰ·
ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα, φείδεο δ' ἡμέων·
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
οὔ τίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις·
ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμὶ, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
ὣς ἄρα φωνήσας, υἱὸν κύσε. κὰδ δὲ παρειῶν
δάκρυον ἧκε χαμᾶζε, πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
τηλέμαχος δ', οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι,
ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
οὐ σύ γ' ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμὸς, ἀλλά με δαίμων
θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω·
οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ᾧ αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν,
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα·
ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων, καὶ ἀεικέα ἕσσο·
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
οὔτέ τι θαυμάζειν περιώσιον, οὔτ' ἀγάασθαι·
οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' ὀδυσσεύς·
ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε παθὼν κακὰ, πολλά τ' ἀνατλὰς
ἤλυθον

ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον ἀθηναίης ἀγελείης·
ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλῃ, δύναται γάρ·
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ, καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι,
ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν, ἠδὲ κακῶσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο· τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων·
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο·
κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον, ἤτ' οἰωνοὶ
φῆναι, ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεινὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον·
καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·
ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο πάτερ φίλε νηΐ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται·
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω.
φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται·
καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ, ἐπὶ πόντον ἄγοντες,
κάτθεσαν εἰς ἰθάκην· ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα.
χαλκόν

χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν·
καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται.
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν ἀθήνης,
ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν·
ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὄφρ' εἰδέω ὅσσοι τε καὶ οἵ τινες ἀνέρες εἰσί·
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
φράσομαι εἴ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ πάτερ, ἤτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον.
χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι, καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει, οὐδέ κεν εἴη,
ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι·
μνηστήρων δ' οὔτ' ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς οὔτε δύ' οἶαι,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες, τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν·
ἐκ μὲν δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται.
ἐκ δὲ σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν·
ἐκ δὲ ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες ἀχαιῶν·
ἐκ δ' αὐτῆς ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
καί σφιν ἅμ' ἐστὶ μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων·
τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών;

ἀλλὰ

ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύνασαι τιν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
φράζευ, ὅκεν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
καὶ φράσαι, εἴ κεν νῶϊν ἀθήνη σὺν διὶ πατρὶ
ἀρκέσει, ἦέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἐσθλώ τοι τούτω γ' ἐπ' ἀμύντορε τοὺς ἀγορεύεις,
ὕψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥτε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται ἄρηος.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει.
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν στήθεσσι, κακῶς πάσχοντος ἐμοῖο·
ἤν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι, σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι·
ἀλλ' ἦ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν, οἱ δέ τοι οὐχὶ
πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ·

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει ἀθήνη,
νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δὲ ἔπειτα νοήσας
ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας,
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες.
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
οἷά ποτε τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν ὀδυσσεύς·
ἀλλὰ κατήκισται ὅσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε κρονίων,
μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητε δὲ δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν, καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι·
ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
παλλὰς ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
μή τις ἔπειτ' ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος·
μήτ' οὖν λαέρτης ἴστω τόγε μήτε συβώτης·
μήτε τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ πηνελόπεια·
ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
καί κέ τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν

ἠμὲν

ἠμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ·
ἠδ' ὅ τις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός.
ὦ πάτερ, ἤ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' ὀΐω
γνώσεαι. οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν·
ἀλλ' οὔ τι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι, σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα·
δηθὰ γὰρ αὔτως εἴσῃ ἑκάστου πειρητίζων,
ἔργα μετερχόμενος, τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι,
χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φειδώ·
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα·
αἵ τε σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν·
ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
εἰ ἐτεόν γέ τι οἶσθα διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς εὐεργής.
ἣ φέρε τηλέμαχον πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν·
τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
αὐτίκα δ' ἐς κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα·
αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς ὀδυσῆος,
ἀγγελίην ἐρέουσαν περίφρονι πηνελοπείῃ,
οὕνεκα τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγει

ἄστυ δ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσας ἐνὶ θυμῷ
ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβός,
τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης ἐρέοντε γυναικί·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν·
ἤδη τοι βασίλεια φίλος πάϊς ἠλήλυθε·
Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς,
πάνθ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι·
αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπεν,
βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε·
μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρ' ἐκ μέγα τειχίον αὐλῆς·
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν·
ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται·
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι·
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἥτις ἀρίστη·
ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵκε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἴκονδε νέεσθαι·
οὔπω πᾶν εἴρηθ' ὅτ' ἄρ ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας·
ἡδὺ δ' ἄρ ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστήρεσσι.
μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν, οἵδε γὰρ ἔνδον,

ἤ τις

ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης·
αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν.
τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
αὐτοὶ δ' ἐς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν οὔτε γερόντων·
τοῖσιν δ' ἀντίνοος μετέφη εὐπείθεος υἱός·
ὢ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν,
ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον, ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας,
αἰὲν ἐπασσύτεροι, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
νηῒ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων·
ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμέας ὑπεκφύγοι, οὐ γὰρ ὀΐω
τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα,
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε·
λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι ἀχαιοὺς
ἐς ἀγορήν· οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστάς,
οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν·
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα.

μή τι

μή τι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον·
ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἢ ἐν ὁδῷ, βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βούλεσθε
αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν,
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάσθω ἐέδνοισι διζήμενος, ἡ δ' ἂν ἔπειτα
γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
νίσου φαίδιμος υἱὸς ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὅς ῥ' ἐκ δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ πηνελοπείῃ
ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν,
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
τηλέμαχον, δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς,
εἰ μέν κ' αἰνήσωσι διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτενέω, τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα·

ὣς ἔφατ' ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον ἐς ὀδυσῆος·
ἐλθόντες δ' ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν·
ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων πηνελόπεια
μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι,
πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς·
βῆ δ' ἰέναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν.
ἀντίνο', ὕβριν ἔχων κακομήχανε, καὶ δέ σε φασὶν
ἐν δήμῳ ἰθάκης μεθ' ὁμήλικας ἔμμεν' ἄριστον
βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα
μάργε, τίη δὲ σὺ τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ῥάπτεις, οὐδ' ἱκέτας ἐμπάζεαι οἷσιν ἄρα ζεὺς
μάρτυρος, οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἢ οὐκ οἶσθ', ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων
δῆμον ὑποδείσας, δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος ταφίοισιν
ἤκαχε θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν.
τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ,
ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
ἀλλ' ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ·

τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα,
παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις·
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
Τὴν δ' αὖτ' εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα·
κούρη ἰκαρίοιο περίφρον πηνελόπεια,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν τηλεμάχῳ σῷ υἱεῖ χεῖρας ἐποίσει
ζώοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο·
ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος ὀδυσσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν·
τῶ μοι τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκγε μνηστήρων, θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι·
Ὣς φάτο θαρσύνων· τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον·
ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερῷϊα σιγαλόεντα,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.
ἑσπέριος δ' ὀδυσῆϊ καὶ υἱεῖ δῖος ὑφορβὸς
ἤλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὁπλίζοντο,
σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον· αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη λαερτιάδην ὀδυσῆα

ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα·
λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ἐσάντα ἰδὼν, καὶ ἐχέφρονι πηνελοπείῃ
ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσαιτο.
Τὸν καὶ τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἦλθες δῖ' εὔμαιε. τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ.
ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται οἴκαδ' ἰόντα.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι,
ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστά με θυμὸς ἄνωγεν
ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν·
ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα. τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι θ' ἕρμαιος λόφος ἐστὶν
ἦα κιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἐς λιμέν' ἡμέτερον. πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
καί σφέας ὠΐσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.
Ὣς φάτο. μείδησεν δ' ἱερὴ ἲς τηλεμάχοιο
ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ρ. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ πηνελόπῃ τῆς ἀποδημίας τὰ κεφάλαια. ὕστερον δὲ ὀδυσσεὺς ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ εὐμαίου εἰς ἰθάκην ἀπὸ τῶν ἀγρῶν πρὸς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει, πῶς ὁ κύων ἀναγνωρίζει τὸν δεσπότην. καὶ εὔμαιος εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει. ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

·Ρ· ΡΑΨΩΔΙΑ·

Ρῶ βάλεις ἀπόλε τε, μνηστὴρ τε κύων, ὃν ἀνέγνω.

Η

Μος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυ-
λος ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσα-
το καλὰ πέδιλα
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θεί-
οιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
ἄστυ δὲ ἱέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην.
ἄττ', ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτόν μ' ἐσίδηται· ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω.
τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ, δώσει δέ οἱ, ὅς κε θέλησι
πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὔπως ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἴ περ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω·

πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν, ἠὲ κατ' ἀγροὺς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι ὅς κε θέλῃσιν.
οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμὶ,
ὥς τ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχευ. ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, ὃν σὺ κελεύεις
αὐτίκ', ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται·
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακὰ, μήμε δαμάσσῃ
στίβη ὑπ' ἠοίη, ἕκαθεν δέ τοι ἄστυ φάτ' εἶναι.
Ὣς φάτο· τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβὰς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρήν.
αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν·
τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς εὐρύκλεια,
κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισι·
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμωαὶ ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους·
βῆ δ' ἴεναι θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια,
ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ·
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα·
κῦσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἀμφω φάεα καλά,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἦλθες τηλέμαχε γλυκερὸν φάος, οὔ σε τ' ἔγωγε
ὄψεσθ' ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ πύλονδε·

ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς
λάθρη ἐμεῦ ἀέκητι φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν·
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλ' ὑδρηναμένη καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
ἐς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴν δὲ ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι·
τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι·
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ἡ δ' ὑδρηναμένη καθαρὰ χροῒ θ' εἵμαθ' ἑλοῦσα,
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων, ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο·
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐρχόμενον θηεῦντο·
ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
αὐτὰρ ὁ, τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον.

91/ ἔφευγε

ἀλλ'

ἀλλ' ἵνα μέντωρ ἧστο καὶ ἄντιφος ἠδ' ἁλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθέζετ' ἰών. τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοῖς δ' ἐπὶ πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
τὸν καὶ πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν.
τηλέμαχ' αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας.
ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
πείραι' (οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,)
εἴκεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
λάθρη κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσονται,
αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν, ἤ τινα τῶνδε. ι. ἀπολαύειν
εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων. pro, φέρε.
Ὣς εἰπὼν, ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας.
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος

νίψα-

νίψαντο. πὰρ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων·
μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
κλισμῷ κεκλιμένη λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων πηνελόπεια·
τηλέμαχ', ἤτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται
αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἅμ' ἀτρείδῃσιν ἐς ἴλιον, οὐδέ μοι ἔτλης
πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα
νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
τοὶ γὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην καταλέξω·
ᾠχόμεθ' ἔς τε πύλον, καὶ νέστορα ποιμένα λαῶν·
δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν
ἐνδυκέως ἐφίλει, ὥς τέ τε πατὴρ ἑὸν υἷα
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι·
αὐτὰρ ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔποτ' ἔφασκε
ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι·
ἀλλά μ' ἐς ἀτρείδην δουρικλυτὸν μενέλαον
ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·

ἔνθ' ἴδον ἀργείην ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
ἀργεῖοι τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν·
εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος,
ὅττευ χρηΐζων ἱκόμην λακεδαίμονα δῖαν·
αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα·
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες·
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν·
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ ζεῦ τε πάτερ καὶ ἀθηναίη καὶ ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ λέσβῳ
ἐξ ἔριδος φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν ὀδυσσεύς.
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω.
φῆμιν ὅγ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,

νύμφης

νύμφης ἐν μεγάροισι καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει, ὃ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ καί μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
ὣς ἔφατ' ἀτρείδης δουρικλυτὸς μενέλαος.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, οἵ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
ὣς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θεοειδής.
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
ἦ τοι ὅ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον.
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
ἴστω νῦν ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα,
ἱστίη τ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἦ τοι ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα
ἐστίν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει,
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς
ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια.
αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τις σε συναντόμενος μακαρίζοι.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν ὀδυσσῆος μεγάροιο

δίσκοισ

δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστὸς ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα
πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἱ τὸ πάρος περ·
καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων. ὃς γάρ ῥα μάλιστα
ἥνδανε κηρύκων, καί σφιν παρεγίνετο δαιτί·
κοῦροι ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοις,
ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα·
οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι·
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας·
ἵρευον δὲ σύας συάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ἐντυνόμενοι· τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὠτρύνοντ' Ὀδυσεύς τ' ἰέναι, καὶ δῖος ὑφορβός.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δ' ἤπειτα πόλιν δ' ἰέναι μενεαίνεις
σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός, ἦ σ' ἂν ἔγωγε
αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι.
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσω
νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν, δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ· ἀτὰρ τάχα τοι ποτιέσπερα ῥίγιον ἔσται.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

γιγνώ-

γινώσκω, φρονέω, τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε·
δὸς δέ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστὶν
σκηρίπτεσθ', ἐπειὴ φάτ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν·
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην.
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες
ῥύατ' ὄπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον, ἠδὲ γέροντι
σκηπτόμενον. τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν, καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο
τυκτὴν, καλλίρροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ' ἴθακος καὶ νήριτος ἠδὲ πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος
πάντοσε κυκλοτερὲς, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης, βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρέζεσκον ὁδῖται.
ἔνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς δολίοιο μελανθεὺς,
αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστήρεσσι, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες·
τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές. ὄρινε δὲ κῆρ ὀδυσῆος.
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·

ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον·
πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα
πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα·
ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας·
τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι
σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι.
καί κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε, καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων,
πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὣς φάτο, καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
ἰσχίῳ, οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν.
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' οὖδας ἀείρας·
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο· τὸν δὲ συβώτης
νείκεσεν ἄντα ἰδών· μέγα δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών·
νύμφαι κρηναῖαι κοῦραι Διός, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς
ὔμμ' ἐπὶ μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ,

ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν.
ὢ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς.
τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσέλμοιο μελαίνης
ἄξω τῆλ' ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι·
αἲ γὰρ τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος ἀπόλλων
σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη·
ὡς ὀδυσῆΐ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ·
ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας.
αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος·
αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν· μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν
ἀντίον εὐρυμάχου. τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
στήτην ἐρχομένω· περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωὴ
φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ δέ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
φήμιος· αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην·
εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' ὀδυσῆος,
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι·
ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν. ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐδμήεες εἰσὶ

δικλί-

δικλίδες. οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσοιτο.
γιγνώσκω δ', ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες, ἐπεὶ κνίση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
ῥεῖ' ἔγνως, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ' ἀνοήμων·
ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
δύσεο δὲ μνηστῆρας. ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον. ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθε·
μὴ δὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκτοσθε νοήσας,
ἢ βάλλει ἢ ἐλάσει· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω, τά γε δὴ φρονέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἔρχευ προπάροιθεν· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
κύμασι καὶ πολέμῳ. μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ' οὔπως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν
οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι·
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν,
ἄργος ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς

θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
ᾤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγωούς.
δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένου ὀδυσῆος
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἥ οἱ προπάροιθε θυράων,
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ', ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
δμῶες ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες,
ἔνθα κύων κεῖτ' ἄργος ἐνίπλειος κυνοραϊστέων.
δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
οὐρῇ μέν ῥ' ὅγ' ἔσηνε καὶ οὔατα κάμβαλεν ἄμφω·
ἆσσον δ' οὐκ ἔτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὃ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
ῥεῖα λαθὼν εὔμαιον, ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ·
εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
καλὸς μὲν δέμας ἐστίν. ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
ἢ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
ἦ αὔτως οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα.
καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
ἢ τοιός δ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
οἷόν μιν τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν ὀδυσσεύς,
αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
κνώδαλον, ὅ,ττι ἴδοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιήδη.

νῦν

νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὤλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
δμῶες δ' εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι·
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.
Ὥς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς·
ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ·
τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς,
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην· ὦκα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ἐπὶ οἷ καλέσας, ὁ δὲ παπτήνας ἕλε δίφρον
κείμενον. ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ,
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν,
ἀντίον. ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφίζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας.
ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεὺς
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην·

ἄρτον δ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
καὶ κρία, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι,
δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων, αὐτόν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τηλέμαχός τοι ξεῖνε διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ζεῦ ἄνα τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
καί οἱ πάντα γένοιθ', ὅσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ·
ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν ἀεικελίης ἐπὶ πήρης·
ἤσθιε δ', ἕως ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν.
εὖθ' ὃ δεδειπνήκει, ὃ δ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'· αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη λαερτιάδην ὀδυσῆα
ὤτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
γνοίη θ' οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι, οἵ τ' ἀθέμιστοι·
ἀλλ' οὐδ' ὧς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη·
οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν καὶ ἐθάμβεον αὐτόν.

ἀλλή-

ἀλλήλους τ' εἴροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν.
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
τοῦδε πέρι ξείνου· ἦ γάρ μιμ πρόσθεν ὄπωπα·
ἤτοι μέν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν·
αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὔχεται εἶναι.
Ὣς ἔφατ'· ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
ὦ ῥίγνωτε συβῶτα, τί ἢ δὲ σὺ τόνδε πόλιν δὲ
ἤγαγες· ἦ οὐχ ἅλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
πτωχοὶ ἀνιηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
ἦ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτομ κατέδουσιν ἄνακτος
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι; σὺ δὲ καί ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα·
ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν
μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων·
ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων·
οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν·
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἷς μνηστήρων
δμωσὶν ὀδυσσῆος, περὶ δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, ἕως μοι ἐχέφρων πηνελόπεια
ζώει ἐνὶ μεγάροις, καὶ τηλέμαχος θεοειδής·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·

σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους·
ἦ ῥα, καὶ ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὥς, κήδεαι υἷος.
ὃς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι,
μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἑλών, οὔτι φθονέω, κέλομαι γὰρ ἔγωγε·
μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἅζευ τόγε, μή τέ τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο·
ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι, ἢ δόμεν ἄλλῳ·
τὸν δ' αὖτ' ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε.
τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες,
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες
καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι·
ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ' ἐπέχε λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων·
οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
σίτου καὶ κρειῶν, τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν ὀδυσσεὺς
αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσασθαι ἀχαιῶν·
στῆ δὲ παρ' ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
δὸς φίλος, οὐ μέν μοι δοκέεις, ὁ κάκιστος ἀχαιῶν
ἔμμεναι· ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι

σῖτου· ἐγὼ δ' ἄν σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτου κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ ζεὺς ἀλάπαξε κρονίων, ἤθελε γάρ που·
ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν,
αἴγυπτον δ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην·
στῆσα δ' ἐν αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας·
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι·
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
αἶψα μάλ' αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον. ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα·
αὐτούς τ' ἔκτεινον, τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
ἦλθον. πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ ζεὺς τερπικέραυνος,
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
στῆναι ἐναντίβιον, περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη·
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ·
τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔμ' ἐς κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι

δμήτορι ἰασίδῃ, ὃς κύπρου ἶφι ἄνασσεν·
ἔνθεν δὴ νῦμ δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων·
τὸμ δ' αὖ ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέμ τε·
τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε δαιτὸς ἀνίην·
στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὴν αἴγυπτον καὶ κύπρον ἵκηαι·
ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης·
ἑξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσι
μαψιδίως, ἐπεὶ οὔτις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς
ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ·
τὸν δ' ἀναχωρήσας, προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὢ πόποι· οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν.
οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης,
ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος, οὔτι μοι ἔτλης,
σίτου ἄπο προελὼν δόμεναι, τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ'· ἀντίνοος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
νῦν δή σ' οὐκ ἔτι καλὰ διὲκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἂψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον
πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
ἔμπεδον. οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος ἀντινόοιο·
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων·
ἂψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, κὰδ δ' ἄρα πή-
θῆκεν ἐϋπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπε· ρην

κέκλυ

κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
οὐ μὰν οὔτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος,
ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῆσ' ὀΐεσσιν·
αὐτὰρ ἔμ' ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς
οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν·
ἀλλ' εἴπου πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσὶν,
ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη·
τὸν δ' αὖτ' ἀντίνοος προσέφη εὐπείθεος υἱός·
ἔσθι' ἕκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ,
μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,
ἢ ποδὸς, ἢ καὶ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα·
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην
οὐλόμεν', εἰ δή που τις ἐπουράνιος θεός ἐστι,
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες·
ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε
βλημένου· οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφά-
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων· (ρων·
τὴν δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων πηνελόπεια

βλυμέ-

βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν·
αἴθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος ἀπόλλων·
τὴν δ' αὖτ' εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐΰθρονον ἠῶ ἵκοιτο.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια,
μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται,
ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν,
ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
οὗτος δὲ θρήνυι πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον·
ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμωῇσι γυναιξὶν,
ἡμένη ἐν θαλάμῳ, ὁ δ' ἐδείπνει δῖος ὀδυσσεύς·
ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·
ἔρχεο δῖ' εὔμαιε κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι ἠδ' ἐρέωμαι,
εἴ που ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠὲ πέπυσται,
ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι, πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν·
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα.
εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν ἀχαιοί,
οἷ' ὅγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ἔρυξα
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδράς·
ἀλλ' οὔπω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.

ὡς δ'

ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅς τε θεῶν ἒξ
ἀείδει δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι·
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ,
ὣς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι·
φησὶ δ' ὀδυσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι
κρήτῃ ναιετάων, ὅθι μίνωος γένος ἐστίν·
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
προπροκυλινδόμενος, στεῦται δ' ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
ἀγχοῦ θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
ζωοῦ. πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὅνδε δόμονδε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
ἔρχεο δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
οὗτοι δ' ἠὲ θύρῃσι καθήμενοι ἑψιαάσθων,
ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐΰφρων·
αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἡδὺ, τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
οἱ δ' ἐς ἡμετέρου πωλεύμενοι ἤματα πάντα
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως, τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται, οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
οἷος ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
εἰ δ' ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.
Ὣς φάτο· τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κανάχησε, γέλασσε δὲ πηνελόπεια·

αἶψα δ᾽ ἄρ εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἔρχεό μοι τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
οὐχ ὁράας ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν·
τῶ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ᾽, οὐδέ κε τις θάνατον, καὶ κῆρας ἀλύξει·
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴκ᾽ αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ᾽ ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά·

ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ᾽ ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ξεῖνε πάτερ καλέει σε περίφρων πηνελόπεια
μήτηρ τηλεμάχοιο μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ.
εἰ δέ κέ σε γνοίῃ νημερτέα πάντ᾽ ἐνέποντα,
ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
χρηΐζεις. σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ᾽ ἐθέλῃσιν·

τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
εὔμαι᾽, αἶψά κ᾽ ἐγὼ νημερτέα πάντ᾽ ἐνέποιμι
κούρῃ ἰκαρίοιο περίφρονι πηνελοπείῃ·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ᾽ ἀνεδέγμεθ᾽ ὀϊζύν·
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι᾽ ὅμιλον.
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
καὶ γὰρ νῦν ὅτε μ᾽ οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
οὔτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,

οὔτε

οὔτέ τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεμ οὔτέ τις ἄλλος.
τῷ νῦμ Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιμ ἄνωχθι
μεῖναι ἐπειγομένην περ ἐς ἠέλιομ καταδύντα.
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος περὶ νόστιμομ ἦμαρ,
ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί· εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω, οἶσθα καὶ αὐτὸς, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸμ μῦθομ ἄκουσεν.
τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια.
οὐ σύγ' ἄγεις εὔμαιε, τί τοῦτ' ἐνόησεμ ἀλήτης,
ἤ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἦε καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴμ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης εὔμαιε συβῶτα.
μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἅπερ οἴοιτο καὶ ἄλλος
ὕβριμ ἀλυσκάζεμ ἀνδρῶμ ὑπερηνορεόντωμ.
ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα,
καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ὦ βασίλεια,
οἴην πρὸς ξεῖνομ φάσθαι ἔπος ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια.
οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὥς περ ἂν εἴη.
οὐ γάρ πω τινὲς ὧδε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων
ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἡ μὲν ἄρ ὣς ἀγόρευεν, ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβὸς,
μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.

Ὦ φίλε

ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων·
αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω καὶ φράζεο θυμῷ,
μή τι πάθῃς, πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος, πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἔσσεται οὕτως ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας.
ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά·
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει·
ὣς φάθ', ὃ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος, ἠδὲ ποτῆτος,
βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δαιτυμόνων, οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ,

ὙΠΟΘΕΣΙΣ· ΤΗΣ ·Σ· ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ·

Ὀδυσσέως καὶ ἴρου πυγμὴ γίνεται· φαίνεται δὲ καὶ πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει· γίνεται δὲ καί τις κοινολογία ἐν τοῖς ἑξῆς, ὀδυσσέως πρὸς εὐρύμαχον·

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
Σ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Σῖγμα δ' ἔριν ἴρου, εὖχος ὀδυσσῆος, δῶρά τ' ἀνάκτων.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
ἀζηχὲς φαγέμεν ἠδὲ πιέμεν, οὐδέ οἱ ἦν ἲς,
οὐδὲ βίη. εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε. τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς, ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν, ὅτε κέν τις ἀνώγοι,
ὅς ῥ' ἐλθὼν ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο·
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ·
οὐκ ἀΐεις ὅτι δή μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες.
ἑλκέμεναι δὲ κέλονται· ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης·
ἀλλ' ἄνα μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται·
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς,
Δαιμόνι', οὔτέ τι σε ῥέζω κακὸν, οὔτ' ἀγορεύω,
οὔτέ τινα φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται, οὐδέ τι σε χρὴ

ἀλλο-

ἀλλοτριοφθονέειν, δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης,
ὥσπερ ἐγών, ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν·
χερσὶ δὲ μή τι λίην προκαλίζεο μή με χολώσῃς,
μή σε γέρων περ ἐών, στῆθος καὶ χείλεα φύρσω
αἵματος· ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
αὔριον, οὐ μὲν γάρ τί σ' ἀποστρέψασθαι οἴω
αὖτις ἔσω μέγαρον λαερτιάδεω ὀδυσῆος·
τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης.
ὢ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηῒ καμινοῖ ἶσος, ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὡς ληϊβοτείρης·
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο·
ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο·
τοῖιν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος ἀντινόοιο·
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας προσεφώνεε μνηστήρεσιν·
ὦ φίλοι, οὐ μέν πω τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη,
οἵην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιιν
χερσὶ μαχέσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσομεν ὦκα·
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες.
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' ἀντίνοος μετέφη εὐπείθεος υἱός·

κέκλυ-

κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω.
γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί· τὰς δ' ἐπὶ δόρπῳ
κατθέμεθα, κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες.
ὁππότερος δέ κε νικήσει κρείσσων τε γένηται,
τάων ἥν κε θέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω·
αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
ὣς ἔφατ' ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
τοῖς δὲ δολοφρονέων προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ φίλοι, οὔπως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μή τις ἐπ' ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
πλήξει ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἶφι δαμάσσῃ.
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον ὡς ἐκέλευε.
τοῖς αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς τηλεμάχοιο·
ξεῖν', εἴσ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή τιν' ἀχαιῶν
δείδιθ', ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται, ὅς κέ σε θείνῃ·
ξεινοδόκος μὲν ἐγὼν, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες,
εὐρύμαχός τε καὶ ἀντίνοος πεπνυμένω ἄμφω·
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, αὐτὰρ ὀδυσσεὺς,
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς,
καλούς τε μεγάλους τε· φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι,

στήθεά τε στιβαροί τε βραχίονες. αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ἦ τάχα ἶρος ἄϊρος ἐπισπαστὸν κακὸν ἕξει,
οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει·
ὣς ἄρ' ἔφαν, ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός·
ἀλλὰ καὶ ὣς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ
δειδιότα, σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν·
ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
νῦν μὲν μήτ' εἴης βουγάϊε μήτε γένοιο·
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς
ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον, ἥ μιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τὸ δὲ, καὶ τετελεσμένον ἔσται.
αἴ κέν σ' οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' ἤπειρόνδε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
εἰς ἔχετον βασιλῆα βροτῶν δηλήμονα πάντων·
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
ὣς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑποτρόμος ἤλυθε γυῖα·
ἐς μέσσον δ' ἄναγον, τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον·
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς,
ἢ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἠέ μιν ἦκ' ἐλάσειε, τανύσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ·
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι

ἦκ'

ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασαίατ' ἀχαιοί,
δὴ τότ' ἀνασχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Ἶρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασεν ὑπ' οὔατος, ὀστέα δ' εἴσω
ἔθλασεν, αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας,
λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
εἷλκε δι' ἐκ προθύροιο λαβὼν ποδὸς, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,
αἰθούσης τε θύρας· καί μιν ποτὶ ἕρκιον αὐλῆς
εἷσεν ἀνακλίνας, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί·
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ' ἀπερύκων,
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι
λυγρὸς ἐὼν, μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃς.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
ἂψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοὶ δ' ἴσαν εἴσω,
ἡδὺ γελώοντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν.
ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅ,ττι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ὃς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἔπαυσας
ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἤπειρόνδε
εἰς ἔχετον βασιλῆα βροτῶν δηλήμονα πάντων·
ὣς ἄρ' ἔφαν, χαῖρεν δὲ κλεηδόνι θεῖος ὀδυσσεύς,
ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην πρὸς γαστέρα θῆκεν

ἐμπλείην κνίσης τε, καὶ αἵματος· ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας·
καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε.
χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ὥσπερ ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἀμφίνομ' ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι.
τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον
νῖσον δουλιχιῆα ἐΰντ' ἔμεν ἀφνειόν τε·
τοῦ σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι, ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
τοὔνεκά τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον.
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι·
πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος, καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
τῷ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη.
ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι ὅ,ττι διδοῖεν,
οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας

κτή-

κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπέσεσθαι, μάλα δὲ σχεδὸν, ἀλλά σε δαίμων
οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μὴ δ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
ὁππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι ὀΐω
μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ἐπέλθῃ.
Ὣς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον.
ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ
νευστάζων κεφαλῇ. δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε κῆρα. πέδησε δὲ καὶ τὸν ἀθήνη,
τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμῆναι.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη
κούρῃ ἰκαρίοιο περίφρονι πηνελοπείῃ
μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα
θυμὸν μνηστήρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε, καὶ υἱέος, ἢ πάρος ἦεν.
ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν.
εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται οὔτι πάρος γε
μνηστήρεσσι φανῆναι ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης.
παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος τό κε κέρδιον εἴη,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν.
οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.

τὴν δ' αὖτ' εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ναὶ δὴ ταῦτα γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ἴθι καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς.
μὴ δ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ἔρχευ, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος ὃν σὺ μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι·

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα κηδομένη περ
χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·
ἀγλαΐην γὰρ ἔμοι γε θεοὶ τοὶ ὄλυμπον ἔχουσιν
ὤλεσαν ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.
ἀλλά μοι αὐτονόην τε, καὶ ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήετον ἐν μεγάροισιν,
οἴη δ' οὐ κεῖσ' εἶμι μετ' ἀνέρας, αἰδέομαι γάρ.

ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
κούρη ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν·
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα,
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαίατ' ἀχαιοί.
κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ κάθηρεν
ἀμβροσίῳ, οἵῳ περ ἐϋστέφανος κυθέρεια

χρίεται,

χρίεται, εὖτ' ἂν ἴῃ χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι·
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πριστοῦ ἐλέφαντος·
ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσατο δῖα θεάων·
ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
φθόγγῳ ἐπερχόμεναι, τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε·
καὶ ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς, φώνησέν τε.
ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν.
αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι ἄρτεμις ἁγνὴ
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
παντοίην ἀρετὴν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν ἀχαιῶν·
ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο·
ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη·
τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ'. ἔρῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν.
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι·
ἡ δ' αὖ τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα.
παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός·

ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενος ἀλλότριος φώς,
οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα,
οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη·
ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτω·
πῶς νῦν, εἴτις ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἥμενος ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς·
σοί κ' αἶσχος, λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα
ἐσθλά τε, καὶ τὰ χέρεια, πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι·
ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος·
οἱ δὲ κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί·
οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη,
μνηστήρων ἰότητι· βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν·
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο· λέλυτο δὲ γυῖα ἑκάστου,
ὡς νῦν Ἶρος κεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἧσται νευστάζων, κεφαλῇ μεθύοντι ἐοικώς·
οὐδ' ὀρθὸς δύναται στῆναι ποσίν, οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ', ὅπῃ οἱ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·

Εὐρύ-

εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα πηνελόπειαν·
κούρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' ἴασον ἄργος ἀχαιοί,
πλέονές κεν μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων πηνελόπεια·
εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε ἴλιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύει,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω. (μων·
νῦν δ' ἄχομαι. τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαί-
ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ᾔε λιπὼν κατὰ πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα,
ὦ γύναι, οὐ γὰρ ὀΐω ἐϋκνήμιδας ἀχαιοὺς
ἐκ τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι·
καὶ γὰρ τρῶάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
ἠμὲν ἀκοντιστὰς, ἠδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν·
ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ κε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο·
τῷ οὐκ οἶδ' εἴ κεν μ' ἀνέσει θεὸς ἦ κεν ἁλώω
αὐτοῦ ἐνὶ τροίῃ. σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων
μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν,
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·

αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδά γε νειήσαντα ἴδηαι
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.
κεῖνός θ' ὣς ἀγόρευε, τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
νὺξ δ' ἔσαι, ὅτε δὴ συγερὸς γάμος ἀντιβολήσει
οὐλομένης ἐμέθεν· τῆς τε ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει.
μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο,
οἵτ' ἀγαθήν τε γυναῖκα, καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν·
αὐτοί, τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν·
ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.
ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο. θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
τὴν δ' αὖτ' ἀντίνοος προσέφη εὐπείθεος υἱός·
κούρη ἰκαρίοιο περίφρον πηνελόπεια,
δῶρα μὲν, ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
δέξασθ'. οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πῃ ἄλλῃ,
πρίν γε σὲ τῷ γήμασθαι ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος·
ὣς ἔφατ' ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος·
δῶρα δ' ἄρ οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος·
ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον
ποικίλον, ἐν δ' ἄρ ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι

χρύ-

χρύσειαι, κληῗσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
ὅρμον δ' εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε
χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον, ἠέλιον ὥς.
ἕρματα δ' εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
τρίγληνα μορόεντα. χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα πεισάνδροιο πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων περικαλλὲς ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον ἀχαιῶν καλὸν ἔδωκεν.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα δῖα γυναικῶν.
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα.
οἱ δ' ἐς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι, μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν.
αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἵστασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν. περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν
αὖα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ.
καὶ δαΐδας μετέμισγον. ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον
δμωαὶ ὀδυσσῆος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
δμωαὶ ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια.
τῇ δὲ παρ' ἠλάκατα στροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτὴν
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν.
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
ἤν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐΰθρονον ἠῶ μίμνειν,

οὔτι με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί·
Ὣς ἔφαθ'· αἳ δ' ἐγέλασαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο·
τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπε μελανθὼ καλλιπάρηος,
τὴν δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισε δὲ πηνελόπεια·
παῖδα δὲ ὡς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ ἀθύρματα θυμῷ·
ἀλλ' οὐδ' ὧς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ πηνελοπείης·
ἀλλ' ἥ γ' εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
ἥ ῥ' ὀδυσῆ' ἐνένιπεν ὀνειδείοις ἐπέεσσι·
ξεῖνε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί·
οὐδ' ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθών,
ἠέ που ἐς λέσχην. ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.
ἦ ἀλύεις ὅτι ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην,
μή τις τοι τάχα ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
ὅς τίσ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ στιβαρῇσι
δώματος ἐκπέμψησι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὴν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἦ τάχα τηλεμάχῳ ἐρέω κύον, οἷ' ἀγορεύεις,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελεϊστὶ τάμῃσιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
βὰν δ' ἴμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσύνῃ. φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι·
αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαείνων αἰθομένοισιν

εἱστήκει ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ὥρμαινε φρεσὶν ᾗσιν, ἅρ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.
μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην λαερτιάδην ὀδυσῆα·
τοῖσιν δ' εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
κερτομέων ὀδυσῆα, γέλων δ' ἑτάροισιν ἔτευχε.
κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
οὐκ ἀθεεὶ ὅδ' ἀνὴρ ὀδυσήϊον ἐς δόμον ἵκει·
ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ
καὶ κεφαλῆς, ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ' ἠβαιαί.
ἦ ῥ' ἅμα τε προσέειπεν ὀδυσῆα πτολίπορθον.
ξεῖνε, ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται,
αἱμασίας τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων·
ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι·
εἵματά τ' ἀμφιέσαιμι, ποσίν θ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἄναλτον.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,

καὶ δὲ

καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
νήστιες, ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίη δὲ παρείη·
εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν οἵ περ ἄριστοι,
αἴθωνες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποίης,
ἥλικες ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ·
τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην·
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε,
καὶ κυνέη πάγχαλκος ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα·
οὐδ' ἄν μοι τὴν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις·
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταιὸς,
οὕνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς·
εἰ δ' ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα
φεύγοντι, στείνοιτο διὲκ προθύροιο θύραζε.
Ὣς ἔφατ'. εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἆ δείλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακὸν, οἷ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἦ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἦ ἀλύεις ὅτι ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην·

Ὣς

ὣς ἄρα φωνήσας, σφέλας ἔλλαβε. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο δουλιχιῆος
εὐρύμαχον δείσας· ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
δεξιτερήν. πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα·
αὐτὰρ ὅγ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
αἴθ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
πρὶν ἐλθεῖν, τῷ κ' οὔτι τόσον κέλαδον μεθέηκεν.
νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς τηλεμάχοιο·
δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
βρωτὺν, οὐδὲ ποτῆτα. θεῶν νύ τις ὔμμ' ὀροθύνει·
ἀλλ' εὖ δαισάμενοι, κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὔτιν' ἔγωγε.
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν·
τοῖσιν δ' ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
νίσου φαίδιμος υἱὸς ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ,
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε, μήτε τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο·
ἀλλ' ἄγετ' οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,

ὄφρα

ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ' ἰόντες.
τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις ὀδυσῆος
τηλεμάχῳ μελέμεν, τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπε.
τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσατο μούλιος ἥρως,
κῆρυξ δουλιχιεύς, θεράπων δ' ἦν ἀμφινόμοιο.
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ θεοῖσι
λείψαντες μακάρεσσι πίον μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
βάν ῥ' ἴμεναι κείοντες ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ·Τ· ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

ὖν τηλεμάχῳ ἔκθεσιν ποιεῖται τῶν ὅπλων

σ ὀδυσσεὺς, καὶ πρὸς πηνελόπην ἐκ κρήτης εἶναι ὑποκρίνεται· γίνεται δὲ αὐτοῦ δι' οὐλῆς ἀναγνωρισμὸς πρὸς εὐρύκλειαν, τοὺς πόδας αὐτοῦ νίπτουσαν. καὶ κατὰ παρέκβασιν ὁ ποιητὴς διηγεῖται, ὡς ἐν παρνασῷ ἐπλήγη ὑπὸ συὸς κυνηγῶν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
·Τ· ΡΑΨΩΔΙΑ·

Ταῦ δ' ἀναγνωρίζει δὲ δούλης γρηῦς ὀδυσῆα·

υτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος ὀδυσσεὺς,
α μνηστήρεσσι φόνομ σὺμ ἀθήνῃ μερμηρίζωμ·
αἶψα δὲ τηλέμαχομ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήϊα κατθέμεμ εἴσω
πάντα μάλ', αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅ τε κεν σε μεταλλῶσιμ ποθέοντες·
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιμ ἐῴκει
οἷά ποτε τροίηνδε κιὼμ κατέλειπεν ὀδυσσεύς·
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσομ πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζομ ἐνὶ φρεσὶμ ἔμβαλε δαίμωμ,
μή πως οἰνωθέντες ἔριμ στήσαντες ἐν ὑμῖμ,
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητε δὲ δαῖτα,
καὶ μνηστύμ· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὣς φάτο. τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν εὐρύκλειαν·
μαῖ', ἄγε δή μοι ἔρυξομ ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμομ καταθείομαι ἔντεα πατρὸς

καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα.
νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἵξετ' ἀϋτμή.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια.
αἲ γὰρ δή ποτε τέκνον ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο,
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει.
δμῳὰς δ' οὐκ εἴας προβλωσκέμεν, αἵ κεν ἔφαινον.
τὴν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
ξεῖνος ὅδ'. οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.
ὣς δ' ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων.
τὼ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρεον κόρυθάς τε, καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
ἔγχεά τ' ὀξυόεντα. πάροιθε δὲ παλλὰς ἀθήνη
χρύσεον λύχνον ἔχουσα φάος περικαλλὲς ἐποίει.
δὴ τότε τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα.
ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαί τε μεσόδμαι
εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
σίγα, καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε.

αὐτη

αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν·
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
ὄφρα κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω·
ἡ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.

Ὣς φάτο· τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων·
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν·
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος ὀδυσσεὺς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια,
ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ.
τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἔφιζε,
δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ, ἥν ποτε τέκτων
ποίησ' ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας·
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων πηνελόπεια.
ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
αἳ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον, ἠδὲ τραπέζας,
καὶ δέπα· ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον·
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ'
νήησαν ξύλα πολλὰ φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι. (αὐτῶν
ἡ δ' ὀδυσῆ' ἐνένιπε μελανθὼ δεύτερον αὖτις·
ξεῖν' ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας·

ἀλλ' ἔξελθε θύραζε τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
ἢ τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.
τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
δαιμονίη, τί με ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ,
ἦ ὅτι δὴ ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον, ἀναγκαίη καὶ ἐπείγει·
τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι·
καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτου κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ,
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ ζεὺς ἀλάπαξε κρονίων, ἤθελε γάρ που·
τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσης
ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι,
μή πως τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
ἢ ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα·
εἰ δ' ὁ μὲν ὡς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος ἀπόλλωνός γε ἕκητι
τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
λήθει ἀτασθάλλουσ', ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων πηνελόπεια·
ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
πάντως θαρσαλέη κύον ἀδεὲς οὔτι με λήθεις
ἕρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις·

πάντα

πάντα γὰρ εὖ ἤδησθ᾽ ἐπεὶ δὴ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει ἔρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
ἦ ῥα, καὶ εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ᾽ αὐτοῦ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος, ἠδ᾽ ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος ἐμέθεν. ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.
ὣς ἔφαθ᾽, ἡ δὲ μάλ᾽ ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἐΰξεστον, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
ἔνθα καθέζετ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων πηνελόπεια·
ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, οὐκ ἄν τις σε βροτῶν ἐπ᾽ ἀπείρονα γαῖαν
νεικέοι, ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει·
ὥς τε τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος ὅς τε θεουδὴς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων
εὐδικίας ἀνέχησι, φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθησι δὲ δένδρεα καρπῷ·
τίκτει δ᾽ ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς
ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ·
τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ·
μηδ᾽ ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων

μνησαμένῳ· μάλα δ' ἐμὶ πολύστονος, οὐδέτι με χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε, μυρόμενόν τε
ἧσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί·
μή τις μοι δμῳῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σὺ αὐτή·
φῇ δὲ δάκρυ πλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ·
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι, μετὰ τοῖς δὲ ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδυσσεύς·
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν, τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω·
νῦν δ' ἄχομαι, τόσα γάρ μοι ἐπέκλωσεν κακὰ δαίμων·
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
δουλιχίῳ τε σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι ζακύνθῳ,
οἵτ' αὐτὴν ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον·
τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι οὐδ' ἱκετάων,
οὔτέ τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·
ἀλλ' ὀδυσῆα ποθεῦσα, φίλον κατατήκομαι ἦτορ·
οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν, ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω·
φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν
λεπτὸν καὶ περίμετρον, ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον·
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτέ-

ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται
λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλησι τανηλεγέος θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθέμην.
ὡς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή με διὰ δμωὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας
εἷλον ἐπελθόντες καὶ ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτέ τιν' ἄλλην
μῆτιν ἐφευρίσκω, μάλα δ' ὀξύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀσχαλάᾳ δὲ πάϊς βίοτον κατεδόντων
γινώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μέγας τε,
οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἶπε τεὸν γένος ὁππόθεν ἐσσί·
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
οὐκ ἔτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις

πλείοσιν, ἢ ἔχομαι. ἢ γὰρ δίκη ὁπποτε πάτρης
ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα περίρρυτος, ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες·
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη, ἐν μὲν ἀχαιοί,
ἐν δ' ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ κύδωνες,
δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε πελασγοί·
τοῖσι δ' ἐνὶ, κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε μίνως
ἐννέωρος βασίλευε διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου δευκαλίωνος·
δευκαλίων δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν ἴλιον εἴσω
ᾤχεθ' ἅμ' ἀτρείδῃσιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν, αἴθων
ὁπλότερος γενεῇ, ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων·
ἔνθ' ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην, καὶ ξείνια δῶκα·
καὶ γὰρ τὸν κρήτηνδε κατήγαγεν ἲς ἀνέμοιο,
ἱέμενον τροίηνδε παραπλάγξασα μαλειῶν·
στῆσε δ' ἐν ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος εἰλειθύης
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας·
αὐτίκα δ' ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυδ' ἀνελθών·
ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν, αἰδοῖόν τε·
τῷ δ' ἤδη δεκάτη, ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠώς

οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω·
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων ἐῢ ἐξείνισα
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
καί οἱ τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα, καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι ἵνα πλησαίατο θυμόν·
ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι ἀχαιοί·
εἴλει γὰρ βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
εἴα ἵστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὦρορε δαίμων.
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο·
ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς·
ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν,
ἥν τ' εὖρος κατέτηξεν ἐπὴν ζέφυρος καταχεύῃ,
τηκομένης δ' ἄρα τῆς, ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχεούσης,
κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ ὀδυσσεύς,
θυμῷ μὲν γοόωσαν, ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα·
ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕστασαν ἠὲ σίδηρος
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι, δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθε·
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
ἐξαῦτίς μιν ἐπέεσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
νῦν μὲν δὴ σεῦ ξεῖνε γ' ὀΐω πειρήσεσθαι,
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν
ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν ὡς ἀγορεύεις,

εἰπέ

ἥ τέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε δῖος ὀδυσσεὺς
διπλῆν· αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλα ἦεν.
ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλὸν
ἀσπαίροντα λάων, τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες·
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων.
αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἤσπαιρε πόδεσσι·
τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ σιγαλόεντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰσχαλέοιο,
τὼς μὲν ἔην μαλακὸς, λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς.
ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες·
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὐκ οἶδ' ἢ τάδε ἕστο περὶ χροῒ οἴκοθ' ὀδυσσεὺς,
ἤ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι.
ἤ τίς που καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν ὀδυσσεὺς
ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι·
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν πορφυρέην, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·

αἰδοίως

αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσέλμου ἐπὶ νηός.
καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
εἵπετο, καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ,
γυρὸς ἐν ὤμοισι, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος,
εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε, τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων,
ὧν ἑτάρων ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφίμερον ὦρσε γόοιο
σήματ' ἀναγνούσῃ, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' ὀδυσ-σεύς.
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο.
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε.
νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε πάρος περ ἐὼν ἐλεεινός,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔσῃ, αἰδοῖός τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ' ἀγορεύεις
πτύξασ' ἐκ θαλάμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινήν,
κείνῳ ἄγαλμ' εἶναι, τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις,
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
τῶ ῥα κακῇ αἴσῃ, κοίλης ἐπὶ νηὸς ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
τῆκε πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδέν.
καὶ γάρ τις τ' ἀλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.

ἀλλ'

ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μύθων·
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὡς ἤδη ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα
ἀγχοῦ θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
ζωοῦ. αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
αἰτίζων ἀνὰ δῆμον, ἀτὰρ ἐρίηρας ἑταίρους
ὤλεσε, καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰών, ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
ζεύς τε καὶ ἠέλιος, τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου
φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπήμαντον, καί κεν πάλαι ἐνθάδ' ὀδυσσεὺς
ἤην· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι·
ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
οἶδ' ὀδυσεύς, οὐδ' ἄντις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
ὥς μοι θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο φείδων·
ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε, τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν θεσπρωτῶν ἐς δουλίχιον πολύπυρον.

καὶ

καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' ὀδυσσεύς·
καὶ νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ἐς δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο διὸς βουλὴν ἐπακοῦσαι,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δὴν ἀπεὼν, ἢ ἀμφαδὸν, ἦε κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν οὗτός ἐστι σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη,
ἄγχι μάλ' οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται, ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω·
ἴστω νῦν ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἱστίη τ' ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελέσεται ὡς ἀγορεύω·
τοῦ δ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' ὀδυσσεύς,
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο·
    τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τις σε συναντόμενος μακαρίζοι·
ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται ὡς ἔσεταί περ,
οὔτ' ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ, ἐπεὶ οὔτοι σημάντορές εἰσιν ἐν οἴκῳ,
οἷος ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴποτ' ἔην γε,
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν, ἠδὲ δέχεσθαι·
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνὴν
δέμνια

δέμνια καὶ χλαίνας, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' εὐθαλπιόων χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται·
ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε,
ὥς κ' ἔνδον παρὰ τηλεμάχου δείπνοιο μέδηται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι ἔργον
ἐνθάδ' ἔτι πρήξει μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς·
πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ ξεῖνε δαήσεαι εἴ τι γυναικῶν
ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴκεν αὐσταλέος, κακὰ εἱμένος ἐν μεγάροισιν
δαινύῃ, ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν·
ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀπηνέα εἰδῇ·
τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ· ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοί τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
ἦτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ἤχθεθ' ὅτε πρῶτον κρήτης ὄρεα νιφόεντα,
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο·
κείω δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον·
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ οἴκῳ
ἄεσα, καί τ' ἀνέμεινα ἐΰθρονον ἠῶ δῖαν,

οὐδέ τι

οὐδέ τι μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπίηρ' ἀνὰ θυμὸν
γίγνεται, οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
τάων, αἵ τοι δῶμα καταδρήστειραι ἔασιν,
εἰ μή τις γρηύς ἐστι παλαιὴ κέδν' εἰδυῖα·
ἥτις τέτληκεν τόσα φρεσὶν ὅσσα τ' ἐγώ περ,
τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια.
ξεῖνε φίλ', οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων, ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις·
ἔστι δέ μοι γρηῢς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα·
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐΰ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλεν
δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ
ἥ σε πόδας νίψει ὀλίγη τελέουσά περ ἔμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα περίφρων Εὐρύκλεια
νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα, καί που Ὀδυσσεὺς
ἤδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας τοιόσδε τε χεῖρας.
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
ὤμοι ἐγὼ σέο τέκνον ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
πίονα μηρί' ἔκη' οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους ἀρώμενος ἕως ἵκοιο,

γῆράς

γῆράς τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι ὧδε σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ,
οὕτω που κἀκείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τοῦ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο·
ὡς σέθεν αἱ κύνες, αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι·
τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων
οὐκ ἐάᾳς νίζειν, ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἀνώγει
κούρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια.
τῷ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῆς πηνελοπείης,
καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
κήδεσιν, ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅττι κεν εἴπω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο·
ἀλλ' οὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε, πόδας τ' ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἡμέας ἀμφοτέρους μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιϊν
ἔμμεναι, ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις·
ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα·
τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πολὺ
ψυχρὸν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ λαβοῦσα
οὐλὴν ἀμφράσσαιτο, καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑὸν, αὐτίκα δ' ἔγνω

οὐλὴν

οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
παρνησόνδ' ἐλθόντα, μετ' αὐτόλυκόν τε, καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο,
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε, θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
αὐτόλυκος δ' ἰθάκης ἐλθὼν ἐς πίονα δῆμον,
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς.
τόν ῥά οἱ εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο ὅττι κε θείης
παιδὸς παιδὶ φίλῳ, πολυάρητος δέ τοί ἐστι.
Τὴν δ' αὖτ' αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε.
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ' ὅττι κεν εἴπω.
πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν.
τῷ δ' ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον· αὐτὰρ ἔγωγε,
ὁππότ' ἂν ἡβήσας μητρώϊον ἐς μέγα δῶμα
ἔλθῃ, παρνησόνδ' ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν,
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
τῶν ἕνεκ' ἦλθ' ὀδυσεὺς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' αὐτόλυκός τε, καὶ υἱέες αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦσ' ὀδυσῆϊ,
κῦσ' ἄρά μιν κεφαλήν τε, καὶ ἄμφω φάεα καλά.

αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι, τοὶ δ' ὀξύνοντος ἄκουσαν·
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·
τὸν δέρον ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα·
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν·
ὤπτησάν τε περιφραδέως, δάσσαντό τε μοίρας·
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην ἠμὲν κύνες, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
υἱέες αὐτολύκου, μετὰ τοῖσι δὲ δῖος ὀδυσσεὺς
ἤιεν, αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
παρνησοῦ, τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας·
ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου ὠκεανοῖο·
οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες, πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
ἴχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἤισαν, αὐτὰρ ὄπισθεν
υἱέες αὐτολύκου, μετὰ τοῖσι δὲ δῖος ὀδυσσεὺς
ἤιεν ἄγχι κυνῶν κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος·
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων
οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές, ὣς ἄρα πυκνὴ
ἦεν,

ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖιν,
ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν, ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο
φρίξας ἐς λοφιὴν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν· ὁ δ' ἄρα πρώτιστος ὀδυσσεὺς
ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχέῃ
οὐτάμεναι μεμαὼς, ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
τὸν δ' ὀδυσεὺς οὔτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον·
ἀντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός·
τὸν μὲν ἄρ' αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφ' ἐπένοντο·
ὠτειλὴν δ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον, αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.
τὸν μὲν ἄρ' αὐτόλυκός τε, καὶ υἱέες αὐτολύκοιο
εὖ ἰησάμενοι, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χαίροντα φίλην χαίροντες ἔπεμπον
εἰς ἰθάκην, τῷ μέν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
οὐλὴν ὅττι πάθοι, ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν.
ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν αὐτολύκοιο.
τὴν γρηῢς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,

γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι.
ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός.
ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη, τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἁψαμένη δὲ γενείου, Ὀδυσσῆα προσέειπεν.
ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι φίλομ τέκος, οὐδέ σ' ἔγωγε
πρὶμ ἔγνωμ, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι.
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλομ πόσιμ ἔνδομ ἐόντα.
ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη, οὐδὲ νοῆσαι.
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόομ ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς,
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσατο, φώνησέν τε.
μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι· σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ, νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα· μή τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂμ ἄλλας
δμῳὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.
    Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια.
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

ὄισθα

οἶσθα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐκ ἐπιεικτόν·
ἕξω δ' ὡς ὅτε τίς στερεὴ λίθος ἠὲ σίδηρος·
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
εἴχ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι, οὐδέ τί σε χρή·
εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι, καὶ εἴσομ' ἑκάστην·
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
οἰσομένη ποδάνιπτρα, τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ νίψέν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ,
αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια.
ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἡδέος ἔσσεται ὥρη·
ὅντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ,
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη γοόωσα,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ· πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ,
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.

ὡς δ' ὅτε πανδαρέου κούρη χλωρηῒς ἀηδὼν
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας κοῦρον ζήθοιο ἄνακτος,
ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν δμωάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι πορὼν ἀπερείσια ἕδνα·
παῖς δ' ἐμὸς ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθ' οὔ μ' εἴα, πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο
κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν ἀχαιοί·
ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον·
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης,
πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν, οἱ δ' ἐκέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις. ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη·
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ·
ἀμφὶ δέ μ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμῖδες ἀχαιαί·

οἰκτρ' ὀλοφυρομένην, ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ προὔχοντι μελάθρῳ·
φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε·
θάρσει Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο.
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρος. νῦν αὖτε τεὸς πόσις ἐλήλυθα.
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε.
παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἧχι πάρος περ.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
ὦ γύναι, οὔπως ἐστὶν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον
ἄλλῃ ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἦ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
πέφραδ' ὅπως τελέει, μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὄλεθρος
πᾶσι μάλ', οὐδέ κε τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια.
ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι, ἀκριτόμυθοι
γίνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων.
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες.
οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.

ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀίομαι αἰνὸν ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
ἥδε δὴ ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' ὀδυσῆος
οἴκου ἀποσχήσει. νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον
τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
ἵσταχ' ἑξείης, δρυόχους, ὡς δώδεκα πάντας·
στὰς δ' ὅγε πολλὸν ἄνευθε, διαρρίπτασκεν ὀϊστόν.
νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων·
τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην νοσφισαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀίομαι ἔμ περ ὀνείρῳ.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη λαερτιάδεω ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον·
πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' ὀδυσσεὺς,
πρὶν τούτους ποτὲ τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας
νευρὴν ἐντανύσαι, διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια.
εἴ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν οὐκ ἐμοὶ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' οὐ γάρ πως ἐστὶν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰὲν
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν

ἀθάνατοι

ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ, δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν·
ἔνθά κε λεξαίμην, σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἢ χαμάδις στορέσας, ἢ τοι κατὰ δέμνια θέντων·
Ὣς εἰποῦσ', ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλεν γλαυκῶπις ἀθήνη.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Υ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

ουληθεὶς ἀνελεῖν ὀδυσσεὺς τὰς μιγνυμένας
β τοῖς μνηστῆρσι θεραπαινίδας, καὶ μεταγνοὺς, ἀλλὰ τῇ ἑξῆς πρὸς εὔμαιον καὶ φιλοίτιον διαλέγεται, ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

ὕβρεσιν ταῖς ζεὺς θάρσυν' ὀδυσῆα, καὶ κτέθ' ἀχαιούς·

α υτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος ὀδυσσεύς,
κὰμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθε
κώεα πόλλ' ὀΐων, τοὺς ἱερεύεσκον ἀχαιοί.
εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
κεῖτ' ἐγρηγορόων, ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤϊσαν, αἳ μνηστῆρσιν ἐμιγέσκοντο πάρος περ
ἀλλήλῃσι γέλωτα καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
πολλὰ δὲ μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἠὲ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἠέ τ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι,
ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·

τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης
ἤματι τῷ, ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε κύκλωψ
ἰφθίμους ἑτάρους, σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο ὀιόμενον θανέεσθαι·
ὣς ἔφατ' ἐν στήθεσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ
τῷ δὲ, μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
νωλεμέως, ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα·
ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
αἰόλλῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι,
ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο μερμηρίζων,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσιν, σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα, δέμας δ' ἤικτο γυναικί·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις πάντων περικάμμορε φωτῶν·
οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστι, γυνὴ δέ τοι ἥδ' ἐνὶ οἴκῳ,
καὶ παῖς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα·
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐὼν, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασι·
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
εἴπερ γὰρ κτείναιμι διός τε σέθεν τ' ἀέκητι,

πῆ κεν

πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὰ σε φράζεσθαι ἄνωγα·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
σχέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
ὅς περ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδε.
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι διαμπερὲς, ἥ σε φυλάσσω
ἐν πάντεσσι πόνοισιν, ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν κτεῖναι μεμαῶτες ἄρηϊ,
καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος, ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ' ὑποδύσεαι ἤδη.
ὣς φάτο, καί ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν.
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ
λυσιμελὴς, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ ἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμὸν,
ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα θεάων·
ἄρτεμι πότνα θεὰ διὸς θύγατερ, αἴθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν. ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα·
ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου ὠκεανοῖο.
ὡς ὅτε πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι
τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοὶ, αἱ δ' ἐλίποντο

ὀρφα-

ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι· κόμισσε δὲ δῖ' ἀφροδίτη
τυρῷ, καὶ μέλιτι γλυκερῷ, καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
εἶδος καὶ πινυτὴν, μῆκος δ' ἔπορ' ἄρτεμις ἁγνή.
ἔργα δ' ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι,
εὖτ' ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν ὄλυμπον
κούρῃς αἰτήσουσα τέλος γλυκεροῖο γάμοιο,
ἐς δία τερπικέραυνον· ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
μοῖράν τ' ἀμμορίην τε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
τόφρα δὲ τὰς κούρας ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν ἐριννύσιν ἀμφιπολεύειν,
ὣς ἔμ' ἀϊστώσειαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
ἠέ μ' ἐϋπλόκαμος βάλοι ἄρτεμις ὄφρ' ὀδυσῆα
ὀσσομένη, καὶ γαῖαν ὕπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα·
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακὸν ὁππότε κέν τις
ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ·
νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν· ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἅπαντας
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ·
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων·
τῇ δὲ γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ,
τοῖος ἐὼν, οἷος ᾖεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς·
τῆς δ' ἄρα κλαιούσης, ὄπα σύνθετο δῖος ὀδυσσεύς.
μερμή-

μερμήριξε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γινώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφι·
χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα τοῖσιν ἐνεῦδεν,
ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοείην
θῆκε θύραζε φέρων, διὶ δ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών·
ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ' ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ διὸς τέρας ἄλλο φανήτω·
ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα ζεύς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου
ὑψόθεν ἐκ νεφέων, γήθησε δὲ δῖος ὀδυσσεύς·
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν·
τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναῖκες,
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείφατα μυελὸν ἀνδρῶν·
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
ἡ δέ μί' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
ἥ ῥα μύλην στήσασα, ἔπος φάτο σῆμα ἄνακτι.
ζεῦ πάτερ ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος·
οὐδέ ποθι νέφος ἐστὶ, τέρας νυ τέῳ τόδε φαίνεις;
κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος ὅττι κεν εἴπω·
μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤματι τῷδε
ἐν μεγάροις ὀδυσῆος ἑλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν·

οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ' ἔλυσαν
ἄλφιτα τευχούσῃ, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν·
ὣς ἄρ' ἔφη, χαῖρε δὲ κληηδόνι δῖος ὀδυσσεὺς
ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας·
αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα κάλ' ὀδυσῆος
ἀγρόμεναι ἐνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ·
τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο ἰσόθεος φὼς
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' εὐρύκλειαν ἔειπεν.
μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἢ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτή περ ἐοῦσα
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων εὐρύκλεια·
οὐκ ἄν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.
οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος ὄφρ' ἔθελ' αὐτός·
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι, εἴρετο γάρ μιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν·
αὐτὰρ ὅγ' ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν·
ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν

ἔδρα-

ἔδραθεν ἐν προδόμῳ, χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς·
ὣς φάτο· τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων, ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
βῆ δ' ἴμεν ἐς ἀγορὴν μετ' ἐϋκνήμιδας ἀχαιούς·
ἡ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν
εὐρύκλει' ὦπος θυγάτηρ πεισηνορίδαο·
ἀγρεῖθ' αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύουσαι,
ῥάσσατέ τ', ἐν δὲ θρόνοισ' εὐποιήτοισι τάπητας
βάλλετε πορφυρέους, αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα, ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνην τε, καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι·
οὐ γὰρ δὴ μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο·
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή·
ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
αἱ μὲν, ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον·
αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο·
ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες, οἱ μὲν ἔπειτα
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα. αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης, ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι·
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἴασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι.
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι·
ξεῖν', ἦ ἄρτί σε μᾶλλον ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τὸ πάρος περ·

τὸν

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
αἲ γὰρ δὴ εὔμαιε θεοὶ τισαίατο λώβην,
ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες ἀεικέα μηχανόωνται
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν·
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι
δεῖπνον μνηστήρεσσι, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι·
ξεῖν' ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα,
ἀνέρας αἰτίζων; ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως, οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω,
πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
αἰτίζεις, εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες ἀχαιῶν·
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὔτι προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων·
τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφεας εἰσαφίκηται·
καὶ τὰ μὲν οὖν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραστάς.
τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα,
ἡμέτερον πρὸς δῶμα, τέων δ' ἐξ εὔχεται εἶναι

ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα,
δύσμορος; ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆι ἄνακτι.
ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσονται ὀϊζύν·
ἦ, καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ὥς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν·
ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
ἴδον ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε
μνησαμένῳ ὀδυσῆος. ἐπεὶ κἀκεῖνον ὀίω
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο·
εἰ δ' ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν ἀίδαο δόμοισιν,
ὤ μοι ἔπειτ' ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
εἷσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ.
νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
ἀνδρί γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς,
ἔδμεναι, οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν.
οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν, μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δάσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος·
αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι

πόλλ'

πόλλ' ἐπιδινεῖται μάλα μὲν κακὸν υἷος ἐόντος
ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι ἰόντ' αὐτοῖσι βόεσσιν
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον αὖθι μένοντα
βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι, καθήμενον ἄλγεα πάσχειν·
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴποθεν ἐλθὼν
ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
γινώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκη.
τοὔνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴστω νῦν ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα,
ἱστίη τ' ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κε θέλῃσθα,
κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσι.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τελέσειε κρονίων.
γνοίης οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὣς δ' αὔτως εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε·
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρες δ' ἄρα τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις

αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
τοῖσιν δ' ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
ὦ φίλοι οὐχ' ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλὴ
τηλεμάχοιο φόνος, ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
ὣς ἔφατ' ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' ὀδυσῆος θείοιο,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας.
ἱέρευον δὲ σῦας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην.
σπλάγχνα δ' ἄρ ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι κεράσαντο, κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς ἐν κανέοισιν. ἐῳνοχόει δὲ μελανθεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
τηλέμαχος δ' ὀδυσῆα καθίδρυε κέρδεα νωμῶν,
ἐντὸς ἐϋσταθέος μεγάρου παρὰ λάϊνον οὐδόν,
δίφρον ἀεικέλιον παραθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν.
πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων.
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὔτι δήμιός ἐστιν
οἶκος ὅδ', ἀλλ' ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δὲ μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
καὶ χεῖρας, ἵνα μήτις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.

ὣς

Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσιν δ᾽ Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός·
καὶ χαλεπόν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον Ἀχαιοὶ
Τηλεμάχου, μάλα δ᾽ ἧμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων, τῷ κέ μιν ἤδη
παύσαμεν ἐν μεγάροισι λιγύν περ ἐόντ᾽ ἀγορητήν.
Ὣς ἔφατ᾽ Ἀντίνοος, ὃ δ᾽ ἄρ᾽ οὐκ ἐμπάζετο μύθῳ.
κήρυκες δ᾽ ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον, τοὶ δ᾽ ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ᾽ ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ᾽ ἐρικυδέα δαῖτα.
πὰρ δ᾽ ἄρ᾽ Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν οἳ πονέοντο
ἴσην, ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ᾽ οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ᾽ ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
Κτήσιππος δ᾽ ὄνομ᾽ ἔσκε, Σάμῃ δ᾽ ἐνὶ οἰκία ναίων·
ὃς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο
μνάσκετ᾽ Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα.
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω·

μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι ὡς ἐπέοικεν
ἴσην· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἠέ τῳ ἄλλῳ
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο.
Ὣς εἰπὼν, ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐκ κανέοιο λαβὼν, ὁ δ' ἀλεύατ' ὀδυσσεὺς
ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν, μείδησε δὲ θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον, ὁ δ' εὔδμητον βάλε τοῖχον.
κτήσιππον δ' ἄρα τηλέμαχος ἠνίπατε μύθῳ·
κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ,
οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.
ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι·
καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο·
ἐνθάδε τῷ μή τις μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω, ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια, πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες
μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο
καὶ σίτου, χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς·
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ·
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν, ἢ τάδε αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι.

ξείνους

ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε δαμαστορίδης ἀγέλαος.
ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ,
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτ' ἔτι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ' ὀδυσσῆος θείοιο.
τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
ἤπιον, εἴ σφῶϊν κραδίῃ ἅδοι ἀμφοτέροισιν,
ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
τόφρ' οὔτις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν ἰσχέμεναί τε,
μνηστῆρας κατὰ δώματ', ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' ὀδυσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα.
νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον ὅ τ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον
γήμασθ' ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν,
ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρῶϊα πάντα νέμηαι
ἔσθων καὶ πίνων, ἡ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ.
Τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
οὐ μὰ ζῆν' ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο
ὅς που τῆλ' ἰθάκης, ἢ ἔφθιται, ἢ ἀλάληται,
οὔτι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ' ᾧ κε θέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι.

αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος, μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
ἄσβεστον γέλου ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν.
αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον, ὄσσε δ' ἄρα σφέων
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
ἆ δειλοί. τί κακὸν τόδε πάσχετε· νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα·
οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ
ἱεμένων ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον, ἠέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορεύειν·
ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
ἀλλά μιν αἶψα νέοι δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐΐσκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Εὐρύμαχ', οὔτι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε, καὶ οὔατα, καὶ πόδες ἄμφω,
καὶ νόος ἐν στήθεσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν

ἐρχό-

ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἳ δῶμα κάτ' ἀντιθέου ὀδυσῆος
ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὣς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων.
ἵκετο δ' ἐς πείραιον, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
τηλέμαχον ἐρέθιζον ἐπὶ ξείνοις γελόωντες,
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων.
τηλέμαχ', οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος,
οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτε τίς οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
τοὺς ξείνους ἐν νηῒ πολυκληῗδι βαλόντες
ἐς σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι.
Ὣς ἔφασαν μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο δέγμενος αἰεί,
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
ἡ δὲ κατ' ἄντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
κούρη ἰκαρίοιο περίφρων πηνελόπεια
ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν, ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο
ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν.
δόρπου δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,

οἷον

οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο·

ὙΠΌΘΕΣΙΣ· ΤΗ͂Σ ·Φ· ὉΜΗ'ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ·

π ηνελόπη τῷ τείνοντι τὸ τόξον ὁμολογεῖ τὸν ἑαυτῆς γάμον· ὀδυσσεὺς δὲ εὐμαίῳ, καὶ φιλοιτίῳ ἐντειλάμενος περὶ τῆς τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἄλλου τεῖναι μὴ δυνηθέντος·

ὈΔΥΣΣΕΊΑΣ ὉΜΉΡΟΥ
·Φ· ῬΑΨΩΔΊΑ·

Φῖ δὲ βιὸμ προτίθησιμ, ἄεθλομ πηνελοπείη·

Τῆ δ' ἄρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη,
κούρῃ ἰκαρίοιο περίφρονι πηνελοπείῃ,
τόξομ μνηστήρεσσι θέμεν πολιόμ τε σίδηρομ
ἐν μεγάροις ὀδυσῆος ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήμ·
κλίμακα δ' ὑψηλὴμ προσεβήσετο, οἷο δόμοιο·
εἵλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴμ χαλκείην, κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺμ ἀμφιπόλοισι γυναιξὶμ
ἔσχατομ, ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος·
ἔνθα δὲ τόξομ ἔκειτο παλίντονομ, ἠδὲ φαρέτρη
ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
δῶρα τά οἱ ξεῖνος λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
ἴφιτος εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
τὼ δ' ἐν μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν,
οἴκῳ ἐν ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος, ἤτοι ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε·

μῆλα

μῆλα γὰρ ἐξ ἰθάκης μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι᾽, ἠδὲ νομῆας.
τῶν ἕνεκ᾽ ἐξεσίην πολλὴμ ὁδὸμ ἦλθεν ὀδυσσεὺς
παιδνὸς ἐώμ, πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
ἴφιτος αὖθ᾽ ἵππους διζήμενος, αἵ οἱ ὄλοντο
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ᾽ ἡμίονοι ταλαεργοί.
αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
ἐπειδὴ διὸς υἱὸμ ἀφίκετο καρτερόθυμομ
φῶθ᾽ ἡρακλῆα μεγάλωμ ἐπιίστορα ἔργωμ.
ὅς μοι ξεῖνομ ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶμ ὄπιμ ᾐδέσατ᾽ οὐδὲ τράπεζαν
τὴν, ἥμ οἱ παρέθηκεν, ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόμ.
ἵππους δ᾽ αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
τὰς ἐρέωμ ὀδυσῆι συνήντετο, δῶκε δὲ τόξομ
τὸ πρὶμ μὲν ῥ᾽ ἐφόρει μέγας εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
κάλλιπ᾽ ἀποθνήσκωμ ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιμ.
τῷ δ᾽ ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμομ ἔγχος ἔδωκεν
ἀρχὴμ ξεινοσύνης προσκηδέος, οὐδὲ τραπέζῃ
γνώτην ἀλλήλων. πρὶμ γὰρ διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
ἴφιτομ εὐρυτίδην ἐπιείκελομ ἀθανάτοισιμ,
ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ᾽ οὔποτε δῖος ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
ᾑρεῖτ᾽, ἀλλ᾽ αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο
κέσκετ᾽ ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
ἡ δ᾽ ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,

οὐδὸν

οὐδὸν τε δρύϊνον προσεβήσετο, τὸν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν·
ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
αὐτίκ' ἄρ' ἥγ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης·
ἐν δὲ κληῗδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
ἄντα τιτυσκομένη, τὰ δ' ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι, τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κληῗδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ, ἔνθα δὲ χηλοὶ
ἕστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματα κεῖτο·
ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός·
ἑζομένη δὲ κατ' αὖθι φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ᾕρεε τόξον ἄνακτος.
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ' ἴμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
ἰοδόκον, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος·
ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη·
αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον·

κέκλυ-

κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεί,
ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον, οὐδέ τιν' ἄλλην
μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι, θέσθαι τε γυναῖκα·
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
θήσω γὰρ μέγα τόξον ὀδυσσῆος θείοιο·
ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην νοσφισαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον μάλα καλὸν ἐνίπλειον βιότοιο·
τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ·
Ὣς φάτο, καὶ ῥ' εὔμαιον ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν, πολιόν τε σίδηρον·
δακρύσας δ' εὔμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν·
κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος·
ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτ' ὀνόμαζε·
νήπιοι ἀγροιῶται ἐφ' ἡμέρια φρονέοντες·
ἆ δειλώ, τί νυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὀρίνετον, ᾗ τε καὶ ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην·
ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε
μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον. οὐ γὰρ ὀΐω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.

οὐ γὰρ

οὐ γάρ τις μετὰ τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν,
οἷος ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα·
καὶ γὰρ μνήμων εἰμὶ, παῖς δ' ἔτι νήπιος ἦα·
ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει,
νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου·
ἤ τοι οἰστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν τότ' ἀτίμα
ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ἐπὶ δ' ὄρνυε πάντας ἑταίρους·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς τηλεμάχοιο·
ὢ πόποι, ἦ μάλα με ζεὺς ἄφρονα θῆκε κρονίων.
μήτηρ μέν μοί φησι φίλη πινυτή περ ἐοῦσα
ἄλλῳ ἅμ' ἕψεσθαι νοσφισαμένη τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόω, καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ·
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον
οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' ἀχαιΐδα γαῖαν,
οὔτε πύλου ἱερῆς, οὔτ' ἄργεος, οὔτε μυκήνης,
οὔτ' αὐτῆς ἰθάκης, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης.
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε, τί με χρὴ μητέρος αἴνου·
ἀλλ' ἄγε μὴ μύνῃσι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος ὄφρα ἴδωμεν·
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην.
εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοϊστεύσω τε σιδήρου
οὐκ ἔ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.

ἦ, καὶ

ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων·
πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας,
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε, τάφος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας
ὡς εὐκόσμως στῆσε, πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν.
τρὶς μέν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων.
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ
νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου·
καί νύ κε δή ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο.
ὢ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς;
ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅ τέ τις πρότερος χαλεπήνῃ·
ἀλλ' ἄγεθ' οἵ περ ἐμοῖο βίῃ πολὺ φέρτεροί ἐστε,
τόξου πειρήσασθαι, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον·
Ὣς εἰπὼν, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε·
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη·
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός·
ὄρνυσθ' ἑξείης, ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι
ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.

ὣς ἔφατ' ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος·
λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο οἴνοπος υἱός,
ὅ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
ἷζε μυχοίτατος αἰεί· ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἴῳ
ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσι δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν·
ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξου πειρήτιζεν·
οὐδέ μιν ἐντάνυσεν, πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,
ἀτρίπτους ἁπαλάς, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος·
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, οὗθ' ἕνεκ' αἰεὶ
ἐνθάδ' ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ,
γῆμαι πηνελόπειαν ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα ἀχαιιάδων εὐπέπλων
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἕο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προτέκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη·
ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

λειῶδες· ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων.
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει,
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
οὐ γάρ τοί σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,
οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι, καὶ ὀϊστῶν·
ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί·
ὣς φάτο, καί ῥ' ἐκέλευσε μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν.
ἄγρει πῦρ δὴ κεῖον ἐνὶ μεγάροισι μελανθεῦ.
πὰρ δὲ τίθει δίφρόν τε μέγαν, καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ.
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον·
ὣς φάθ'. ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε μελάνθιος ἀκάματον πῦρ·
πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν, καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος·
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδὲ δύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν.
ἀντίνοος δέ τ' ἐπεῖχε καὶ εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω,
βουκόλος, ἠδὲ συφορβὸς ὀδυσσῆος θείοιο.
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος ὀδυσσεύς·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι·

βουκόλε

βουκόλε καὶ σὺ συφορβὲ, ἔπος τί κε μυθησαίμην
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' εἶτ' ὀδυσῆι ἀμυνέμεν, εἴποθεν ἔλθοι,
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καὶ τίς θεὸς αὐτὸν ἐνείκῃ;
ἢ καὶ μνηστήρεσιν ἀμύνοιτ' ἢ ὀδυσῆι;
εἴπαθ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ.
ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ.
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων.
γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις, καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὣς δ' αὔτως εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι,
νοστῆσαι ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,
ἐξαῦτις σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
γινώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω,
οἴοισιν δμώων, τῶν δ' ἄλλων οὔ τευ ἄκουσα
εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι.
σφῶϊν δ' ὡς ἔσεταί περ ἀληθείην καταλέξω.
αἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω.
οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμοῖο τετυγμένα, καί μοι ἔπειτα
τηλεμάχῳ ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,

ὄφρα μ' ἐΰ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ,
οὐλὴν τήν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν αὐτολύκοιο.
Ὣς εἰπὼν, ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην, εὖ τ' ἐφράσαντο ἕκαστα.
κλαῖον ἄρ' ἀμφ' ὀδυσῆα δαΐφρονα, χεῖρε βαλόντε.
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τ' καὶ ὤμους.
ὣς δ' αὔτως ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε.
καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε.
παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδηται
ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπῃσι καὶ εἴσω.
ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μὴ δ' ἅμα πάντες,
πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες, ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην.
ἀλλὰ σὺ δῖ' εὔμαιε φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶ
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν· ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
σοὶ δὲ φιλοίτιε δῖε θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
κληῖσαι κληῗδι· θοῶς δ' ἐπιδεσμὸν ἰῆλαι.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας.

ἕζετ'

ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη·
ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θείου ὀδυσῆος·
εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλα πυρὸς, ἀλλά μιν οὐδ' ὧς
ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
οὔτι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ·
εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀχαιΐδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
ἀμφιάλῳ ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν·
ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
ἀντιθέου ὀδυσῆος, ὅτ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
τόξον, ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
    τὸν δ' αὖτ' ἀντίνοος προσέφη εὐπείθεος υἱός·
εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται, νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἁγνὴ, τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι
κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴκ' εἰῶμεν ἅπαντας
ἑστάμεν, οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι ὀΐω,
ἐλθόντ' ἐς μέγαρον λαερτιάδεω ὀδυσῆος·
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα.
ἠῶθεν δὲ κέλεσθε μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν
αἶγας ἄγειν, αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν·
ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,

τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
ὣς ἔφατ' ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ ἀντίνοον βασιλῆα
λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε,
ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλησιν·
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν, καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν,
ἲς οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀκομιστίη τε.
ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειεν.
ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν.
ἆ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
οὐκ ἀγαπᾷς, ὃ θ' ἕκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος, οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει·
οἶνός σε τρώει μελιηδής, ,,ὅς τε καὶ ἄλλους

βλάπτει

βλάπτει, ὃς ἄμ μιν χανδὸν ἕλῃ, μὴ δ' αἴσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν εὐρυτίωνα
ἄασ' ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου πειριθόοιο,
ἐς λαπίθας ἐλθόντ', ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ·
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα πειριθόοιο.
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐκ προθύρου δὲ θύραζε
ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλέϊ χαλκῷ·
ῥῖνας τ' ἀμήσαντες, ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς
ἤϊεν ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ·
ἐξ οὗ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
ὣς καὶ σὺ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι αἴ κε τὸ τόξον
ἐντανύσῃς, οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ· ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
εἰς ἔχετον βασιλῆα βροτῶν δηλήμονα πάντων
πέμψομεν, ἔνθεν δ' οὔτι σαώσεαι· ἀλλ' ἕκηλος
πῖνέ τε, μὴ δ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισι·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐ δὲ δίκαιον
ξείνους τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
ἔλπεαι αἴ χ' ὁ ξεῖνος ὀδυσσῆος μέγα τόξον
ἐντανύσῃ χερσίν τε, βίηφί τε ἧφι πιθήσας,
οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ ἑὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπε,
μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων

ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν·
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα·
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
οὔ τί σε τόνδ' ἄξεσθαι ὀϊόμεθ', οὐδὲ ἔοικεν·
ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
ἦ πολὺ χέρειονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
μνῶνται, ὅτ' οὐδέτι τόξον ἐΰξοον ἐντανύουσιν·
ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου·
ὣς ἐρέουσ', ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρύμαχ' οὔ πως ἔστιν ἐϋκλεῖας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε.
οὗτος δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἠδ' εὐπηγής·
ἀνδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός.
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν·
ὧδε γὰρ ἐξερέω τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά.
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
καὶ ξίφος ἄμφηκες, δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα.
πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.

μῆτερ

μήτηρ ἐμή, τόξον μὲν ἀχαιῶν οὔτις ἐμεῖο
κρείσσων ᾧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
οὔθ' ὅσοι κραναὴν ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσιν,
οὐδ' ὅσοι ναίουσι πρὸς ἤλιδος ἱπποβότοιο.
τῶν οὔτις μ' ἀέκοντα βιήσεται αἴκε θέλοιμι,
καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι·
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ·
ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει.
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ·
ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
κλαῖεν ἔπειτ' ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις ἀθήνη.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα
πλαγκτέ, τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
οἷον ἀπ' ἀνθρώπων οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν ἀπόλλων
ἡμῖν θ' ἱλήκῃσι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.

Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει.

ἄττα,

ἄττα πρόσω φέρε τόξα τάχ', οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις,
μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν ἀγρόν δὲ δίωμαι
βάλλων χερμαδίοισι, βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
αἲ γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι
μνηστήρων χερσίν τε, βίηφί τε φέρτερος εἴην·
τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες, καὶ δὴ μεθίεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης,
ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς·
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρύας·
ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμμεναι πὰρ ἔργῳ·

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων·
σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε·
κλήϊσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἤϊεν αὐτός·
ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα, ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα
πάντῃ ἀναστρέφων πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα·

μὴ κέ-

μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν, ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον.
ἦ τις θηητὴρ, καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἤ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἢ ὅγ᾽ ἐφορμᾶται ποιησέμεν, ὡς ἐνὶ χερσὶν
νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
ἄλλος δ᾽ αὖτ᾽ εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων.
αἲ γὰρ δὴ τοσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.
ὣς ἄρ᾽ ἔφαν μνηστῆρες. ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
αὐτίκ᾽ ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἴδε πάντῃ.
ὡς ὅτ᾽ ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδὴν
ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰὸς,
ὣς ἄρ᾽ ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ᾽ ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
ἡ δ᾽ ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνηστῆρσιν δ᾽ ἄρ᾽ ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ᾽ ἄρα χρὼς
ἐτράπετο. Ζεὺς δὲ μεγάλ᾽ ἔκτυπε σήματα φαίνων.
γήθησέν τ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω.
εἵλετο δ᾽ ὠκὺν ὀϊστὸν, ὅς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
γυμνὸς, τοὶ δ᾽ ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
κείατο, τῶν τάχ᾽ ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσασθαι.
τόν ῥ᾽ ἐπὶ πήχει ἑλὼν ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε

αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος. ἧκε δ' ὀϊστὸν
ἄντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
πρώτης στελεῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
ἰὸς χαλκοβαρὴς, ὁ δὲ τηλέμαχον προσέειπεν.
τηλέμαχ', οὔ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἥμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον
δὴν ἔκαμον τανύων, ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον ἀχαιοῖσι τετυκέσθαι
ἐν φάει. αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
μολπῇ καὶ φόρμιγγι, τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
ἦ, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν, ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
τηλέμαχος φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχει. ἄγχι δ' ἄρ αὐτοῦ
πὰρ θρόνῳ εἱστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Χ. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Τὰ περὶ τὴν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος ὀδυσσεὺς παρούσης ἀθηνᾶς, ἐν τοῖς ἑξῆς τὰς θεραπαίνας διὰ τηλεμάχου καὶ τῶν οἰκείων, κολάζει ἅμα μελανθίῳ.

ὈΔΥΣΣΕΙΑΣ ὉΜΗΡΟΥ
·Χ· ῬΑΨΩΔΙΑΣ·

χῖ ὀδυσσεὺς μνηστῆρας ἐναίρυτο νηλέϊ χαλκῷ.

αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις ὀδυσσεύς·
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν.
οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται.
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔ πω τις βάλεν ἀνήρ,
εἴσομαι αἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος ἀπόλλων.
ἤ, καὶ ἐπ' ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
ἤ τοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
χρύσεον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
ὄφρα πίοι οἴνοιο, φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
μέμβλετο. τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἱ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν, καὶ κῆρα μέλαιναν.
τὸν δ' ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ.
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημέ-

βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
αἵματος ἀνδρομέοιο, θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τράπεζαν
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε,
σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο, τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα·
ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋτμήτους ποτὶ τοίχους,
οὐδέ πω ἀσπὶς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι·
νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
ἄλλων ἀντιάσεις, νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος·
καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ' ἄριστος
κούρων εἰν Ἰθάκῃ, τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται·
ἴσκεν ἕκαστος ἀνήρ, ἐπειὴ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
δήμου ἀπὸ Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα·
δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι,
νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
πάπτη

πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον·
εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
εἰ μὲν δὴ ὀδυσεὺς ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες ὅσα ῥέζεσκον ἀχαιοὶ,
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' (ἀγροῦ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων
ἀντίνοος. οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
οὔ τι γάμου τόσον κεχρημένος οὔτε χατίζων,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε κρονίων,
ὄφρ' ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας·
νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται, σὺ δὲ φείδεο λαῶν
σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον
ὅσσά τοι ἐκπέποται, καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε, χρυσόν τ' ἀποδώσομεν εἰσόκε σὸν κῆρ
ἰανθῇ, πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι·
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
εὐρύμαχ', οὐδ' εἴμοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσά τε νῦν ὔμμ' ἐστὶ καὶ εἴποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε·
οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι·
νῦν ὔμμιν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι,
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ·
ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον·

Ὣς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
τοῖσιν δ' εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις.
ὦ φίλοι, οὔτ' ἂρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην
οὐδοῦ ἀπὸ ξεστοῦ τοξάσεται, εἰς ὅ κε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης,
φάσγανά τε σπάσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων, ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
ἀθρόοι εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων·
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο.
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο·
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσατο φάσγανον ὀξὺ
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων, ὁ δ' ἁμαρτῇ δῖος ὀδυσσεὺς,
ἰὸν ἀποπροϊείς. βάλε δὲ στῆθος παρὰ μαζόν·
ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος. ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιρρηδὴς δὲ τραπέζῃ
κάππεσε δινηθείς· ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε,
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον, ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἐτίναξε, κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς·
ἀμφίνομος δ' ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
ἀντίος ἀΐξας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξύ,
εἴπως οἱ εἴξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ,

ὤμων

ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
δούπησεν δὲ πεσὼν· χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ·
τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
αὐτοῦ ἐν ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις ἀχαιῶν
ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον, ἢ ἐλάσειε
φασγάνῳ ἀΐξας, ἠὲ προπρηνέα τύψας·
βῆ δὲ θέειν· μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε.
καὶ κυνέην εὔχαλκον ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
οἶσε θέων, εἵως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοί,
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα·

Ὣς φάτο· τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον, ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο·
ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ,
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
βῆ δὲ φέρων. μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
ὡς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά.
ἔσταν δ' ἀμφ' ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην·
αὐτὰρ ὅγ' ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνασθαι ἔσαν ἰοὶ,
τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ

βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἔκλιν' ἑστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθ' ὕπερθεν ἔνευεν·
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ·
ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
τὴν δ' ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς, μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή·
τοῖς δ' ἀγέλαος μετέειπεν ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη,
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν·
οὔπως ἔστ' ἀγέλαε διοτρεφές. ἄγχι γὰρ αἰνῶς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
ἀλλ' ἄγεθ' ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
ἐκ θαλάμου· ἔνδον γὰρ, ὀΐομαι, οὐδέ πῃ ἄλλῃ
τεύχεα κατθέσθην ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
ὣς εἰπὼν, ἀνέβαινε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν

ἐς θα-

ἐς θαλάμους ὀδυσῆος ἀναῤῥῶγας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσα δὲ δοῦρα·
καὶ τόσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε·
καὶ τότ' ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα, χερσὶ δὲ δοῦρα
μακρὰ τινάσσοντας, μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα δὲ τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν ἠὲ μελανθεύς.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἐγκλίνας, τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι δῖ' εὔμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
καὶ φράσαι ἤτις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἣ τάδε ῥέζει,
ἢ υἱὸς δολίοιο μελανθεύς, τόν περ ὀΐω·
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρός ἀλλήλους ἀγόρευον.
βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τεύχεα καλά, νόησε δὲ δῖος ὑφορβός·
αἶψα δ' ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ·
κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνήρ, ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοί,
ἔρχεται ἐς θάλαμον, σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἤ μιν ἀποκτείνω αἴκεν κρέσσων τε γίνωμαι;

ἠὲ σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
ἤτοι ἐγὼ καὶ τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων μάλα περ μεμαῶτας.
σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθε.
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν.
ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν, χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κατὰ τεύχε' ἐρεύνα.
τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν.
τῇ δ' ἑτέρῃ ῥάκος εὐρὺ γέρον πεπαλαγμένον ἄζῃ
λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκε.
δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων.
τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
κουρίξ, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνυμένον κῆρ.
σὺν δὲ πόδας χεῖράς τ' ἔδεον θυμαλγέϊ δεσμῷ
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν
υἱὸς λαέρταο πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς.
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε

κίον'

κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι·
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος ὥς ἐπέοικεν·
οὐδέ σέ γ' ἠριγένεια παρ' ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἀνερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ' ἀγινεῖς,
αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο ταθεὶς, ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε θύρην τ' ἐπιθέντε φαεινὴν,
βήτην δ' εἰς ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
ἔνθα μένος πνείοντες ἐφίστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμου, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ διὸς ἦλθεν ἀθήνη·
μέντορι εἰδομένη, ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν·
τὴν δ' ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπε·
μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
ὅσσ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον, ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί·
ὣς ἔφατ' οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν' ἀθήνην·
μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
πρῶτος τήν γ' ἐνένιπε δαμαστορίδης ἀγέλαος·
μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθησιν ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ·
ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω,
ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν·
ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς

ἔρδειν ἐν μεγάροισι· σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήμαθ' ὁπόσσα τοι ἐστὶ τάτ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφι
τοῖσι δ' ὀδυσσῆος μεταμίξομεν. οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας·
οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν·
ὣς φάτ', ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
νείκεσσεν δ' ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
οὐκ ἔτι σοί γ' ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκή,
οἵη ὅτ' ἀμφ' ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατορέῃ
εἰνάετες τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί.
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
σῇ δ' ἤλω βουλῇ πριάμου πόλις εὐρυάγυια·
πῶς δὴ νῦν ὅτε σὸν δῆμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις
ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι·
ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
μέντωρ ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.
ἦ ῥα καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἠμὲν ὀδυσσῆος, ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην·
μνηστῆρας δ' ὤτρυνε δαμαστορίδης ἀγέλαος·
εὐρύνομός τε, καὶ ἀμφιμέδων δημοπτόλεμός τε,

πείσαν

πείσανδρός τε πολυκτορίδης, πόλυβός τε δαΐφρων·
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, περί τε ψυχέων ἐμάχοντο.
τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί·
τοῖς δ' ἀγέλεως μετέειπεν ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
καὶ δή οἱ μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὔγματα εἰπών·
οἱ δ' οἶοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι.
τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἐφίετε δούρατα μακρά·
ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι ζεὺς
δώῃ ὀδυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν·
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευσεν,
ἱέμενοι, τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπειδὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίξαι, ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν·
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἄντα τιτυσκόμενοι, δημοπτόλεμον μὲν ὀδυσσεύς·
εὐρυάδην δ' ἄρα τηλέμαχος, ἔλατον δὲ συβώτης·

πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας,
μνηστῆρες δ' ἄρ' ἐχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἒξ ἔγχε' ἕλοντο·
αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἱέμενοι, τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν ἀθήνη·
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν.
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια·
ἀμφιμέδων δ' ἄρα τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην· ἄκρον δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός·
κτήσιππος δ' εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ,
ὦμον ἐπέγραψεν, τὸ δ' ὑπέρπτατο, πῖπτε δ' ἔραζε,
τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα·
ἔνθ' αὖτ' εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος ὀδυσσεύς·
ἀμφιμέδοντα δὲ τηλέμαχος, πόλυβον δὲ συβώτης·
κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
βεβλήκει πρὸς στῆθος· ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα.
ὦ πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας
ἀντιθέῳ ὀδυσῆϊ δόμον κάτ' ἀλητεύοντι·
ἦ ῥα βοῶν ἕλικων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς,

οὖτα δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
τηλέμαχος δ' εὐηνορίδην λειώκριτον οὖτα
δουρὶ μέσον κενεῶνα· διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
δὴ τότ' ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς, τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὣς ἀγελαῖαι.
τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσι θορῶσι,
ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ,
ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
λειώδης δ' ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων·
καί μιν λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
γουνοῦμαί σ' ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον·
οὐ γάρ πω τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν, οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον, ἀλλὰ καὶ ἄλλους
παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον·

αὐτὰρ

αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδὲν ἐοργὼς
κείσομαι, ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων·
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι·
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι, καὶ τέκνα τεκέσθαι.
τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγία προφύγοισθα·
Ὣς ἄρα φωνήσας ξίφος ἕλετο χειρὶ παχείῃ,
κείμενον, ὅ ῥ' ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος, τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε·
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
τερπιάδης δ' ἔτ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν
φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν·
ἄγχι παρ' ὀρσοθύρῃ, δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριξεν,
ἢ ἐκδὺς μεγάροιο διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
ἑρκείου ἕζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ
λαέρτης ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηον·
ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας ὀδυσῆα.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γούνων ἅψασθαι λαερτιάδεω ὀδυσῆος·
ἤτοι ὃ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε
μεσσηγὺς κρητῆρος, ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων·

καὶ

καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γουνοῦμαί σ' ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον·
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸμ
πέφνης, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμὶ, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶμ οἴμας
παντοίας ἐνέφυσεν, ἔοικα δέ τοι παραείδειν
ὥς τε θεῷ, τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
καί κεν τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱός·
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας.
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἲς τηλεμάχοιο·
αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
ἴσχεο, μηδ' ἔτι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ,
καὶ κήρυκα μέδοντα σαώσομεν, ὅς τε μευ αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος·
ἢ δὴ μή μιν ἔπεφνε φιλοίτιος ἠὲ συβώτης,
ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα·
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, βοὸς δ' ἀπέδυνε βοείην·
τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμι, σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ

μήμε

μή με περὶ σθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
κτήματ᾽ ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι, οὐδὲν ἔτιον.
τὸν δ᾽ ἐπιμειδήσας, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
θάρσει, ἐπειδή σ᾽ οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπησθα καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ᾽ ἀμείνων·
ἀλλ᾽ ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδὸς,
ὄφρ᾽ ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο, τὼ δ᾽ ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε.
ἑζέσθην δ᾽ ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν,
πάντοσε παπταίνοντε φόνον ποτιδεγμένω αἰεί.
πάπτηνεν δ᾽ Ὀδυσεὺς κατ᾽ ἑὸν δόμον, εἴ τις ἔτ᾽ ἀνδρῶν
ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
πεπτεῶτας πολλούς, ὥς τ᾽ ἰχθύας οὕς θ᾽ ἁλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης,
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ, οἱ δέ τε πάντες
κύμαθ᾽ ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
τῶν μέν τ᾽ ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν,
ὣς τότ᾽ ἄρα μνηστῆρες ἐπ᾽ ἀλλήλοισι κέχυντο·
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχ᾽, εἰ δ᾽ ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴποιμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν·

ὣς φάτο· τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν εὐρύκλειαν·
δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ παλαιγενὲς ἥ τε γυναικῶν
δμῳάων σκοπός ἐσσι, κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων
ἔρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρα τι εἴπῃ.
ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ' ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσιν,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τε λέοντα
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε, παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι,
ὣς ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
ἡ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
ἴθυσεν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον.
ἀλλ' ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἐν θυμῷ γρηῦ χαῖρε καὶ ἴσχεο, μὴ δ' ὀλόλυζε.
οὐχ' ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο.
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον·
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,

αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλητεῖς εἰσί.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω·
πεντήκοντά τοι εἰσὶν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμωαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι·
τάων δώδεκα πᾶσαι, ἀναιδέης ἐπέβησαν,
οὔτ' ἐμὲ τίουσαι, οὔτ' αὐτὴν πηνελόπειαν·
τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν·
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τίς θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
μήπω τήνδ' ἐπέγειρε, σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
αὐτὰρ ὁ τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
εἰς ἓ καλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας,
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσεσθαι,
δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,

θεινέ-

θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πασέων
ψυχὰς ἐξαφέλοισθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' ἀφροδίτης,
τὴν ἄρ ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ·
ὣς ἔφαθ', αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
αἰν' ὀλοφυρόμεναι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι·
πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας·
κὰδ δ' ἄρ ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς
ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι, σήμαινε δ' ὀδυσσεὺς
αὐτὸς ἐπισπέρχων, ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας,
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης·
λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο
ξῦον, ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαὶ, τίθεσαν δὲ θύραζε·
αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς·
εἴλεον ἐν στείνει ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι·

τοῖσι δὲ τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
μητέρι θ' ἡμετέρῃ παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.

ὣς ἄρ ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρώροιο
κίονος ἐξάψας μεγάλης περίβαλλε θόλοιο
ὕψοσ' ἐπεντανύσας, μή τις ποσὶν οὖδας ἵκηται·

ὡς δ'

ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόδ' ἑστήκει ἐνὶ θάμνῳ
αὖλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος,
ὣς αἵ γ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτισθα θάνοιεν·
ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ οὔτι μάλα δήν·
ἐκ δὲ μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
τάμνον, μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ·
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
εἰς ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·
αὐτὰρ ὅ γε προσέειπε φίλην τροφὸν εὐρύκλειαν·
οἶσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θεειώσω μέγαρον. σὺ δὲ πηνελόπειαν
ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
πάσας δ' ὤτρυνον δμῳὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια·
ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω·
μὴ δ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω·
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς εὐρύκλεια·
ἤνεγ-

ἤνεγκεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον, αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν·
γρηῦς δ' αὖτ' ἀνέβη διὰ δώματα καλ' ὀδυσῆος
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο, καὶ ἠσπάζοντ' ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι, κεφαλήν τε, καὶ ὤμους,
χεῖράς τ' αἰνύμεναι. τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει,
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ψ. ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

ἀ ναγνωρισμὸς ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τῶν τῆς πλάνης διηγημάτων ἀνακεφαλαίωσις, καὶ ὀδυσσέως καὶ τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ
Ψ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ψῖ δ' ἀναγνωρίζει πόσιν ὃν ποτὲ πηνελόπεια.

γ ρηῦς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα·
γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
στῆ δ' ἄρ ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἔγρεο πηνελόπεια φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι, τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα·
ἦλθ' ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψέ περ ἐλθών·
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵ θ' ἑὸν οἶκον
κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἵ τε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν.
οἵ σε περ ἔβλαψαν, πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα·
τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
ταῦτα παρεξερέουσα, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἄψ ἔρχεο μέγαρόν δε.
εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἵ μοι ἔασι,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε,
τῶ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μέγαρον, σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
οὔτι σε λωβεύω τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ᾔδεεν ἔνδον ἐόντα·
ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν,
ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἧκε·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
εἰ δ' ἄγε δή μοι μαῖα φίλη νημερτὲς ἔνισπε,
εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐὼν, οἳ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα
κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,

πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος, τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι·
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
ἑσταόθ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες,
κέατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
αἵματι, καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα.
νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλὲς
πῦρ μέγα κηάμενος, σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι·
ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε·
νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σέ,
καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι, κακῶς δ' οἵ πέρ μιν ἔρεζον
μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα·
οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ, τὸν τεκόμεσθα·
ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα, καὶ κακὰ ἔργα·
οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο.
τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὤλεσε

ὤλεσε τηλοῦ νόστον ἀχαιΐδος, ὤλετο δ' αὐτός·
 τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς εὐρύκλεια.
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὔποτ' ἔφησθα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος·
ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω·
οὐλὴν τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.
τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δέ σοι αὐτῇ
εἰπέμεν. ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
οὐκ ἔα εἰπέμεναι πολυϊδρείῃσι νόοιο·
ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
αἴκέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ·
 τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων πηνελόπεια.
μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
δήνεα εἴρυσθαι· μάλα περ πολύϊδριν ἐοῦσαν.
ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνειῶτας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
 Ὣς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερώϊα, πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὅρμαιν' ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
ἢ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα·
ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἕζετ' ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχου τοῦ ἑτέρου, ὃ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν
ἧστο κάτω ὁρόων ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.

ἡ δ' ἄνεω δὴμ ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν.
ὄψει δ' ἄλλοτε μὲν μιμ ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα·
τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸμ
ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς.
οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφεσταίη ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
τέκνον ἐμὸν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν.
οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ' ἐρέεσθαι,
οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον, εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
ἔστ' ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον, ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήμαθ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τηλέμαχ', ἤτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν, τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον·
νῦν ὅτι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι
τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι·
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται·

καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν·
ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
κούρων εἰν ἰθάκῃ, τῷ σε φράζεσθαι ἄνωγα·
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε πάτερ φίλε, σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώποισι φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δευήσεσθαι ὅση δύναμίς γε πάρεστι·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
πρῶτα μὲν ἂρ λούσασθε καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμωάς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι·
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ περιναιετάουσιν,
μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω,
ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον, ἔνθα δ' ἔπειτα
φρασσόμεθ' ὅττι κε κέρδος ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνα·

ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες, ὁ δ' ἕλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσεν
μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
ἀνδρῶν παιζόντων, καλλιζώνων τε γυναικῶν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν·
σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο
εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς ὄφρ' ἂν ἵκοιτο.
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο·
αὐτὰρ ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος ἀθήνη,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα, κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας·
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν ἥφαιστος δέδαεν καὶ παλλὰς ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη
ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

οὐ μὲν

οὐ μέν κ' ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀποσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἄγε μοι μαῖα στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι, ἦ γὰρ τῇ γε σιδήρεον ἐν φρεσὶν ἦτορ.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια·
δαιμόνι', οὔτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
οὔτε λίην ἄγαμαι, μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
ἐξ ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος εὐρύκλεια,
ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνὴν
κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κέδν' εἰδυῖαν.
ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος· χαλεπὸν δέ κεν εἴη·
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·
ἀνδρῶν δ' οὐκ ἄν τις ζωὸς βροτὸς οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος·
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς
ἀκμηνὸς θαλέθων, πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων·
τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον ἐμὸν, ὄφρ' ἐτέλεσσα
πυκι-

πυκινῇς λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα·
κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλκῷ,
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα
ἑρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ·
ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔντυνον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι·
ἐν δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι, οὐδέ τι οἶδα
εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι γύναι λέχος, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε ταμὼν ὕπο πυθμέν' ἐλαίης·
ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνούσης τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' ὀδυσσεύς.
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῇ βάλλ' ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα·
μή μοι ὀδυσσεῦ σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων πέπνυσο, θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν,
οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἥβης ταρπῆναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
οὕνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον ἐπεὶ ἴδον ὧδ' ἀγάπησα·
αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἐρρίγει, μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
ἐλθών, πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν

οὐδέ

οὐδέ κεν ἀργείη ἑλένη διὸς ἐκγεγαυῖα
ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
εἰ ᾔδη ὅ μιν αὖτις ἀρήιοι υἷες ἀχαιῶν
ἀξέμεναι οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον,
τὴν δή τοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος·
νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέος κατέλεξας
εὐνῆς ἡμετέρης, τὴν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει.
ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
ἀκτορὶς, ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ.
ἣ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο.
πείθεις δή μευ θυμὸν ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα·
Ὣς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφίμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα κεδν' εἰδυῖαν·
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανέη,
ὧν τε ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ,
παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφεν ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης κακότητα φυγόντες,
ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσορόωσῃ.
δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ,
καί νύκ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.

νύκτα

νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, ἠῶ δ' αὖτε
ῥύσατ' ἐπ' ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
ζεύγνυσθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
λάμπον καὶ φαέθονθ', οἵ τ' ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
καὶ τότ' ἄρ ἣν ἄλοχον προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι·
ὣς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο τειρεσίαο
ἤματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον ἄϊδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ·
ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε·
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων πηνελόπεια.
εὐνὴ μὲν δὴ σοί γε τότ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν, ὀΐω,
πεύσομαι· αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὔτι χέρειον.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς.
δαιμονίη, τί τ' ἄρ αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν, αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω·
οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγεν
ἐλθεῖν

ἐλθεῖμ, ἐν χείρεσσιμ ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμόν·
εἰς ὅκε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν,
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους·
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται·
σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδές, οὐδέ σε κεύσω
ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν, ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ·
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευσεν ἐρετμόν,
ἔρξαντ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι
πᾶσι μάλ' ἑξείης· θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
γήραϊ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται, τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
εἰ μὲν δὴ γῆράς τε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
τόφρα δ' ἄρ' εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων.
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηῢς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·

τοῖσι

τοῖσιν δ' εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν, οἱ μὲν ἔπειτα
ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο·
αὐτὰρ τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης,
παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας.
αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα·
τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς,
τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες.
ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον,
οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος.
αὐτὰρ ὁ διογενὴς ὀδυσεὺς ὅσα κήδε' ἔθηκε
ἀνθρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε
πάντ' ἔλεγ', ἡ δ' ἄρα τέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
πῖπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
ἦλθ' ἐς λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν,
ἠδ' ὅσα κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν οὐδ' ἐλέαιρεν·
ἠδ' ὡς αἴολον ἵκεθ' ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο·
καὶ πέμπ' οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
ἤην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα·

ἠδ' ὡς

ἠδ' ὡς τηλέπυλον λαιστρυγονίην ἀφίκοντο·
οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
πάντας, ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ·
καὶ κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε
ἠδ' ὡς ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
ψυχῇ χρησόμενος θηβαίου τειρεσίαο
νηῒ πολυκληῗδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους·
μητέρα θ' ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα·
ἠδ' ὡς σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
ὥς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας δεινήν τε χάρυβδιν,
σκύλλην θ', ἣν οὔπωποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·
ἠδ' ὡς ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν·
ὥς θ' ἵκετ' ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε καλυψώ,
ἣ δή μιν κατέρυκε λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλὰ τοῦ, οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·
ἠδ' ὡς ἐς φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας.
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες·
τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσι-

λυσιμελὴς ἐπόρουσε λύων μελεδήματα θυμοῦ.
ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη·
ὁππότε δή ῥ' ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι, ἠδὲ καὶ ὕπνου,
αὐτίκ' ἀπ' ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ὦρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέρῃ, ὦρτο δ' ὀδυσσεὺς
εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
κλαίουσ', αὐτὰρ ἐμὲ ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης·
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνὴν,
κτήματα μὲν τά μοι ἔστι κομιζέμεν ἐν μεγάροισι.
μῆλα δ' ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληΐσομαι, ἄλλα δ' ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἄπειμι
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλὸν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται·
σοὶ δὲ γύναι τάδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν, ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἧσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε·
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά·
ὦρσε δὲ τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην·

πάντας

πάντας δ' οὔτε' ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ.
ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον, ἦρχε δ' ὀδυσσεύς.
ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἐξῆγε πόληος.

Υ'ΠΟ'ΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ ·Ω· Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ.

Τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς ἑρμῆς εἰς ἅδου κατάγει, καὶ ἀναγνωρισμὸς ὀδυσσέως γίνεται πρὸς τὸν πατέρα λαέρτην, καὶ ταραχὴν τοῖς ἰθακησίοις γενομένην ἐπὶ τῇ τῶν μνηστήρων ἀναιρέσει ἀθηνᾶ διακωλύει.

Ο'ΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ·Ω· ῬΑΨΩΔΙ'Α.

ὧδ' ὀδυσεὺς σὺν παισὶ καὶ υἱεῖ μάχετ' ἀχαιοῖς.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων, ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλὴν χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.

τῇ ῥ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο·
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
ἑρμείας ἀκάκητα, κατ' εὐρώεντα κέλευθα·
πὰρ δ' ἴσαν, ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ λευκάδα πέτρην·
ἠδὲ παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθά τε ναίουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δὲ ψυχὴν πηληϊάδεω ἀχιλῆος
καὶ πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος ἀντιλόχοιο,
αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε,
τῶν ἄλλων δαναῶν, μετ' ἀμύμονα πηλείωνα·
ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἤλυθ' ἔπι ψυχὴ ἀγαμέμνονος ἀτρείδαο
ἀχνυμένη, περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον·
τὴν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε πηλείωνος·
ἀτρείδη, περὶ μέν σε φαμὲν διὶ τερπικεραύνῳ
ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα
οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί·
ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα, παραστήσεσθαι ἔμελλε
μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὔτις ἀλεύεται ὅς κε γένηται·

ὡς ὄφε-

ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἧς περ ἄνασσες
δήμῳ ἔνι τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν παναχαιοί·
ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν ἀτρεΐδαο·
ὄλβιε πηλέος υἱὲ θεοῖς ἐπιείκελ' ἀχιλλεῦ·
ὃς θάνες ἐν τροίῃ ἑκὰς ἄργεος, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
κτείνοντο τρώων καὶ ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι
μαρνάμενοι περὶ σεῖο, σὺ δὲ στροφάλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ λελασμένος ἱπποσυνάων.
ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ' οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεθα πολέμου εἰ μὴ ζεὺς λαίλαπι παῦσεν·
αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι καθήραντες χρόα καλὸν,
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
δάκρυα θερμὰ χέον δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας·
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν,
ἀγγελίης ἀΐουσα, βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας ἀχαιούς,
καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς
νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
ἴσχεσθ' ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι ἀχαιῶν

μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνειότος ἀντιόωσα.
ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι ἀχαιοί.
ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρήνεον. ἔνθα κεν οὔτιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
ἀργείων. τοῖον γὰρ ὑπώρορε μοῦσα λίγεια.
ἑπτὰ καὶ δέκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν, ἀθάνατοί τε θεοί, θνητοί τ' ἄνθρωποι.
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δ' ἐπ' αὐτῷ
μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
καὶ μέλιτι γλυκερῷ, πολλοὶ δ' ἥρωες ἀχαιοὶ
τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
πεζοί θ', ἱππῆές τε, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσεν ἡφαίστοιο,
ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ' ἀχιλλεῦ,
οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
χρύσεον ἀμφιφορῆα, διωνύσοιο δὲ δῶρον
φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ ἡφαίστοιο.
ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα φαίδιμ' ἀχιλλεῦ.
μίγδα δὲ πατρόκλοιο μενοιτιάδαο θανόντος,
χωρὶς δ' ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων
τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ πάτροκλόν γε θανόντα.

ἀμφ'

ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
χεύαμεν ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων,
ἀκτῇ ἔπι προὐχούσῃ ἐπὶ πλατεῖ ἑλλησπόντῳ,
ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι, καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα,
θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν ἀχαιῶν·
ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσαο θυμῷ·
οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
ἀργυρόπεζα θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν·
ὣς σὺ μέν', οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν ἀχιλλεῦ·
αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα.
ἐν νόστῳ γάρ μοι ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο,

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος ἀργειφόντης,
ψυχὰς μνηστήρων κατάγων ὀδυσσῆι δαμέντων·
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον ὡς ἐσιδέσθην.
ἔγνω δὲ ψυχὴ ἀγαμέμνονος ἀτρείδαο
παῖδα μελανθῆος ἀγακλυτὸν ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.

τὸμ προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν ἀτρείδαο·
ἀμφίμεδομ, τί παθόντες ἐρεμνὴμ γαῖαν ἔδυτε
πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες οὐδέ κεν ἄλλως
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιμ ἄνδρας ἀρίστους·
ἢ ὔμμ' ἐν νήεσσι ποσειδάωμ ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά,
ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
βοῦς περιταμνομένους, ἠδ' οἰῶμ πώεα καλά,
ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶμ·
εἰπέ μοι εἰρομένῳ, ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι,
ἢ οὐ μέμνῃ, ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ
ὀτρυνέωμ ὀδυσῆα σὺμ ἀντιθέῳ μενελάῳ
ἴλιομ εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμωμ ἐπὶ νηῶμ·
μηνὶ δ' ἄρ οὔλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντομ
σπουδῇ, παρπεπιθόντες ὀδυσσῆα πτολίπορθομ·
τὸμ δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν ἀμφιμέδοντος.
μέμνημαι τάδε πάντα διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸμ τέλος οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ' ὀδυσσῆος δὴμ οἰχομένοιο δάμαρτα·
ἡ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμομ, οὔτε τελεύτα,
ἡμῖμ φραζομένη θάνατομ καὶ κῆρα μέλαιναν·
ἀλλὰ δόλομ τόμδ' ἄλλομ ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιμ ὕφαινε
λεπτὸμ καὶ περίμετρομ, ἄφαρ δ' ἡμῖμ μετέειπε·

κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅκε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται
λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο,
μή τίς μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας·
ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν·
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο·
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν ἀχαιούς.
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν,
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης,
εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν ὑφήνασα μέγαν ἱστὸν
πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ.
καὶ τότε δή ῥ' ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς ὀδυσσῆος θείοιο,
ἐκ πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ·
τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτὸν, ἤτοι ὀδυσσεὺς
ὕστερος. αὐτὰρ τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευε·
τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα

πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι
σκηπτόμενον, τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
οὐδέ τις ἡμείων δύνατ᾽ γνῶναι τὸν ἐόντα,
ἐξαπίνης προφανέντ᾽, οὐδ᾽ οἳ προγενέστεροι ἦσαν·
ἀλλ᾽ ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίπτομεν ἠδὲ βολῇσιν·
αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα, ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι,
βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
ἀλλ᾽ ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε᾽ ἀείρας,
ἐς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήϊσεν ὀχῆας·
αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγε,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν, πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν αἰνομόροισιν ἄεθλια καὶ φόνου ἀρχήν·
οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ᾽ ἐπιδευέες ἦμεν.
ἀλλ᾽ ὅτε χεῖρας ἵκανεν ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
ἔνθ᾽ ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι, μηδ᾽ εἰ μάλα πόλλ᾽ ἀγορεύοι·
τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
ῥηϊδίως δ᾽ ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ᾽ ἧκε σιδήρου·
στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ οὐδὸν ἰών, ταχέας δ᾽ ἐκχεύατ᾽ ὀϊστοὺς
δεινὸν παπταίνων, βάλε δ᾽ ἀντίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ᾽ ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα,
ἄντα τιτυσκόμενος, τοὶ δ᾽ ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·

γνωτὸν

γνωτὸν δ' ἦν, ὅ ῥά τις σφι θεῶν ἐπιτάῤῥοθος ἦεν.
αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' ἀεικὴς
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
ὣς ἡμεῖς ἀγάμεμνον ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις ὀδυσῆος.
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάστου,
οἵκ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν ἀτρείδαο·
ὄλβιε λαέρταο παῖ πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ·
ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν·
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι πηνελοπείῃ,
κούρῃ ἰκαρίου ὡς εὖ μέμνητ' ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίου τῷ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται
ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι πηνελοπείῃ,
οὐχ ὡς τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα
κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ
ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους. χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥκ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑσταότ' ἐν ἀΐδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης·
οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς

λαέρ-

Λαέρτης κτεάτισσεν ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο.
ἐν δὲ γυνὴ σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
ἔνθ' ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱεῖ μῦθον ἔειπεν·
ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθεθ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱρεύσατε, ὅς τις ἄριστος·
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
αἴκ' ἔμ' ἐπιγνοίη καὶ φράσεται ὀφθαλμοῖσιν.
ἦέ κεν ἀγνοιῇσι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν, δμώεσσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν·
οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων,
οὐδ' εὗρεν δολίον μέγαν ὄρχατον ἐς καταβαίνων,
οὐδέ τινα δμώων οὐδ' υἱέων· ἀλλ' ἄρα τοίγε
αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λιστρεύοντα φυτὸν, ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα
ῥαπτὸν ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο γραπτῦς ἀλεείνων·
χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε πένθος ἀέξων.

τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος ὀδυσσεὺς
γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα·
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβεν.
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
κῦσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ' ἠδὲ ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο·
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι,
τὰ φρονέων, ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος ὀδυσσεύς·
ἤτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινε·
τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός.
Ω γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
οὐκ ὄγχνη, οὐκ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον·
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι·
οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' οὔσε κομίζει,
οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
εἶδος καὶ μέγεθος, βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας·
τοιούτῳ δὲ ἔοικας ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
εὑδέμεναι μαλακῶς, ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·

τεῦ δμῶς εἶς ἀνδρῶν, τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις·
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
εἰ ἐτεόν γ' ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
οὗτος ἀνήρ· νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
οὔτι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπου ζώει τε καὶ ἐστὶν,
ἦ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισιν·
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὔπω τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
εὔχετο δ' ἐξ ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
λαέρτην ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ·
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα οἷα ἐῴκει·
χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας,
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ἔργ' εἰδυίας
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων·
ξεῖν', ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρεείνεις·

ὑβρι-

ὑβρισαὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων·
εἰ γάρ μιν ζωόν γε κίχεις ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε,
καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ. ἣ γὰρ θέμις ὅς τις ὑπάρξῃ·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
πόσον δὴ ἔτος ἐστὶν ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον
σὸν ξεῖνον δύστηνον ἐμὸν παῖδ' εἴποτ' ἔην γε
δύσμορον, ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης,
ἠέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
θηρσὶ, καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ', οὐδέ ἑ μήτηρ
κλαῦσε περιστείλασα, πατήρ θ', οἵ μιν τεκόμεσθα,
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων πηνελόπεια
κώκυσ' ἐν λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων·
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον ὄφρ' εὖ εἰδῶ.
τίς, πόθεν εἶς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες,
ποῦ δὲ νηῦς ἕστηκε θοὴ, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο,
ἀντιθέους θ' ἑτάρους. ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἵ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
εἰμὶ γὰρ ἐξ ἀλύβαντος ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω
υἱὸς ἀφείδαντος πολυπημονίδαο ἄνακτος·
αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ',

πλάγξ' ἀπὸ σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος·
αὐτὰρ ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης
δύσμορος, ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼ προέπεμπον ἐκεῖνον·
χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών, θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει,
μίξεσθαι ξενίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν·
ὣς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κακκεφαλῆς πολιῆς ἀδινὸν στεναχίζων·
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
δριμὺ μένος προὔτυψε φίλον πατέρ' εἰσορόωντι·
κύσσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμενος ἠδὲ προσηύδα·
κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ πάτερ ὃν σὺ μεταλλᾷς.
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος·
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης,
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
λώβην τεινύμενος θυμαλγέα, καὶ κακὰ ἔργα·
τὸν δ' αὖ λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
εἰ μὲν δὴ ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδὲς ὄφρα πεποίθω·
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι,

τὴν,

τὴν, ἐν παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον, σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ,
ἐς πατέρ' αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἑλοίμην
δῶρα, τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένην κατ' ἀλωὴν
εἴπω, ἅ μοι πότ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ᾔτεόν σε ἕκαστα
παιδνὸς ἐὼν κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος, διὰ δ' αὐτῶν
ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας·
συκέας τεσσαράκοντ', ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα· διατρύγιος δὲ ἕκαστος
ἤην, ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
ὁππότε δὴ διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ
σήματ' ἀναγνόντος, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' ὀδυσσεύς.
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε, τὸν δὲ ποτὶ οἷ
εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον,
εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν·
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
πάντῃ ἐποτρύνωσι κεφαλλήνων πολίεσσι.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·

θάρσει

θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
ἔνθα δὲ τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα·
ὣς ἄρα φωνήσαντε, βάτην πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
εὗρον τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
ταμνομένους κρέα πολλά, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
τόφρα δὲ λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
ἀμφίπολος σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ.
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν. αὐτὰρ ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
μείζονα ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ ῥ' ἀσμίνθου βῆ, θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην.
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι·
τὸν δ' αὖ λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
αἲ γὰρ ζεῦ τε πάτερ καὶ ἀθηναίη καὶ ἄπολλον,
οἷος νήρικον εἷλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα

πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης·
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον, ἀγχίμολον δὲ
ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος
ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσεν
μήτηρ γρηῦς Σικελή, ἥ σφεας τρέφε, καί ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον φράσσαντό τε θυμῷ,
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·
ὦ γέρον, ἵζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβευς·
δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες
μίμνομεν ἐν μεγάροις ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.
ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας· Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ φίλ' ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
οὐδ' ἔτ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί·
οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια,
νοστήσαντά σε δεῦρ', ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ὦ γέρον, ἤδη οἶδε τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
ὣς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου·
ὣς δ' αὔτως παῖδες δολίου κλυτὸν ἀμφ' ὀδυσῆα
δεικανόωντ' ἐπέεσσι, καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο.
ἑξείης δ' ἕζοντο παραὶ δολίον πατέρα σφῶν·
ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
ὄσσα δ' ἄρ ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ
μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα·
οἳ δ' ἄρ ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' ὀδυσῆος·
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι·
τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστος
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' εὐπείθης ἀνὰ θ' ἵστατο καὶ μετέειπεν·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος ὀδυσσεύς.
τοῦ ὅγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' ἀχαιούς·
τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλούς,
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς.
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους·
ἀλλ' ἄγετε πρὶν τοῦτον ἢ ἐς πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
ἢ καὶ ἐς ἤλιδα δῖαν ὅθι κρατέουσιν ἐπειοί,

ἴομεν,

ἴομεν, ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί.
λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', οὐκ ἄν ἐμοί γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν, φθιμένοισι μετείην·
ἀλλ' ἴομεν μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων, οἶκτος δ' ἕλε πάντας ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι. τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε μέδων πεπνυμένα εἰδώς.

Κέκλυτε δὴ νῦν μευ ἰθακήσιοι, οὐ γὰρ ὀδυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' ὀδυσῆος
ἐγγύθεν ἑστήκει καὶ μέντορι πάντα ἐῴκει.
ἀθάνατος δὲ θεὸς ποτὲ μὲν προπάροιθ' ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
θῦνε κατὰ μέγαρον, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾗρει.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως ἁλιθέρσης
μαστορίδης, ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω.
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Κέκλυτε δὴ νῦν μευ ἰθακήσιοι ὅ, ττι κεν εἴπω.
ἡμετέρῃ κακότητι φίλοι τάδε ἔργα γένοντο.
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ μέντορι ποιμένι λαῶν

ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων·
οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
κτήματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος, τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι·
καὶ νῦν ὧδε γένοιτο, πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω,
μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρῃ·
Ὣς ἔφατ', οἳ δ' ἄρ ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
ἡμίσεων πλείους, τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μεῖναν·
οὐ γάρ σφιν ἅδε μῦθος ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλ' Εὐπείθει
πείθοντ', αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.
φῆ δ' ὅ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ ἔμελλεν
ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν·
αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει,
ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα·
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμὸν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.

ἐπεὶ

ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί·
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
ἔκλησιν θέωμεν, τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων,
ὡς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.

Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
ἐξελθών τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες·

Ὣς ἔφατ', ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν ὡς ἐκέλευεν·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών. τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας·
αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ', ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.

Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ὤρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο
τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆα, ἓξ δ' υἱεῖς Δολίοιο.
ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τε ἐς τεύχε' ἔδυνον,
καὶ πολιοί περ ἐόντες ἀναγκαῖοι πολεμισταί·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
ὤϊξαν ῥα θύρας ἐκ δ' ἤϊον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς·
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη
Μέντορι εἰδομένη, ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν·

Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών,

ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι
μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
τὸν δ' αὖ τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὄψεαι αἴκ' ἐθέλῃσθα πάτερ φίλε τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
οὔτι καταισχύνοντα τεὸν γένος ὡς ἀγορεύεις.
ὣς φάτο· λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε·
τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε θεοὶ φίλοι· ἦ μάλα χαίρω.
υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.
τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη·
ὦ ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων,
εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ διὶ πατρὶ,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
ὣς φάτο, καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα παλλὰς ἀθήνη.
εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
καὶ βάλεν εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρήου.
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
δούπησεν δὲ πεσών· ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
καὶ νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
εἰ μὴ ἀθηναίη κούρη διὸς αἰγιόχοιο
ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα·
ἴσχεσθε πολέμου ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,

ὥς κεν

ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆτε τάχιστα.

Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλε.
τῶν δ' ἄρα δεισάντων, ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα.
πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε θεᾶς ὄπα φωνησάσης.
πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν.
κὰδ δ' ἔπεσεν πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
καὶ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ.
ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο,
μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.

Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
μέντορι εἰδομένη, ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν.

ΤΈΛΟΣ ΤΗ͂Σ ὉΜΉΡΟΥ
ὈΔΥΣΣΕΊΑΣ.
1541.

Zwke — — netto — 10[m]

[illegible] ferro venatorio
[illegible] plagarum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

helena bis rapta fuit, primum a theseo, quam
castor et pollux redemerunt. Deinde cum
rapta esset [illegible] a quo postliminium(?)
[illegible] in egypto devota fuit e postremo(?)
lacedemonia(?) ut testatur homerus
Sermo de [illegible] raptu quoniam modo
fuit [illegible] mirabile quam [illegible]

